

FATF



Міжнародні стандарти  
з протидії відмиванню доходів  
та фінансуванню тероризму і  
розповсюдженню зброї  
масового знищення

## **РЕКОМЕНДАЦІЇ FATF**

Затверджені  
Пленарним засіданням FATF  
16 лютого 2012 року

*Неофіційний переклад  
здійснено  
Державною службою фінансового  
моніторингу України*

**МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ  
З ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ ДОХОДІВ  
ТА ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ І  
РОЗПОВСЮДЖЕННЮ ЗБРОЇ  
МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ FATF**

**ЛЮТИЙ 2012 РОКУ**

## ЗМІСТ

Список Рекомендацій FATF	4
Вступ	6
Рекомендації FATF	9
Пояснювальні записки до Рекомендації FATF	32
Правові основи вимог до фінансових установ та визначених нефінансових установ та професій (ВНУП)	124
Глосарій	127
Додаток: Керівні документи FATF	146

## СПИСОК РЕКОМЕНДАЦІЙ FATF

Номер	Попередній номер	
<b>A - ПОЛІТИКА ТА КООРДИНАЦІЯ В СФЕРІ ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ ТА ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ</b>		
1	-	Оцінка ризиків та застосування підходу, ґрунтованого на оцінці ризиків *
2	P. 31	Національне співробітництво та координація
<b>B - ВІДМИВАННЯ КОШТІВ ТА КОНФІСКАЦІЯ</b>		
3	P. 1 і P.2	Злочин відмивання коштів*
4	P. 3	Конфіскація та тимчасові заходи*
<b>C - ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО УРАЖЕННЯ</b>		
5	CP II	Злочин фінансування тероризму*
6	CP III	Цільові фінансові санкції за тероризм та фінансування тероризму*
7		Цільові фінансові санкції за розповсюдження зброї масового знищення*
8	CP VIII	Неприбуткові організації*
<b>D - ЗАПОБІЖНІ ЗАХОДИ</b>		
9	P. 4	Закони про збереження таємниці фінансовими установами <i>Заходи належної перевірки клієнта та збереження даних</i>
10	P. 5	Заходи належної перевірки клієнта*
11	P. 10	Збереження даних <i>Додаткові заходи до специфічних клієнтів та видів діяльності</i>
12	P. 6	Публічні особи*
13	P. 7	Кореспондентські банківські відносини*
14	CP VI	Переказ коштів або цінностей*
15	P. 8	Нові технології
16	CP VII	Грошові перекази* <i>Надійність, заходи контролю та фінансові групи</i>
17	P. 9	Надійність третіх сторін*
18	P. 15 і P. 22	Внутрішній контроль та іноземні відділення та філії*
19	P. 21	Високо-ризикові країни* <i>Повідомлення про підозрілі операції</i>
20	P. 13 і CP IV	Повідомлення про підозрілі операції*
21	P. 14	Передача конфіденційної інформації та

конфіденційність

***Визначені нефінансові установи та професії (ВНУП)***

22 Р. 12 ВНУП: заходи належної перевірки клієнта\*

23 Р. 16 ВНУП: інші заходи\*

**E - ПРОЗОРИСТЬ ТА БЕНЕФІЦІАРНА ВЛАСНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ**

24 Р. 33 Прозорість та бенефіціарна власність юридичних осіб\*

25 Р. 34 Прозорість та бенефіціарна власність правових організацій\*

**F - ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КОМПЕТЕНТНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ ТА ІНШІ ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАХОДИ**

***Регулювання та нагляд***

26 Р. 23 Регулювання та нагляд за фінансовими установами\*

27 Р. 29 Наглядові повноваження

28 Р. 24 Регулювання та нагляд за визначеними нефінансовими установами та професіями

***Оперативні та правоохоронні органи***

29 Р. 26 Підрозділи фінансових розвідок\*

30 Р. 27 Відповідальність правоохоронних та слідчих органів\*

31 Р. 28 Повноваження правоохоронних та слідчих органів

32 СР IX Кур'єри з перевезення готівки\*

***Загальні вимоги***

33 Р. 32 Статистика

34 Р. 25 Керівництво та зворотній зв'язок

***Санкції***

35 Р. 17 Санкції

**G - Міжнародне співробітництво**

36 Р. 35 і СР I Міжнародні інструменти

37 Р. 36 і СР V Взаємна правова допомога

38 Р. 38 Взаємна правова допомога: заморожування та конфіскація\*

39 Р. 39 Екстрадиція

40 Р. 40 Інші форми міжнародного співробітництва\*

Колонка "Попередній номер" посилається на елементам Рекомендацій FATF від 2003 року. Рекомендації позначені зірочкою \* мають пояснювальні записки, які необхідно розглядати разом з Рекомендаціями.

Версія прийнята 15 лютого 2012 року.

## ВСТУП

Група з розробки фінансових заходів (FATF) – це міжурядовий орган, створений у 1989 році Міністрами країн-членів FATF. Відповідно до мандату, FATF розробляє стандарти та сприяє ефективній імплементації правових, регуляторних та оперативних заходів боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, та інших загроз цілісності фінансової системи. Спільно з іншими міжнародними зацікавленими сторонами FATF також здійснює діяльність щодо виявлення вразливостей на національному рівні з метою захисту міжнародної фінансової системи від незаконного використання.

Рекомендації FATF представляють вичерпну та послідовну систему заходів, які повинні бути імплементовані країнами з метою боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, а також фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення. Країни мають різну структуру правової, адміністративної та операційної системи та різні фінансові системи, і тому всі не можуть вжити ідентичних заходів для боротьби з цими загрозами. Таким чином, Рекомендації FATF встановлюють міжнародні стандарти, які країни повинні імплементувати за рахунок заходів, адаптованих до конкретних обставин. Рекомендації FATF встановлюють основні заходи, які країни повинні вжити для:

- встановлення ризиків і розробки політики та координації дій на національному рівні;
- переслідування відмивання коштів, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення;
- застосовувати запобіжні заходи для фінансового сектора та інших визначених секторів;
- встановити повноваження і обов'язки компетентних органів (наприклад, слідчих, правоохоронних та наглядових органів) та інших інституційних заходів;
- підвищення прозорості та доступності інформації щодо бенефіціарної власності юридичних осіб та угод; а також
- сприяння міжнародному співробітництву.

Оригінальні Сорок Рекомендацій FATF були розроблені в 1990 році як ініціатива по боротьбі з незаконним використанням фінансових систем особами, які відмивають кошти від продажу наркотиків. У 1996 році Рекомендації були вперше переглянуті для відображення розвитку тенденцій і технік відмивання грошей, та для розширення їх сфери за межі відмивання коштів від продажу наркотиків. У жовтні 2001 року FATF

розширила свій мандат для розгляду питань щодо фінансування терористичних актів та терористичних організацій, і зробила важливий крок щодо створення восьми (пізніше розширених до дев'яти) Спеціальних Рекомендацій по запобіганню фінансуванню тероризму. Рекомендації FATF були переглянуті вдруге в 2003 році і разом зі Спеціальними Рекомендаціями були схвалені більш ніж 180 країнами. Ці Рекомендації є загальновизнаними міжнародними стандартами протидії відмиванню коштів та протидії фінансуванню тероризму (ПВК/ФТ).

Відповідно до висновків Третього раунду взаємної оцінки своїх членів FATF переглянула і оновила Рекомендації FATF в тісній співпраці з регіональними групами за типом FATF та організаціями-спостерігачами, в тому числі Міжнародним валютним фондом, Світовим банком і Організацією Об'єднаних Націй. Перегляд усуває нові загрози та загрози, що виникають, роз'яснює та посилює багато існуючих зобов'язань при збереженні необхідної стабільності та суворості Рекомендацій.

Стандарти FATF також були переглянуті з метою посилення вимог для ситуацій, які становлять високий ризик, і щоб країни могли застосовувати більш направлений підхід в сферах, де ризик є високим або де імплементація може бути посилена. Країни повинні спочатку визначити, оцінити і зрозуміти ризики відмивання коштів та фінансування тероризму з якими вони стикаються, а потім прийняти відповідні заходи для зниження ризиків. Підхід, що ґрунтується на оцінці ризиків, дозволяє країнам в рамках вимог FATF прийняти більш гнучкий комплекс заходів для того, щоб більш ефективно зосередити свої ресурси і застосовувати попереджувальні заходи, які відповідають характеру ризиків для зосередження своїх зусиль в найбільш ефективний спосіб.

Боротьба з фінансуванням тероризму є дуже серйозним викликом. В цілому, ефективна система ПВК/ФТ є важливим інструментом для боротьби з фінансуванням тероризму і більшість заходів, попередньо спрямованих на протидію фінансуванню тероризму, зараз інтегровано в Рекомендації, і таким чином, усувають потребу у Спеціальних Рекомендаціях. Тим не менш, існують деякі рекомендації, які є унікальними по відношенню до фінансування тероризму, і які розміщені в Частині С Рекомендацій FATF. Зокрема: Рекомендація 5 (криміналізація фінансування тероризму); Рекомендація 6 (цільові фінансові санкції за тероризм та фінансування тероризму); Рекомендація 8 (заходи щодо протидії незаконного використання неприбуткових організацій). Розповсюдження зброї масового знищення є серйозним питанням безпеки і в 2008 році мандат FATF було розширено з метою включення питань боротьби з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення. Для боротьби з цією загрозою, FATF прийняла нову Рекомендацію (Рекомендація 7) спрямовану на забезпечення послідовної та ефективно імплементації цільових фінансових санкцій, у разі якщо вони

накладаються Радою Безпеки ООН.

Стандарти FATF включають в себе власне Рекомендації і Пояснювальні записки до них разом із відповідними визначеннями в Глосарії. Заходи, викладені в Стандартах FATF, повинні впроваджуватися учасниками FATF та Регіональними групами за типом FATF, і їх імплементація ретельно оцінюється Взаємною оцінкою, а Міжнародним валютним фондом та Світовим банком на основі спільної методології оцінки FATF. Деякі Пояснювальні записки та визначення в Глосарії містять приклади, які демонструють як повинні застосовуватись вимоги. Ці приклади не є обов'язковими елементами стандартів FATF і розміщені лише для керівництва. Приклади не претендують на повноту, і хоча вони вважаються корисними індикаторами, вони не можуть бути застосованими за будь-яких обставин.

FATF також видає Керівництво, Кращі практики та інші поради для надання сприяння країнам в імплементації Стандартів FATF. Ці інші документи не є обов'язковими при оцінці виконання Стандартів, але вони можуть бути цінними для країн з точки зору розгляду методів кращої імплементації Стандартів FATF. Перелік чинних Керівництв FATF і Кращих практик, які розміщені на веб-сайті FATF, надаються в додатку до Рекомендацій.

FATF прагне підтримувати тісний і конструктивний діалог з приватним сектором, громадянським суспільством та іншими зацікавленими сторонами, як важливими партнерами у забезпеченні цілісності фінансової системи. Під час перегляду Рекомендацій проводились активні консультації та були враховані зауваження та пропозиції вищезазначених зацікавлених сторін. Дивлячись в майбутнє та відповідно до мандату, FATF продовжуватиме при необхідності вносити зміни до стандартів відповідно до нової інформації щодо виникаючих загроз та вразливостей глобальної фінансової системи.

FATF закликає всі країни вжити ефективних заходів з метою приведення національних систем протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення відповідно до переглянутих Рекомендацій FATF.



## РЕКОМЕНДАЦІЇ FATF

### А. ПОЛІТИКА ТА КООРДИНАЦІЯ В СФЕРІ ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ ТА ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ

#### 1. Оцінка ризиків та застосування підходу, що ґрунтується на оцінці ризиків\*

Країни повинні визначати, здійснювати оцінку та розуміти ризики, пов'язані з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму для цієї країни, а також вживати заходів, включаючи визначення органу або механізму з метою координації дій з оцінки ризиків, та використовувати ресурси, спрямовані на забезпечення ефективного зниження ризиків. Ґрунтуючись на такій оцінці, країни повинні застосовувати підхід, що ґрунтується на оцінці ризиків, з метою забезпечення відповідності заходів із запобігання або протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму ступеню виявлених ризиків. Такий підхід повинен бути основним підґрунтям для ефективного спрямування ресурсів в системі протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, а також впровадження заходів, що ґрунтується на оцінці ризиків, при застосуванні Рекомендацій. Якщо країни визначають рівень ризику як високий, вони повинні забезпечити, щоб їх режим з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму належним чином усував такі ризики. Якщо країни визначають рівень ризику як невисокий, вони можуть прийняти рішення про застосування спрощених заходів в межах деяких Рекомендацій FATF за певних умов.

Фінансові установи та визначені нефінансові установи та професії повинні також визначати, оцінювати та вживати ефективних заходів щодо зниження ризиків, пов'язаних з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.

#### 2. Національне співробітництво та координація

Країни повинні мати національну політику по боротьбі з відмиванням коштів або фінансуванням тероризму з урахуванням визначених ризиків, які повинні регулярно переглядатися, а також повинні визначити орган або забезпечити координацію чи інший механізм, що буде відповідати за таку політику.

Країни повинні забезпечити, щоб органи, які визначають політику, підрозділ фінансової розвідки, правоохоронні органи, органи нагляду та інші компетентні органи, на політичному та операційному рівнях, мали ефективні механізми, які дозволяли б їм співпрацювати один з одним і там, де це доречно, координувати свою діяльність в межах країни з питань розвитку і впровадження політики та заходів протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення.

## **В. ВІДМИВАННЯ КОШТІВ ТА КОНФІСКАЦІЯ**

### **3. Злочин відмивання коштів\***

Країни повинні криміналізувати відмивання коштів відповідно до Віденської конвенції та Палермської Конвенції. Країни повинні застосовувати поняття злочину “відмивання коштів” до усіх серйозних злочинів з метою охоплення якомога ширшого спектру предикатних злочинів.

### **4. Конфіскація та тимчасові заходи\***

Країни повинні вжити заходів, аналогічних наведеним у Віденській та Палермській Конвенціях, а також Конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму, включаючи законодавчі, які можуть бути необхідними для надання компетентним органам цих країн повноважень для замороження або арешту та конфіскації, без порушення прав добросовісних третіх сторін: (а) легалізованої власності, (б) доходів, одержаних від або засобів, що використовувалися або намагались використовувати для вчинення фінансування тероризму, терористичних актів або терористичних організацій, або (с) майна відповідної вартості.

До таких заходів необхідно включити повноваження на:

- a) встановлення, виявлення та оцінку майна, яке підлягає конфіскації;
- b) здійснення тимчасових заходів, таких як замороження та арешт для запобігання будь-яким операціям з майном, його передачі або розпорядження ним;
- c) здійснення заходів щодо запобігання або анулювання дій, що впливають на здатність держави заморожувати, арештовувати або одержувати власність, яка підлягає конфіскації;
- d) здійснення будь-яких відповідних слідчих заходів.

Країни повинні розглянути можливість вжиття заходів, якими дозволяється конфіскація таких доходів або засобів без кримінального засудження (конфіскація, не заснована на обвинувальному вирокі суду) або якими вимагається від правопорушника підтвердити законне походження власності, що інакше підлягає конфіскації, тією мірою, наскільки така вимога відповідає принципам їх національного законодавства.

## **С. ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ**

### **5. Злочин фінансування тероризму\***

Країни повинні криміналізувати фінансування тероризму відповідно до Конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму та повинні криміналізувати не лише фінансування терористичних актів, але й фінансування терористичних організацій та терористів навіть за відсутності зв'язку з певним терористичним актом або актами. Країни повинні забезпечити, щоб ці злочини визначалися як предикатні до відмивання коштів.

### **6. Цільові фінансові санкції за тероризм та фінансування тероризму\***

Країни повинні запровадити режим цільових фінансових санкцій з метою забезпечення виконання Резолюцій Ради Безпеки ООН щодо запобігання та протидії тероризму та фінансуванню тероризму. Резолюції встановлюють вимоги до країн негайно заморожувати кошти або інші активи та забезпечити, щоб ні кошти, ні активи не надавалися, прямо або опосередковано, на користь будь-якій фізичній або юридичній особі і) визначеній Радою Безпеки ООН відповідно до Розділу VII Статуту ООН, включаючи Резолюцію РБ ООН 1267 (1999) та наступні резолюції або ii) визначеній країною відповідно до Резолюції РБ ООН 1373 (2001).

### **7. Цільові фінансові санкції за розповсюдження зброї масового знищення\***

Країни повинні впровадити цільові фінансові санкції з метою забезпечення виконання Резолюцій РБ ООН щодо запобігання, протидії та боротьби з розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням. Ці резолюції встановлюють вимоги до країн негайно заморожувати кошти або інші активи та забезпечити, щоб ні кошти, ні інші активи не надавалися, прямо або опосередковано, на користь будь-якій фізичній або юридичній особі і) визначеній Радою Безпеки ООН відповідно до Розділу VII Статуту ООН.

### **8. Неприбуткові організації\***

Країнам потрібно переглянути адекватність законів та нормативно-правових актів, що стосуються організацій, які можуть бути використані у фінансуванні тероризму. Особливо чутливими у цьому сенсі є неприбуткові організації, і країни мають забезпечити, щоб такі організації не використовувались:

(a) терористичними організаціями, що вдають із себе законних юридичних осіб;

(b) з метою експлуатації законних юридичних осіб в якості каналів для фінансування тероризму, включаючи їх використання з метою уникнення

заморожування активів; та

(с) для укривання або приховування незаконного переведення коштів, призначених для законних цілей, терористичним організаціям.

## D. ЗАПОБІЖНІ ЗАХОДИ

### 9. Закони про збереження таємниці фінансовими установами

Країни повинні забезпечити, щоб закони про збереження фінансовими установами таємниці не перешкождали виконанню рекомендацій FATF.

### ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТА ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДАНИХ

#### 10. Заходи належної перевірки клієнта\*

Фінансовим установам повинно бути заборонено відкривати анонімні рахунки або рахунки на явно фіктивні імена.

Для фінансових установ повинні бути встановлені вимоги вживати заходи належної перевірки клієнта, у разі:

- (i) встановлення ділових відносин;
- (ii) проведення окремих операцій: (i) що перевищують відповідний визначений поріг (USD/EUR 15 000), або (ii) грошових електронних переказів за обставин, наведених у Пояснювальній записці до Рекомендації 16;
- (iii) існування підозри у відмиванні коштів або фінансуванні тероризму; або
- (iv) існування сумнівів у фінансової установи щодо достовірності чи достатності попередньо одержаних даних щодо ідентифікації клієнта.

Принцип, що фінансові установи повинні здійснювати заходи належної перевірки клієнта, повинен бути визначений у законі. Кожна країна може визначити, яким чином вона встановлюватиме зобов'язання щодо здійснення заходів належної перевірки клієнта – через закон або інші нормативно-правові акти.

Заходи належної перевірки клієнта, яких слід вживати, є наступними:

- a) ідентифікація клієнта і перевірка особи клієнта з використанням надійних документів, даних чи інформації, одержаних з незалежних джерел;
- b) визначення вигодоодержувача і вжиття відповідних заходів для перевірки його особи таким чином, щоб фінансова установа була переконана в тому, що вона знає, хто є вигодоодержувачем. Для юридичних осіб та організацій це повинно включати виявлення власника та керівної структури клієнта;
- c) виявлення та, за необхідності, одержання інформації про мету та очікуваний характер ділових відносин;
- d) вжиття постійних заходів обачливості щодо ділових відносин і спостереження за операціями, що здійснюються у процесі таких відносин з метою забезпечення відповідності операцій, що проводяться, наявній в

установі інформації про клієнта, його бізнес і характер ризику, включаючи, у разі потреби, джерело коштів.

Фінансові установи повинні бути зобов'язані застосовувати кожен із заходів належної перевірки клієнта, визначених у пунктах "a" - "d", і повинні визначити, якою мірою їх застосовувати, використовуючи підхід, що ґрунтується на оцінці ризику, відповідно до Пояснювальних записок до цієї Рекомендації та Рекомендації 1.

Фінансові установи повинні бути зобов'язані перевіряти особу клієнта і вигодоодержувача до або під час встановлення ділових відносин чи проведення операцій для непостійних клієнтів. Країни можуть дозволяти фінансовим установам проводити перевірку після встановлення ділових відносин, якщо це доречно з точки зору практичності у випадках, коли здійснюється ефективне управління ризиками відмивання коштів та фінансування тероризму і коли це необхідно, щоб не перешкоджати нормальному веденню бізнесу.

Якщо фінансова установа не може виконувати відповідні вимоги пунктів (a) - (c) (які передбачають відповідне визначення міри заходів підходу, що ґрунтується на оцінці ризику), вона повинна бути зобов'язана відмовити у відкритті рахунку, започаткуванні ділових відносин чи здійсненні операції; або припинити ділові відносини та розглянути питання про можливість подання повідомлення про сумнівну операцію щодо такого клієнта.

Ці вимоги повинні застосовуватися до усіх нових клієнтів, хоча фінансові установи повинні застосовувати їх також до існуючих клієнтів, виходячи із важливості та ризику, і своєчасно застосовувати правила обачливості до таких існуючих відносин.

## **11. Збереження даних**

Фінансові установи повинні бути зобов'язані зберігати протягом п'яти років усі необхідні облікові документи стосовно внутрішніх та міжнародних операцій, на основі яких вони матимуть змогу оперативно відповідати на запити про інформацію, що надходять від компетентних органів. Обсяг цих документів повинен бути достатнім для того, щоб простежити хід окремої операції (включаючи суми і тип валюти, якщо таке мало місце) і таким чином, у разі необхідності, надавати докази щодо переслідування кримінальної діяльності.

Від фінансових установ необхідно вимагати збереження документів, одержаних внаслідок здійснення заходів належної перевірки клієнта (наприклад копії або записи офіційних ідентифікаційних документів - паспортів, посвідчень особи, прав водія або аналогічних документів), облікових документів за банківськими рахунками і ділової кореспонденції, включаючи результати будь-якого здійсненого аналізу (наприклад, запити щодо встановлення вихідних даних та мети складних, незвичних операцій

на велику суму), протягом не менш як п'яти років після припинення ділових відносин або з дати проведення разової операції.

Законом повинна бути встановлена вимога до фінансових установ зберігати дані про операції та інформацію, одержану внаслідок здійснення заходів належної перевірки клієнта.

Інформація, одержана внаслідок здійснення заходів належної перевірки клієнта, та дані про операції повинні надаватися національним компетентним органам країни, які мають відповідні повноваження.

## ДОДАТКОВІ ЗАХОДИ ДО СПЕЦИФІЧНИХ КЛІЄНТІВ ТА ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ

### 12. Публічні особи\*

Фінансові установи повинні бути зобов'язані на додаток до звичайних правил належної перевірки клієнта щодо іноземних публічних осіб (клієнта або вигодоодержувача):

- a) створити відповідну систему управління ризиками з метою визначення, чи є публічною особою клієнт або вигодоодержувач;
- b) одержати схвалення вищого керівництва на встановлення (для існуючих клієнтів продовження) таких ділових відносин;
- c) вживати заходів для визначення джерел збагачення та джерел фінансування;
- d) проводити постійний моніторинг ділових відносин.

Фінансові установи повинні бути зобов'язані вживати відповідних заходів з метою визначення, чи відноситься клієнт або вигодоодержувач до національних публічних осіб або осіб, наділених значними функціями міжнародних організацій. У випадку ділових відносин з такими особами, що становлять підвищений ризик, фінансові установи повинні бути зобов'язані застосовувати заходи, зазначені у пунктах b, c та d.

Вимоги до усіх видів публічних осіб повинні також застосовуватися до членів їх сім'ї та тісно пов'язаних з ними осіб.

### 13. Кореспондентські банківські відносини\*

Фінансові установи повинні бути зобов'язані стосовно транскордонних кореспондентських банківських послуг та інших подібних відносин на додаток до здійснення звичайних правил належної перевірки клієнта:

- a) зібрати достатню інформацію про установу-респондента для повного розуміння характеру її діяльності та визначити за допомогою доступної публічної інформації репутацію установи та якість здійснення нагляду, включаючи інформацію щодо того, чи була установа предметом розслідування або дій регулятивного органу з питань відмивання коштів або фінансування тероризму;
- b) оцінювати якість контролю установи-респондента за протидією відмиванню коштів та фінансуванню тероризму;
- c) одержати схвалення вищого керівництва перед встановленням нових кореспондентських відносин;
- d) чітко розуміти відповідні повноваження кожної установи;
- e) стосовно "платежів за рахунками" переконатися, що банк-респондент застосував заходи належної перевірки клієнта шляхом прямого доступу до



рахунків кореспондента та здатний надати відповідну інформацію, одержану у ході здійснення заходів належної перевірки клієнта, на запит банку-кореспондента.

Фінансовим установам повинно бути заборонено вступати або продовжувати кореспондентські банківські відносини з підставними банками. Фінансові установи повинні бути зобов'язані переконатися, що установи-респонденти запобігають використанню своїх рахунків підставними банками.

#### **14. Переказ коштів або цінностей\***

Країни повинні вживати заходів для забезпечення того, що фізичні чи юридичні особи, що надають послуги з переказу коштів або цінностей, мали ліцензію або були зареєстрованими та були об'єктом ефективної системи моніторингу та забезпечення додержання вимог, разом з відповідними заходами, визначеними у Рекомендаціях FATF. Країни повинні вжити заходів для виявлення фізичних або юридичних осіб, які надають послуги з переказу коштів або цінностей без ліцензії або реєстрації, та застосовувати відповідні санкції.

Будь-яка фізична або юридична особа, яка діє як агент, повинна одержати ліцензію або бути зареєстрованою компетентним органом, або установа, що надає послуги з переказу коштів або цінностей, повинна постійно вести список своїх агентів, доступний для компетентних органів у країнах, в яких діють такі установи та їх агенти. Країни повинні вжити заходів з метою забезпечення включення установ, які надають послуги з переказу коштів або цінностей, і які використовують агентів, у свої програми з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму та здійснюють їх моніторинг з метою забезпечення виконання ними цих програм.

#### **15. Нові технології**

Країни та фінансові установи повинні здійснювати ідентифікацію та оцінку ризиків відмивання коштів або фінансування тероризму, які можуть виникнути у зв'язку з:

- a) розвитком нових продуктів або новою діловою практикою, включаючи нові механізми постачання; та
- b) використанням нових або таких, що розвиваються, технологій як для нових, так і давно існуючих продуктів. У випадку фінансових установ, така оцінка ризику повинна мати місце до запровадження нових продуктів, ділової практики або застосування нових чи таких, що розвиваються, технологій. Вони повинні вживати відповідних заходів для управління та зменшення таких ризиків.

#### **16. Грошові перекази\***

Країни повинні забезпечити, щоб фінансові установи одержували

необхідну та чітку інформацію про відправника та необхідну інформацію про вигодоодержувача грошових переказів та пов'язаних повідомлень, і щоб така інформація супроводжувала грошовий переказ або пов'язане повідомлення протягом усіх етапів здійснення платежу.

Країни повинні забезпечити, щоб фінансові установи здійснювали моніторинг грошових переказів з метою відстеження таких переказів коштів, які не супроводжуються повною необхідною інформацією стосовно відправника коштів та/або вигодоодержувача, та вживали відповідних заходів.

Країни повинні забезпечити, щоб в контексті обробки грошових переказів фінансові установи вживали заходів щодо замороження, а також повинні заборонити здійснення операцій з включеними до списку фізичними та юридичними особами відповідно до зобов'язань, визначених у відповідних Резолюціях РБ ООН, таких як 1267 (1999) та наступних пов'язаних з нею резолюціях, а також Резолюції 1373 (2001), які стосуються запобігання та протидії тероризму та фінансуванню тероризму.

## **НАДІЙНІСТЬ, ЗАХОДИ КОНТРОЛЮ ТА ФІНАНСОВІ ГРУПИ**

### **17. Надійність третіх сторін\***

Країни можуть дозволити фінансовим установам доручати третім сторонам здійснювати заходи належної перевірки клієнта згідно з пунктами (а) – (с), викладених в Рекомендації 10, або проводити діяльність за умови, що додержуються наведені нижче критерії. Якщо таке дозволяється, остаточна відповідальність за здійснення заходів належної перевірки клієнта лежить на фінансовій установі, яка дає такі доручення третій стороні.

Критерії, яких необхідно додержуватися:

(а) фінансова установа, покладаючись на третю сторону, повинна одразу одержати необхідну інформацію щодо пунктів (а) – (с) заходів належної перевірки клієнта, викладених у Рекомендації 10.

(б) фінансові установи повинні вжити відповідних заходів, щоб переконатися, що копії ідентифікаційної інформації та інша відповідна документація стосовно вимог щодо здійснення заходів належної перевірки клієнта буде надаватися третьою стороною на запит без зволікання.

(с) фінансова установа повинна переконатися, що третя сторона підпадає під регулювання, нагляд і моніторинг, а також вживає заходів з метою додержання вимог щодо здійснення заходів належної перевірки клієнта та збереження даних відповідно до Рекомендацій 10 та 11.

(д) при визначенні, в яких країнах може бути третя сторона, яка відповідає умовам, країни повинні враховувати інформацію наявну щодо рівня

ризиків країни.

Якщо фінансова установа покладається на третю сторону, яка належить до цієї ж фінансової групи, та (i) ця група застосовує заходи належної перевірки клієнта та виконує вимоги щодо збереження даних відповідно до Рекомендацій 10, 11 та 12, а також запровадила програми з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму згідно з Рекомендацією 18; та (ii) якщо компетентний орган на рівні групи здійснює нагляд за ефективним впровадженням заходів належної перевірки клієнта та вимог щодо збереження даних, а також програм з протидії відмиванню коштів або фінансуванню тероризму, відповідні компетентні органи можуть розглянути питання, що фінансова установа вживатиме заходів за пунктами (b) та (c) в рамках програми фінансової групи та може прийняти рішення, що пункт (d) не є обов'язковою умовою для покладання на третю сторону, якщо підвищений рівень ризику країни належним чином знижується в рамках політики групи з протидії відмиванню коштів або фінансуванню тероризму.

### **18. Внутрішній контроль та іноземні відділення та філії\***

Фінансові установи повинні бути зобов'язані впроваджувати програми з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Від фінансових груп потрібно вимагати впроваджувати на рівні групи програми з протидії відмиванню коштів або фінансуванню тероризму, включаючи політику та процедури обміну інформацією в межах групи з метою протидії відмиванню коштів або фінансуванню тероризму.

Фінансові установи повинні бути зобов'язані забезпечувати, щоб їх іноземні відділення та філії з контрольною участю фінансової установи вживали заходів з протидії відмиванню коштів або фінансуванню тероризму, що відповідають національним вимогам країни щодо впровадження Рекомендацій FATF через програми фінансових груп з протидії відмиванню коштів або фінансуванню тероризму.

### **19. Високо-ризикові країни\***

Від фінансових установ вимагається вживати посилені заходи належної перевірки під час встановлення ділових відносин та проведення операцій фізичними та юридичними особами, та фінансовими установами з країн щодо яких FATF закликає вживати посилені заходи належної перевірки. Посилені заходи належної перевірки повинні бути ефективними та пропорційними ризикам.

Країни повинні мати змогу вживати відповідних контрзаходів на заклик FATF. Країни також повинні мати змогу вживати контрзаходів незалежно від закликів FATF. Такі контрзаходи повинні бути ефективними та пропорційними ризикам.

## ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРІЛІ ОПЕРАЦІЇ

### 20. Повідомлення про підозрілі операції

Якщо фінансова установа підозрює або має достатні підстави підозрювати, що кошти є результатом кримінальної діяльності або пов'язані з фінансуванням тероризму, необхідно законом встановити вимогу негайно повідомляти Підрозділ фінансової розвідки (ПФР) про свої підозри.

### 21. Передача конфіденційної інформації та конфіденційність

Фінансовим установам, їх керівникам, посадовим особам та працівникам необхідно:

- (a) Відповідно до закону звільняти від кримінальної або цивільної відповідальності за порушення будь-яких обмежень щодо розкриття інформації, обумовлених контрактом або будь-якими законодавчими, регуляторними або адміністративними положеннями, якщо вони добросовісно доводять свої підозри до відома ПФР, навіть за умови, що вони не знали точно, які саме кримінальні дії передували операції, а також незалежно від того, чи такі кримінальні дії дійсно мали місце.
- (b) Заборонити законом розголошення ("передачу конфіденційної інформації") факту надання ПФР повідомлення про підозрілу операцію або пов'язану з цим інформацію.

## ВИЗНАЧЕНІ НЕФІНАНСОВІ УСТАНОВИ ТА ПРОФЕСІЇ

### 22. ВНУП: заходи належної перевірки клієнта\*

Заходи належної перевірки клієнта та вимоги щодо збереження даних, викладені в Рекомендаціях 10, 11, 12, 15 та 17, застосовуються до визначених нефінансових установ та професій (ВНУП) у таких випадках:

- (a) Казино - коли клієнти задіяні у фінансових операціях, які дорівнюють або перевищують відповідний встановлений поріг.
- (b) Агенти з нерухомості - коли вони задіяні у фінансових операціях своїх клієнтів стосовно купівлі та продажу нерухомості.
- (c) Торговці дорогоцінними металами та торговці дорогоцінним камінням - коли вони залучені до будь-якої готівкової операції з клієнтом, що дорівнює або перевищує відповідний встановлений поріг.
- (d) Адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань, бухгалтери, коли вони здійснюють підготовку або здійснюють операцію для свого клієнта стосовно наступних дій:
  - купівля-продаж нерухомості;
  - управління грошима, цінними паперами або іншими активами

клієнта;

- управління банківським рахунком, ощадним рахунком або рахунком з цінними паперами;
- організація внесків для створення, здійснення діяльності або управління компаніями;
- створення, здійснення діяльності або управління юридичними особами або компаніями, а також купівля і продаж підприємств.

(e) Трасти та компанії, що надають послуги, коли вони здійснюють підготовку або здійснюють операцію для свого клієнта стосовно видів діяльності, викладених в Глосарії.

### 23. ВНУП: Інші заходи

Вимоги, викладені в Рекомендаціях 18-21, застосовуються до всіх визначених нефінансових установ та професій наступним чином:

- (a) Необхідно зобов'язати адвокатів, нотаріусів, інших незалежних експертів з правових питань та бухгалтерів повідомляти про підозрілі операції, коли вони задіяні у фінансовій операції від імені або за дорученням клієнта, стосовно діяльності, зазначеної в Рекомендації 22 (d). Країнам рекомендується розширити дію вимоги щодо направлення повідомлень на решту професійної діяльності бухгалтерів, включаючи аудит.
- (a) Необхідно зобов'язати торговців дорогоцінними металами і торговців дорогоцінним камінням повідомляти про підозрілі операції, коли вони здійснюють будь-які готівкові операції з клієнтами на суму, що дорівнює або перевищує відповідний визначений поріг.
- (b) Необхідно зобов'язати трасти та компанії, що надають послуги, повідомляти про підозрілі операції клієнта, коли вони від імені або за дорученням клієнта залучені до операцій стосовно діяльності, зазначеної в Рекомендації 22 (e).

## **Е. ПРОЗОРИСТЬ ТА БЕНЕФІЦІАРНА ВЛАСНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ**

### **24. Прозорість та бенефіціарна власність юридичних осіб\***

Країни повинні вживати заходів для запобігання незаконному використанню юридичних осіб з метою відмивання доходів або фінансування тероризму. Країни мають забезпечити наявність адекватної, точної та своєчасної інформації про бенефіціарну власність та контроль юридичних осіб, яку або доступ до якої можуть оперативно отримати компетентні органи. Зокрема, країни, де існують юридичні особи, які мають право випускати акції на пред'явника або свідоцтва на акцію на пред'явника, або де дозволяються номінальні держателі або номінальні директори, повинні вживати ефективних заходів для забезпечення того, щоб вони не використовувались з метою відмивання доходів або фінансування тероризму. Країни повинні розглянути питання щодо заходів спрощення доступу до інформації про бенефіціарну власність та контроль для фінансових установ та ВНУП, які взяли на себе зобов'язання згідно Рекомендацій 10 та 22.

### **25. Прозорість та бенефіціарна власність правових організацій\***

Країни повинні вживати заходів для запобігання незаконному використанню правових організацій з метою відмивання доходів або фінансування тероризму. Зокрема, країни повинні забезпечити наявність адекватної, точної та своєчасної інформації про трасти, зокрема інформацію про засновників, членів правління та бенефіціарів, яку компетентні органи можуть своєчасно отримати або до якої вони можуть мати своєчасний доступ. Країни повинні розглянути питання щодо заходів спрощення доступу до інформації про бенефіціарну власність та контроль для фінансових установ та ВНУП, які взяли на себе зобов'язання згідно Рекомендацій 10 та 22.

## **Ф. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОBOB'ЯЗКИ КОМПЕТЕНТНИХ ОРГАНІВ, ТА ІНШІ ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАХОДИ**

### **РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД**

#### **26. Регулювання та нагляд за фінансовими установами\***

Країни мають забезпечити, щоб фінансові установи підлягали адекватному регулюванню і нагляду та ефективно впроваджували рекомендації FATF. Компетентні органи або наглядові органи за фінансовими установами повинні вживати необхідних правових або регуляторних заходів, щоб запобігти ситуації, коли злочинці або їхні співучасники стають власниками або бенефіціарними власниками значної або контрольної частки акцій фінансової установи, або коли вони беруть участь в управлінні фінансовими установами. Країни не повинні затверджувати створення або постійне функціонування підставних банків.

Щодо фінансових установ, які підпадають під дію основних принципів, необхідно застосовувати регуляторні та наглядові заходи, які застосовуються в цілях обачливості, і які також стосуються боротьби з відмиванням доходів та фінансування тероризму, в такому порядку, як це здійснюється для цілей боротьби з відмиванням доходів і фінансуванням тероризму. Ці заходи повинні містити застосування консолідованого групового нагляду з метою протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму.

Інші фінансові установи повинні отримати ліцензію або зареєструватися і підпадати під адекватне регулювання, і бути об'єктом нагляду або моніторингу в цілях протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму, зважаючи на ризик відмивання коштів або фінансування тероризму у відповідному секторі. Щонайменше, установи, що надають послуги з переказу коштів чи цінностей, або розмінювання грошей або обміну валют, повинні отримати ліцензію або зареєструватися, і бути об'єктом ефективної системи моніторингу та забезпечувати дотримання національних вимог в сфері боротьби з відмиванням доходів та фінансуванням тероризму.

#### **27. Наглядові повноваження**

Наглядові органи повинні мати адекватні повноваження для здійснення нагляду або моніторингу, та забезпечити виконання фінансовими установами вимог щодо боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму, зокрема повноваження на проведення перевірок. Вони повинні мати повноваження вимагати від фінансових

установ надання будь-якої інформації, що стосується моніторингу виконання цих вимог, та повноваження накладати санкції відповідно до Рекомендації 35 за невиконання таких вимог. Наглядові органи повинні мати повноваження накладати ряд дисциплінарних та фінансових санкцій, зокрема повноваження відкликати, обмежувати та призупиняти ліцензію фінансової установи, де це необхідно.

## **28. Регулювання та нагляд за визначеними нефінансовими установами та професіями (ВНУП) \***

До визначених нефінансових установ та професій повинні застосовуватись заходи з регулювання та нагляду, як це викладено нижче:

- (a) Казино мають підлягати всеосяжному режиму з регулювання та нагляду, який має забезпечувати, щоб вони ефективно впроваджували необхідні заходи з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Щонайменше:
- казино повинні мати ліцензію;
  - компетентні органи мають вживати необхідні правові заходи та заходи з регулювання для запобігання тому, щоб злочинці або їх співучасники, були власниками або бенефіціарними власниками значного або контрольного пакету акцій, здійснювали управління чи були управляючими казино; та
  - компетентні органи повинні забезпечити ефективний нагляд за казино щодо дотримання ними зобов'язань стосовно протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.
- (b) Країни повинні забезпечити, щоб інші категорії ВНУП були об'єктом ефективної системи моніторингу та забезпечити їх відповідність вимогам в галузі ПВК/ФТ. Це повинно бути забезпечено на основі ризиків. Це може здійснюватися (a) наглядовим органом або (b) відповідним саморегульним органом, якщо така організація може гарантувати, що її члени виконують свої зобов'язання щодо боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму.

Наглядовий орган або саморегульний орган повинен також (a) вжити необхідних заходів для запобігання ситуації, коли злочинці або їх співучасники, які професійно акредитовані, є власниками або бенефіціарними власниками значної або контрольної частки активів або коли вони обіймають керівні посади, наприклад шляхом оцінки осіб на основі тесту на "відповідність та добросовісність" та (b) мати ефективні, пропорційні та переконливі санкції відповідно до Рекомендації 35, які накладатимуться при невиконанні вимог в сфері ПВК/ФТ.



## ОПЕРАЦІЙНІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ

### 29. Підрозділи фінансових розвідок\*

Країни мають створити підрозділ фінансової розвідки (ПФР), який є національним центром для отримання та аналізу: (а) повідомлень про підозрілі операції; та (б) іншої інформації, яка має відношення до відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів і фінансування тероризму, та для розповсюдження результатів цього аналізу. Підрозділ фінансової розвідки повинен мати можливість одержання додаткової інформації від підзвітних установ, та мати своєчасний доступ до фінансової, адміністративної та правоохоронної інформації, яка йому необхідна для належного виконання своїх функцій.

### 30. Повноваження правоохоронних та слідчих органів\*

Країни мають забезпечити, щоб визначені правоохоронні органи були відповідальними за проведення розслідування відмивання коштів та фінансування тероризму в межах національної політики у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. У всіх випадках, пов'язаних з основними злочинами, які генерують доходи, ці визначені правоохоронні органи повинні розвивати випереджувальне паралельне розслідування при переслідуванні відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму. Це повинно включати випадки, коли пов'язаний предикатний злочин вчиняється поза межами їх юрисдикцій. Країни повинні забезпечити, щоб їх компетентні органи були відповідальними за невідкладне встановлення, відстеження та ініціювання дій щодо заморожування та конфіскації майна, яке підлягає, чи може підлягати конфіскації, чи щодо якого існує підозра, що воно є доходом, одержаним злочинним шляхом. За необхідності, країни також повинні використовувати постійні чи тимчасові багато дисциплінарні групи, які спеціалізуються на фінансових розслідуваннях чи розслідуваннях активів. За необхідності, країни повинні забезпечити проведення спільних розслідувань з відповідними компетентними органами іноземних країн.

### 31. Повноваження правоохоронних та слідчих органів

Під час проведення розслідувань відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів, та фінансування тероризму, компетентні органи повинні мати можливість доступу до всіх необхідних документів та інформації для використання при таких розслідуваннях, судовому переслідуванню та пов'язаних з цим діях. Сюди необхідно включити повноваження на вжиття обов'язкових заходів для отримання документів, які знаходяться у фінансових установах, визначених нефінансових установах та професіях та у інших фізичних та юридичних осіб, на обшук

осіб та приміщень, взяття свідчень, та накладання арешту і отримання доказів.

Країни повинні забезпечити, щоб їх компетентні органи при проведенні розслідувань мали можливість використовувати широкий спектр слідчих технік, які можуть бути застосовані до розслідування відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму. Такі слідчі техніки включають: таємні операції, перехоплення зв'язку, організація доступу до комп'ютерних систем та контрольовані поставки. Крім того, країни повинні мати ефективні механізми для вчасного встановлення того, чи ведуть та контролюють фізичні чи юридичні особи рахунки. Вони також повинні мати механізми для забезпечення того, що їх компетентні органи вживали заходів щодо встановлення активів без попереднього інформування власника. При проведенні розслідувань відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму, компетентні органи повинні мати можливість запиту у ПФР всієї відповідної інформації.

### **32. Кур'єри з перевезення готівки\***

Країни повинні вживати заходів щодо викриття фізичного транскордонного перевезення валюти та інструментів на пред'явника, включаючи систему декларування та/чи систему розкриття інформації.

Країни повинні забезпечити, що їх компетентні органи мали правові повноваження щодо зупинення чи затримання валюти чи інструментів на пред'явника щодо яких існує підозра, що вони пов'язані з фінансуванням тероризму, відмиванням коштів чи предикатними злочинами, або, які фіктивно задекларовані чи викриті.

Країни повинні забезпечити наявність ефективних, пропорційних та переконливих санкцій для застосування до осіб, які надають фіктивну (ні) декларацію(ї) чи інформацію. У випадку, якщо валюта чи інструменти на пред'явника пов'язані з фінансуванням тероризму, відмиванням коштів чи предикатними злочинами, країни також повинні вживати заходів, включаючи законодавчі відповідно до Рекомендації 4, які нададуть можливість здійснення конфіскації такої валюти чи інструментів.

## ОСНОВНІ ВИМОГИ

### 33. Статистика

Країни повинні вести всеохоплюючу статистику щодо питань, які стосуються ефективності системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму своїх країн. Ця статистика має включати в себе статистику щодо отриманих та надісланих повідомлень про підозрілі операції; щодо розслідування, переслідування та вироків стосовно відмивання коштів і фінансування тероризму; щодо замороження, арешту і конфіскації власності; та про взаємну правову допомогу або інші міжнародні запити щодо співробітництва.

### 34. Керівництво та зворотній зв'язок

Компетентні органи, наглядові органи та саморегулювні органи повинні розробити Керівництво та забезпечити зворотній зв'язок, які сприятимуть фінансовим установам та визначеним нефінансовим установам та професіям у застосуванні національних заходів протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму, та, зокрема, у виявленні та повідомленні про підозрілі операції.

## САНКЦІЇ

### 35. Санкції

Країни повинні забезпечити наявність ряду ефективних, пропорційних та переконливих санкцій, кримінальних, цивільних або адміністративних, що застосовуються до фізичних або юридичних осіб, яких стосуються Рекомендації 6 та з 8 по 23 і які не виконують вимоги щодо боротьби з відмиванням коштів або фінансуванням тероризму. Санкції повинні застосовуватись не тільки до фінансових установ та визначених нефінансових установ та професій, але й до їх директорів та вищого керівництва.

## G. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

### 36. Міжнародні інструменти

Країни повинні вжити негайні заходи з метою приєднання та повної імплементації Віденської Конвенції, 1988; Палермської Конвенції, 2000; Конвенції ООН по боротьбі з корупцією, 2003; та Конвенції по боротьбі з фінансуванням тероризму, 1999. У разі необхідності, країнам також рекомендується ратифікувати та імплементувати інші відповідні міжнародні конвенції, такі як Конвенція Ради Європи з кіберзлочинності, 2001; Між-Американська Конвенція по боротьбі з тероризмом, 2002; та Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом та фінансування тероризму, 2005.

### 37. Взаємна правова допомога

Країни повинні швидко, конструктивно та ефективно надавати в найширшому можливому обсязі правову допомогу щодо відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та розслідувань фінансування тероризму, переслідувань та пов'язаних розслідувань. Країни повинні мати адекватні правові підстави для надання допомоги та, де необхідно, повинні мати наявні угоди, домовленості чи інші механізми для покращення співробітництва.

Зокрема, країни повинні:

- (a) Не забороняти або не встановлювати необґрунтовані або надмірно обмежуючі умови надання взаємної правової допомоги.
- (b) Забезпечувати існування чітких та ефективних процедур вчасного виконання запитів про взаємну правову допомогу. Країни повинні користуватись центральним органом, чи іншим встановленим службовим механізмом для ефективнішого направлення та виконання запитів. Для проведення моніторингу виконання запитів, повинна існувати система управління справами.
- (c) Не відмовляти у виконанні запитів про взаємну правову допомогу лише на підставі того, що злочин, як вважається, включає в себе також і фіскальні питання.
- (d) Не відмовляти у виконанні запитів про взаємну правову допомогу на підставі того, що законодавство вимагає від фінансових установ зберігати таємність або конфіденційність.
- (e) Зберігати конфіденційність запитів про надання взаємної правової допомоги, які вони отримують та інформацію, яка міститься в них, що підлягає фундаментальним принципам національного законодавства, з метою захисту цілісності розслідування чи запиту. Якщо запитувана країна не може дотримуватись вимог конфіденційності, вона повинна невідкладно повідомити про це країну, яка запитує.

Країни повинні надавати взаємну правову допомогу, незважаючи на

відсутність подвійної злочинності, якщо допомога не включає в себе примусових заходів. Країни повинні розглянути можливість вжити заходів які можуть бути необхідні для забезпечення їх можливістю надавати широкий спектр допомоги при відсутності подвійної злочинності.

Якщо для надання взаємної правової допомоги вимагається подвійна злочинність, така вимога повинна вважатись задоволеною незалежно від того, чи вважають обидві країни, що злочин належить до однієї й тієї ж категорії злочинів, або від того, чи визначають вони злочин однією й тією ж термінологією, за умови, що обидві країни вважають відповідну поведінку злочином.

Країни повинні забезпечити, щоб повноваження та слідчі техніки, які вимагаються відповідно до Рекомендації 31, та інші повноваження і слідчі техніки їх компетентних органів:

(a) всі ті, які стосуються створення, пошуку та вилучення інформації, документів чи доказів (включаючи фінансову документацію) у фінансових установ чи інших осіб, та взяття показань свідків; та

(b) широкий спектр інших повноважень та слідчих технік;

були у наявності для надання відповідей на запити про взаємну правову допомогу, та, якщо це сумісно з їх внутрішньодержавним законодавством, відповідати на прямі запити іноземних судових та правоохоронних органів, направлених відповідним національним органам.

Для уникнення колізій юрисдикцій необхідно звернути увагу на розробку і застосування механізмів для визначення найкращого місця для кримінального переслідування обвинувачених, виходячи з інтересів правосуддя у тих випадках, коли судове переслідування необхідно здійснювати у більш ніж одній країні.

При направленні запиту про взаємну правову допомогу, країни повинні докласти максимальних зусиль щодо надання повної правової інформації та інформації, що базується на фактах, яка дозволить здійснити вчасне та ефективне виконання запитів, включаючи потребу в невідкладності, та надсилати запити в швидкому порядку. Перед направленням запитів, країни повинні докласти максимальних зусиль для з'ясування правових вимог та формальностей для отримання допомоги.

Органи, відповідальні за надання взаємної правової допомоги (наприклад центральний орган) повинен бути забезпечений адекватними фінансовими, людськими та технічними ресурсами. Країни повинні вживати заходів з метою забезпечення того, що персонал таких органів відповідає високим професійним стандартам, включаючи стандарти щодо конфіденційності, та є чесним і відповідно кваліфікованим.

### 38. Взаємна правова допомога: заморожування та конфіскація\*

Країни повинні забезпечити, наявність повноважень вживати невідкладних заходів щодо виконання запитів іноземних країн стосовно встановлення, заморожування, вилучення та конфіскації відмитого майна; доходів, одержаних внаслідок відмивання коштів, скоєння предикатних злочинів та фінансування тероризму; засобів, які використовувались при скоєнні цих злочинів, чи, які могли бути використані при скоєнні зазначених злочинів; чи майна відповідної вартості. Це повноваження повинно включати можливість надання відповідей на запити, здійснених на основі конфіскації доходів, що ґрунтується на не засудженні та пов'язаних тимчасових заходах, якщо це не суперечить фундаментальним принципам їх внутрішньодержавного законодавства. Країни також повинні мати ефективні механізми для управління таким майном, засобами чи майном відповідної вартості, та вживати заходів з координації вилучення та конфіскації доходів, які повинні включати розподіл конфіскованого майна.

### 39. Екстрадиція

Країни повинні конструктивно та ефективно виконувати запити стосовно екстрадиції щодо відмивання коштів та фінансування тероризму без надмірної затримки. Країни повинні також вживати всіх можливих заходів з метою гарантування того, що вони не забезпечують осіб, обвинувачених у здійсненні фінансування тероризму, терористичних актів чи терористичних організацій безпечними гаванями. Зокрема, країни повинні:

- (a) забезпечити, що відмивання коштів та фінансування тероризму є злочинами що можуть бути основою для екстрадиції злочинця;
- (b) забезпечити, що вони вживають чітких та ефективних заходів стосовно вчасного виконання запитів щодо екстрадиції включаючи пріоритетність за необхідності. Для проведення моніторингу виконання запитів, повинна існувати система управління справами;
- (c) не встановлювати необґрунтованих чи надмірно обмежувальних умов щодо виконання запитів; та
- (d) забезпечити, що вони мають адекватну правову базу для екстрадиції.

Кожна країна повинна здійснювати екстрадицію своїх громадян, чи, якщо країна не здійснює екстрадицію лише на підставі громадянства, така країна повинна на запит іншої країни, яка бажає здійснення екстрадиції, без затримки передати справу своїм компетентним органам з метою переслідування злочинів, викладених у запиті. Ці органи повинні приймати рішення та проводити переслідування таким же чином, як і у випадку будь-якого іншого серйозного злочину відповідно до внутрішнього законодавства такої країни. Заінтересовані країни повинні

співпрацювати між собою, зокрема, стосовно процесуальних і доказових аспектів з метою забезпечення ефективності такого переслідування.

Якщо для здійснення екстрадиції вимагається подвійна злочинність, то така вимога повинна вважатись задоволеною незалежно від того, чи вважають обидві країни, що злочин належить до однієї й тієї ж категорії злочинів, або від того, чи визначають вони злочин однією й тією ж термінологією, за умови, що обидві країни вважають відповідну поведінку злочином.

Відповідно до фундаментальних принципів національного законодавства, країни повинні мати спрощені механізми для здійснення екстрадиції, які дозволятимуть безпосередню передачу запитів щодо тимчасового арешту між відповідними органами, здійснення екстрадиції осіб на основі лише ордерів на арешт або вироків, або запровадження спрощеної екстрадиції осіб, які відмовляються від формального розгляду справи про екстрадицію.

Органи, відповідальні за здійснення екстрадиції повинні бути забезпечені адекватними фінансовими, людськими та технічними ресурсами. Країни повинні вживати заходів з метою забезпечення того, що персонал таких органів відповідає високим професійним стандартам, включаючи стандарти щодо конфіденційності, та є чесним і відповідно кваліфікованим.

#### **40. Інші форми міжнародного співробітництва\***

Країни повинні забезпечити, що їхні компетентні органи мають можливість швидко, конструктивно та ефективно здійснювати найширше міжнародне співробітництво щодо відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму. Країни повинні здійснювати це як добровільно, так і на запит, і таким чином повинна існувати законна база для забезпечення співробітництва. Країни повинні уповноважувати свої компетентні органи застосовувати найбільш ефективні засоби співпраці. Якщо компетентний орган має потребу у двохсторонніх або багатосторонніх угодах чи домовленостях, таких як Меморандум про взаєморозуміння (MOU), слід своєчасно проводити переговори та здійснювати підписання в межах найширшого співробітництва з іноземними колегами.

Компетентні органи повинні використовувати чіткі канали чи механізми для ефективної передачі та виконання запитів щодо інформації чи іншого виду допомоги. Компетентні органи повинні вживати чітких та ефективних заходів щодо пріоритетності та вчасного виконання запитів, та захисту одержаної інформації.

## ПОЯСНЮВАЛЬНІ ЗАПИСКИ ДО РЕКОМЕНДАЦІЙ FATF

### ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 1

#### (ПІДХІД, ЩО ҐРУНТУЄТЬСЯ НА ОЦІНЦІ РИЗИКІВ )

1. Підхід, що ґрунтується на оцінці ризиків, є ефективним засобом боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму. При визначенні того, як підхід, що ґрунтується на оцінці ризиків, повинен реалізовуватися в секторі країни повинні взяти до уваги можливості і досвід у сфері протидії відмиванню коштів/боротьби з фінансуванням тероризму у відповідному секторі. Країни повинні розуміти, що свобода дій та відповідальність, покладені на фінансові установи та визначені нефінансові установи та професії підходом, що ґрунтується на оцінці ризиків, є більш доцільним в секторах з більшою спроможністю та досвідом в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Проте це не звільняє фінансові установи та визначені нефінансові установи та професії від зобов'язання вживати посилені заходів при виявленні високих ризиків. Прийнявши підхід, що ґрунтується на оцінці ризиків, компетентні органи, фінансові установи та визначені нефінансові установи та професії повинні забезпечити відповідність заходів щодо запобігання або протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму виявленим ризикам, а також розподіляти ресурси у найбільш ефективний спосіб.
2. При застосуванні підходу, що ґрунтується на оцінці ризиків, фінансові установи та визначені нефінансові установи та професії повинні мати процедури виявлення, оцінки, моніторингу, управління та зниження ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму. Загальний принцип підходу, що базується на оцінці ризиків, полягає в тому, що у разі виявлення підвищених ризиків, країнам слід вимагати від фінансових установ та визначених нефінансових установ та професій вживати посилені заходів щодо управління та зниження цих ризиків, і відповідно, у разі виявлення нижчих ризиків – дозволяти застосування спрощених заходів. Спрощені заходи не можуть бути застосовані у випадку наявності підозр у відмиванні коштів або фінансуванні тероризму. В певних Рекомендаціях більш точно викладено як загальний принцип застосовується до конкретних вимог. За чітко обмежених обставин та у випадку низького ризику відмивання коштів та фінансування тероризму, країни можуть також прийняти рішення не застосовувати певні рекомендації для конкретного типу фінансових установ або видів діяльності, або визначених нефінансових установ та професій (див. нижче). Так само, якщо країни під час оцінки ризиків визначають типи установ, види діяльності, підприємства та професії, які знаходяться під загрозою зловживання в сфері відмивання коштів і фінансування тероризму, і які не підпадають під визначення фінансової



установи або визначену нефінансову установу та професію, вони повинні розглянути питання щодо застосування вимог у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму до таких секторів.

#### **А. Зобов'язання та рішення для країн**

3. **Оцінювання ризику** – Країни<sup>1</sup> повинні вживати належних заходів щодо виявлення та оцінювання ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму для країни на постійній основі для того, щоб: (i) вносити потенційні зміни до національної системи боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, у тому числі зміни в закони, положення та інші заходи, (ii) сприяти розподілу та встановленню пріоритетності ресурсів у сфері ПВК/ФТ компетентними органами, і (iii) надавати інформацію з метою оцінки ризиків у сфері ПВК/ФТ фінансовими інститутами і визначеними нефінансовими заняттями та професіями. Країни повинні підтримувати актуальність оцінок і мати механізми для надання відповідної інформації про результати всім відповідним компетентним органам та СРО, фінансовим установам та визначеним нефінансовим заняттям та професіям.
4. **Високий ризик** – У разі якщо країни виявили високі ризики, вони повинні переконатися, що режим протидії відмивання коштів та фінансування тероризму усуває ці ризики і без шкоди для будь-яких інших заходів, що вживаються країнами для мінімізації цих ризиків, зобов'язати фінансові установи та визначені нефінансові установи та професії вжити посилені заходи з управління та мінімізації ризиків, або переконатися, що цю інформацію включено до оцінювання ризиків, яка здійснюється фінансовими інститутами та визначеними нефінансовими установами та професіями, з метою належного управління та мінімізації ризиків.
5. **Низький ризик** - Країни можуть прийняти рішення дозволити застосування спрощених заходів в рамках деяких Рекомендацій FATF, які вимагають від фінансових установ або визначених нефінансових установ та професій вживати певних заходів, за умови виявлення низького ризику, та якщо такі дії узгоджені з оцінкою ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму країни, як це передбачено пунктом 3.

Незалежно від будь-якого рішення щодо визначення певних категорій низького ризику відповідно до попереднього абзацу, країни можуть також дозволити фінансовим установам та визначеним нефінансовим установам та професіям застосовувати спрощені заходи щодо належної перевірки клієнта, за умови виконання вимог, викладених у розділі В нижче («Зобов'язання та рішення для фінансових установ та визначених нефінансових установ та професій») і в пункті 7 нижче.

---

<sup>1</sup> Де необхідно, необхідно брати до уваги оцінку ризиків в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму на наднаціональному рівні при вирішенні чи це зобов'язання виконується.

6. **Виключення** – Країни можуть прийняти рішення не застосовувати деякі з Рекомендацій FATF, які вимагають від фінансових установ або визначених нефінансових установ та професій вживати певних заходів, за умови:

- (а) доведення низького ризику відмивання коштів та фінансування тероризму, що дозволяється тільки за суворо обмежених та виправданих обставин і стосується окремих типів фінансових установ або видів діяльності, або визначених нефінансових занять та професій, або
- (б) у випадку якщо фінансова діяльність (за виключенням переказу грошових коштів або цінностей) проводиться фізичною або юридичною особою на випадковій або дуже обмеженій основі (враховуючи кількісний та абсолютний критерії) за умови низького ризику відмивання коштів та фінансування тероризму.

Хоча зібрана інформація відрізняється залежно від рівня ризику, вимоги Рекомендації 11 щодо збереження даних повинні застосовуватись незалежно до від того, яка інформація збирається.

7. **Нагляд та моніторинг ризику** – Наглядові органи (або саморегулівні органи для відповідних секторів визначених нефінансових установ та професій) повинні забезпечити, щоб фінансові установи та визначені нефінансові установи та професії ефективно виконують зобов'язання, викладені нижче. Під час виконання своїх функцій, компетентні органи та СРО, коли це передбачено або вимагається, відповідно до Пояснювальних приміток до Рекомендацій 25 і 27, повинні перевіряти відомості про ризики відмивання коштів та фінансування тероризму та оцінки ризиків, підготовлені фінансовими установами і визначеними нефінансовими заняттями та професіями, та брати до уваги результати цих перевірок.

### **В. Зобов'язання та рішення для фінансових установ та визначених нефінансових установ та професій**

8. **Оцінювання ризику** – Від фінансових установ та визначених нефінансових установ та професій слід вимагати вживати належних заходів для виявлення та оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму (для клієнтів, країн або географічних регіонів, а також товарів/послуг/операцій або каналів доставки). Вони повинні документально оформити ці оцінки для того, щоб мати можливість продемонструвати їх підставу, постійно оновлювати ці оцінки, а також мати відповідні механізми для надання інформації про оцінку ризиків компетентним органам та саморегулівним органам. Характер і масштаби будь-якої оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму повинні відповідати характеру і масштабам діяльності. Фінансові установи та визначені нефінансові установи та професії повинні завжди розумітися на ризиках відмивання коштів та фінансування тероризму в

своїй сфері діяльності, проте компетентні органи та саморегулівні органи можуть встановлювати, що немає потреби в індивідуальному документуванні оцінок ризику, якщо конкретні ризики, притаманні сектору, є чітко визначеними і зрозумілими.

9. **Управління та мінімізація ризиків** - Фінансові установи та визначені нефінансові установи та професії повинні мати відповідну політику, засоби управління та процедури, які дозволяють їм управляти і ефективно мінімізувати ризики, що були виявлені (або країною, або фінансовою установою, або визначеною нефінансовою установою та професією). Вони повинні відстежувати реалізацію управління та при необхідності посилювати їх. Політика, засоби управління та процедури повинні бути схвалені вищим керівництвом, а заходи, вжиті з метою управління та мінімізації ризиків (високих або низьких), повинні відповідати національним вимогам і керівництвом компетентних органів і саморегулівних організацій.
10. **Високий ризик** – У разі виявлення високих ризиків, фінансові установи та визначені нефінансові установи та професії повинні вжити посилені заходів з управління та мінімізації ризиків.
11. **Низький ризик** – У разі виявлення низьких ризиків, країни можуть дозволити фінансовим установам або визначеним нефінансовим установам та професіям вживати спрощених заходів з управління та мінімізації ризиків.
12. Під час оцінки ризиків фінансові установи та особливо визначені нефінансові установи та професії повинні враховувати всі суттєві фактори ризику перед тим, як визначати рівень загального ризику і відповідний рівень заходів з їх мінімізації. Фінансові установи та визначені нефінансові установи та професії можуть класифікувати заходи залежно від типу та рівня ризику для різних чинників ризику (наприклад, в конкретній ситуації, можуть застосовуватися стандартні заходи належної перевірки клієнта щодо прийняття клієнта, але слід застосовувати посилені заходи перевірки клієнта при постійному моніторингу, або навпаки).

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 3 (ЗЛОЧИН ВІДМИВАННЯ КОШТІВ)

1. Країни повинні криміналізувати відмивання коштів на основі Конвенції ООН про боротьбу з незаконним обігом наркотичних засобів та психотропних речовин 1988 року (Віденської Конвенції) та Конвенції ООН про боротьбу з транснаціональною організованою злочинністю 2000 року (Палермської Конвенції).
2. Країни повинні застосовувати поняття злочину “відмивання коштів” до всіх серйозних злочинів з метою охоплення якомога ширшого спектру предикатних злочинів. Предикатні злочини можна описати шляхом посилання на усі злочини чи на поріг, пов’язаний з категорією серйозних злочинів або з таким видом покарання, як позбавлення волі, встановлене за предикатний злочин (пороговий підхід), або на перелік предикатних злочинів, або шляхом поєднання цих підходів.
3. Якщо країни застосовують пороговий підхід, предикатні злочини повинні принаймні включати в себе усі злочини, які підпадають під категорію серйозних відповідно до свого національного законодавства, або включати в себе злочини, які караються таким максимальним покаранням, як позбавлення волі строком більше ніж на один рік, або для тих країн, які мають мінімальний поріг для злочинів, встановлений їх правовою системою, предикатні злочини повинні включати в себе всі злочини, що караються таким мінімальним покаранням, як позбавлення волі строком більше ніж на шість місяців.
4. Незалежно від того, який підхід застосовується до встановлення предикатних злочинів, кожна країна повинна принаймні включити до них низку злочинів у рамках кожної з визначених категорій злочинів. Злочин відмивання коштів повинен поширюватися на будь-який тип майна, незалежно від його вартості, який прямо або опосередковано становить кошти, одержані злочинним шляхом. При доведенні того факту, що майно є коштами, одержаними від злочинної діяльності, не є обов’язковим, щоб особа була засуджена за вчинення предикатного злочину.
5. Предикатними злочинами до відмивання коштів вважається також діяння, яке мало місце в іншій країні, яке є злочином у такій країні, і яке вважалось б предикатним злочином, якби воно мало місце у власній країні. Країни можуть передбачити, що єдиною умовою є те, що таке діяння вважалось б предикатним злочином, якби воно мало місце у власній країні.

6. Країни можуть передбачити, щоб поняття злочину “відмивання коштів” не застосовувалось до осіб, які вчинили предикатний злочин, якщо цього вимагають фундаментальні принципи їх національного законодавства.
7. Країни повинні забезпечити, щоб
- (a) Намір і відомості, які вимагаються для доведення факту злочину відмивання коштів може встановлюватися за об'єктивними фактичними обставинами.
  - (b) Ефективні, пропорційні та переконливі кримінальні санкції повинні застосовуватись до фізичних осіб, засуджених за відмивання коштів.
  - (c) На юридичних осіб повинні поширюватися кримінальна відповідальність та санкції, а там, де це неможливо (у зв'язку із основоположними принципами національного законодавства), цивільна або адміністративна відповідальність та санкції. Це не повинно перешкоджати паралельному кримінальному, цивільному або адміністративному переслідуванню юридичних осіб у країнах, в яких існує більше ніж одна форма відповідальності. Такі заходи не повинні впливати на кримінальну відповідальність фізичних осіб. Усі санкції повинні бути ефективними, пропорційними та переконливими.
  - (d) Повинні бути відповідні додаткові злочини до злочину відмивання коштів, зокрема участь в, об'єднанні або змові з метою вчинення, спробі, пособництві та підбурюванні, сприянні та наданні порад щодо вчинення, якщо це не суперечить основоположним принципам національного законодавства.

## **ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 4 ТА 38 (КОНФІСКАЦІЯ ТА ТИМЧАСОВІ ЗАХОДИ)**

Країни повинні встановити механізми, які нададуть повноваження компетентним органам ефективно здійснювати управління та, за необхідності, розпорядження замороженим, арештованим або конфіскованим майном. Такі механізми повинні застосовуватися як в рамках національних процедур, так і відповідно до запитів іноземних країн.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 5 (ЗЛОЧИН ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ)

### А. ЗАВДАННЯ

1. Рекомендація 5 була розроблена з метою забезпечення держав правоздатністю переслідувати та застосувати кримінальне покарання до осіб, які здійснюють фінансування тероризму. Беручи до уваги тісний зв'язок, що існує між міжнародним тероризмом та, зокрема, відмиванням коштів, іншим завданням Рекомендації 5 є наголосити на цьому зв'язку та зобов'язати країни включити злочини фінансування тероризму у якості предикатних до відмивання коштів.

### В. ОЗНАКИ ЗЛОЧИНУ ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ

2. Злочин фінансування тероризму повинен поширюватись на будь-яку особу, яка будь-якими засобами умисно надає або збирає кошти, прямо або опосередковано, з незаконним наміром використати їх або з усвідомленням, що вони будуть використані, повністю або частково: (а) для вчинення терористичного акту(ів); (б) терористичною організацією; або (в) окремим терористом.
3. Криміналізація фінансуванню тероризму виключно на підставі пособництва і підбурювання, спроби, або змови є недостатньою для виконання цієї Рекомендації.
4. Злочин фінансування тероризму повинен поширюватись на будь-які кошти, отримані як із законного, так і незаконного джерела.
5. Злочин фінансування тероризму не повинен встановлювати вимогу, щоб кошти: (а) були фактично використані для здійснення або спроби здійснити терористичний акт(ти) або (б) були пов'язані із певним терористичним актом (актами).
6. Країни повинні забезпечити, щоб умисел та усвідомлення, необхідні для підтвердження фінансування тероризму, могли витікати як висновок з об'єктивних фактичних обставин.
7. До фізичних осіб, засуджених за фінансування тероризму, повинні застосовуватися ефективні, пропорційні та переконливі санкції.
8. На юридичних осіб повинні поширюватися кримінальна відповідальність та санкції, а там, де це неможливо (у зв'язку із основоположними принципами національного законодавства), цивільна або адміністративна відповідальність та санкції. Це не повинно перешкоджати паралельному кримінальному, цивільному або адміністративному переслідуванню юридичних осіб у країнах, в яких існує більше ніж одна форма відповідальності. Такі заходи не повинні впливати на кримінальну відповідальність фізичних осіб. Усі санкції

повинні бути ефективними, пропорційними та переконливими.

9. Спроба вчинення фінансування тероризму також повинна вважатися злочином.
10. Злочином повинно вважатися залучення до вчинення будь-якого з наступних діянь:
  - (a) участь в якості співучасника у злочині, визначеному у пунктах 2 або 9 цієї Пояснювальної записки;
  - (b) організація або спрямування інших у вчиненні злочину, визначеного у пунктах 2 або 9 цієї Пояснювальної записки;
  - (c) сприяння вчиненню одного або більше злочинів, визначених у пунктах 2 або 9 цієї Пояснювальної записки, групою осіб, які діють із спільною метою. Таке сприяння повинно бути умисним та або (i) здійсненим з метою сприяння кримінальній діяльності або злочинній цілі угруповання, у випадку, якщо така діяльність або мета передбачає вчинення злочину фінансування тероризму; або (ii) здійсненим з усвідомленням умислу угруповання вчинити злочин фінансування тероризму.
11. Злочин фінансування тероризму повинен визнаватися незалежно від того, чи знаходиться особа, підозрювана у вчиненні злочину (-ів), в країні знаходження терористу(-ів) або терористичної(их) організації(-ій) або де було або буде вчинено терористичний(i) акт (акти).



## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 6

### (ЦІЛЬОВІ ФІНАНСОВІ САНКЦІЇ ЗА ТЕРОРИЗМ ТА ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ)

#### А. ЗАВДАННЯ

1. Рекомендація 6 встановлює вимогу до кожної країни застосовувати цільові фінансові санкції з метою забезпечення виконання Резолюцій Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй (РБ ООН), які встановлюють вимогу до країн негайно заморожувати кошти або інші активи та забезпечити, щоб ні кошти, ні активи не надавалися, прямо або опосередковано, на користь будь-якій особі<sup>2</sup> i) визначеній Радою Безпеки ООН (РБ) відповідно до Розділу VII Статуту ООН, згідно з Резолюцією РБ ООН 1267 (1999) та наступними резолюціями<sup>3</sup> або ii) будь-якій фізичній або юридичній особі, визначеній країною відповідно до Резолюції РБ ООН 1373 (2001).
2. Потрібно наголосити, що жодна із вимог в Рекомендації 6 не має намір замінити заходи або зобов'язання, що можуть бути вже впроваджені з метою вирішення питання щодо коштів або інших активів в контексті кримінального, цивільного або адміністративного розслідування або провадження відповідно до Рекомендації 4 (конфіскація та тимчасові заходи)<sup>4</sup>. Заходи, передбачені Рекомендацією 6, можуть доповнювати кримінальне провадження проти визначеної фізичної або юридичної особи, та бути впровадженими компетентним органом або судом, але не є обумовленими існуванням такого провадження. Натомість, Рекомендація 6 зосереджує увагу на тимчасові заходи, які є необхідними та особливими в контексті зупинення потоку або використання коштів або інших активів терористичним угрупованням. При визначенні меж та посиленні загальної підтримки для забезпечення ефективного режиму з протидії фінансуванню тероризму, країни повинні дотримуватися прав людини, верховенства права та визнавати права добросовісних третіх сторін.

<sup>2</sup> Фізична або юридична особа

<sup>3</sup> Рекомендація 6 застосовується до усіх чинних та наступних майбутніх резолюцій після Резолюції 1267 (1999) та будь-яких майбутніх Резолюцій РБ ООН, які встановлюють цільові фінансові санкції за фінансування тероризму. На час прийняття цієї Пояснювальної записки (лютий 2012 року) наступними резолюціями після резолюції 1267 (1999) є: 1333 (2000), 1363 (2001), 1390 (2002), 1452 (2002), 1455 (2003), 1526 (2004), 1617 (2005), 1730 (2006), 1735 (2006), 1822 (2008), 1904 (2009), 1988 (2011), 1989 (2011).

<sup>4</sup> Ґрунтуючись на вимогах, наприклад, Конвенції ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин (1998) (Віденська Конвенція) та Конвенції ООН по боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю (2000) (Палермська Конвенція), які містять вимоги щодо замороження, арешту та конфіскації в рамках протидії транснаціональній злочинності. Крім того, Міжнародна конвенція по боротьбі з фінансуванням тероризму (1999) містить зобов'язання щодо замороження, арешту та конфіскації в рамках протидії фінансуванню тероризму. Ці зобов'язання існують окремо від зобов'язань, викладених у Рекомендації 6 та Резолюціях Ради Безпеки ООН щодо фінансування тероризму.

## **В. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ, ЯКІ ФІНАНСУЮТЬ АБО ПІДТРИМУЮТЬ ТЕРОРИСТИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ**

3. Для Резолюції РБ ООН 1267 (1999) та наступних резолюцій визначення осіб, пов'язаних з Аль-Каїдою, здійснюється Комітетом 1267, а визначення осіб, пов'язаних з Талібаном, та загрозами Афганістану здійснюється Комітетом 1988. При цьому обидва Комітети діють відповідно до Розділу VII Статуту ООН. Для Резолюції 1373 (2001) визначення на національному та наднаціональному рівнях здійснюється країною або країнами, які діють за власною ініціативою або за запитом іншої країни, якщо країна, яка одержала запит, погоджується, що, згідно з відповідними правовими принципами, вимога щодо визначення ґрунтується на достатніх підставах або існує обґрунтована підозра, що запропонована до включення особа відповідає критеріям щодо включення Резолюції 1373 (2001), викладеним у розділі Е.
4. Країни повинні мати повноваження та ефективні процедури або механізми для визначення та ініціювання подання щодо включення фізичних або юридичних осіб, визначених у Резолюції 1267 (1999) та наступних резолюціях відповідно до зобов'язань, викладених у цих Резолюціях РБ ООН.<sup>5</sup> Такі повноваження та процедури або механізми є важливими для подання фізичних або юридичних осіб до Ради Безпеки для їх включення відповідно до програм РБ щодо формування списків згідно з цими Резолюціями РБ ООН. Країни також повинні мати повноваження та ефективні процедури або механізми для визначення та ініціювання подання щодо включення фізичних або юридичних осіб відповідно до Резолюції 1373 (2001) та згідно із зобов'язаннями, викладеними у цій Резолюції. Такі повноваження та процедури або механізми є важливими для визначення фізичних або юридичних осіб, що відповідають критеріям, викладеним у Резолюції 1373 (2001) та описаним у розділі Е. Режим країни щодо впровадження Резолюції 1267 (1999) та наступних резолюцій, а також Резолюції 1373 (2001) повинен включати наступні елементи:
- а) Країни повинні визначити компетентний орган або суд, який відповідатиме за:
    - і) подання пропозиції до Комітету 1267 щодо включення відповідних фізичних або юридичних осіб, які відповідають критеріям щодо включення, викладеним у Резолюції 1989 (2011) (щодо Аль-Каїди) та відповідних резолюціях, якщо компетентний орган приймає таке рішення і має підстави вірити, що існують достатні докази для відповідності таким критеріям;
    - (ii) подання пропозиції до Комітету 1988 щодо включення

<sup>5</sup> Відповідні Резолюції РБ ООН не встановлюють вимогу до країн визначати фізичних або юридичних осіб та подавати їх до відповідних Комітетів ООН, але мають повноваження та ефективні процедури і механізми, що дають можливість це зробити.

- відповідних фізичних або юридичних осіб, які відповідають спеціальним критеріям щодо включення, викладеним у Резолюції 1988 (2011) (щодо Талібану та осіб, пов'язаних з Талібаном, що становлять загрозу миру, стабільності та безпеці Афганістану) та відповідних резолюціях, якщо компетентний орган приймає таке рішення і має підстави вірити, що існують достатні докази для відповідності таким критеріям; та
- (iii) визначення щодо включення фізичних або юридичних осіб, які відповідають спеціальним критеріям, викладеним у Резолюції 1373 (2001), запропоновані за власною ініціативою країни або після перевірки та виконання, за необхідності, запиту іншої країни, якщо країна, яка одержала запит, погоджується, що, згідно з відповідними правовими принципами, вимога щодо визначення ґрунтується на достатніх підставах або існує обґрунтована підозра, що запропонована до включення особа відповідає критеріям щодо включення Резолюції 1373 (2001), викладеним у розділі Е.
- b) Країни повинні мати механізм(и) визначення осіб для включення, що ґрунтуються на критеріях щодо включення, викладених у Резолюції 1988 (2011) та Резолюції 1989 (2011) та відповідних резолюціях, а також Резолюції 1373 (2001) (дивіться розділ Е, в якому викладені чіткі критерії щодо включення відповідних Резолюцій РБ ООН). Це включає повноваження та ефективні процедури або механізми для перевірки та визнання, за необхідності, заходів, ініційованих в рамках механізмів замороження інших країн відповідно до Резолюції 1373 (2001). З метою забезпечення ефективного співробітництва між країнами, країни повинні забезпечити, що при одержанні запиту вони повинні оперативно визначити, чи вони погоджуються, згідно з відповідними (над)національними принципами, з тим, що запит ґрунтується на достатніх підставах або існує обґрунтована підозра, що запропонована до включення особа відповідає критеріям щодо включення Резолюції 1373 (2001), викладеним у розділі Е.
- c) Компетентний(і) орган(и) повинен(ні) мати відповідні правові повноваження та процедури або механізми для збору або запиту якомога більше інформації з усіх відповідних джерел для визначення фізичних та юридичних осіб, які, ґрунтуючись на достатніх підставах або обґрунтованій підозрі, відповідають критеріям щодо включення відповідних Резолюцій РБ ООН.
- (d) При вирішенні питання, чи включати (робити подання щодо включення), країни повинні надати стандартні докази «достатніх підстав» або «обґрунтованої підозри». Для включення відповідно

до Резолюції 1373 (2001) компетентний орган кожної країни застосовує правові стандарти своєї правової системи щодо виду та обсягу доказів для підтвердження «достатніх підстав» або «обґрунтованої підозри», необхідних для прийняття рішення щодо включення фізичної або юридичної особи та вжиття заходів в рамках механізму замороження. Це відбувається незалежно від того, чи подання щодо включення зроблено за власною відповідною ініціативою країни чи на запит іншої країни. Такі включення (пропозиції щодо включення) не повинні обумовлюватися наявністю кримінального провадження.

(e) При поданні імен до Комітету 1267 для включення у список осіб, пов'язаних з Аль-Каїдою, згідно з Резолюцією 1267 (1999) та наступними резолюціями щодо неї, країни повинні:

i) додержуватися процедур та стандартних форм внесення до списку, затверджених Комітетом 1267;

(ii) надавати якомога більше відповідної інформації щодо поданої особи, а саме, достатню ідентифікаційну інформацію, що дозволить здійснити чітку та позитивну ідентифікацію фізичних осіб, угруповань, установ та юридичних осіб, та, в міру можливостей, інформацію, необхідну Інтерполу для видачі Спеціального повідомлення;

(iii) якомога детальніше викладати фактичні обставини справи та обґрунтування щодо включення до списку, включаючи: спеціальну інформацію, яка підтверджує, що фізична або юридична особа відповідає відповідним критеріям щодо включення (дивіться розділ E стосовно спеціальних критеріїв щодо включення відповідних Резолюцій РБ ООН); характер інформації; підтверджуюча інформація або документи, що можуть бути надані; та подробиці щодо будь-якого зв'язку між особою, запропонованою до включення, та будь-якою вже включеною фізичною або юридичною особою. Така інформація повинна надаватися на запит, окрім частин, які держава-член визначає як конфіденційні для Комітету 1267; та

(iv) зазначати, чи може їх статус як країни, що надала пропозиції до включення, бути обнародованим.

(f) При поданні імен до Комітету 1988 для включення у список осіб, пов'язаних з Талібаном, згідно з Резолюцією 1988 (2011) та наступними резолюціями щодо нього, країни повинні:

i) додержуватися процедур внесення до списку, затверджених Комітетом 1988;

(ii) надавати якомога більше відповідної інформації щодо поданої

особи, а саме достатню ідентифікаційну інформацію, що дозволить здійснити чітку та позитивну ідентифікацію фізичних осіб, угруповань, установ та юридичних осіб, та, в міру можливостей, інформацію, необхідну Інтерполу для видачі Спеціального повідомлення;

(iii) якомога детальніше викладати фактичні обставини справи та обґрунтування щодо включення до списку, включаючи: спеціальну інформацію, яка підтверджує, що фізична або юридична особа відповідає відповідним критеріям щодо включення (дивіться розділ Е стосовно спеціальних критеріїв щодо включення відповідних Резолюцій РБ ООН); характер інформації; підтверджуюча інформація або документи, що можуть бути надані; та подробиці щодо будь-якого зв'язку між особою, запропонованою до включення, та будь-якою вже включеною фізичною або юридичною особою. Така інформація повинна надаватися на запит, окрім частин, які держава-член визначає як конфіденційні для Комітету 1988.

(g) При зверненні до іншої країни щодо визнання заходів, вжитих в рамках механізмів замороження, які повинні бути впровадженими відповідно до Резолюції 1373 (2001), країна, що ініціює це питання, повинна надати якомога детальнішу інформацію щодо запропонованої особи, а саме достатню ідентифікаційну інформацію, що дозволить здійснити чітку та позитивну ідентифікацію фізичних осіб та спеціальну інформацію, яка підтверджує, що фізична або юридична особа відповідає відповідним критеріям щодо включення (дивіться розділ Е стосовно спеціальних критеріїв щодо включення відповідних Резолюцій РБ ООН).

(h) Країни повинні мати процедури, які можуть здійснюватися в інтересах однієї сторони проти фізичної або юридичної особи, яка була визначена і (пропозиція щодо) включення якої розглядається.

### **С. ЗАМОРОЖЕННЯ ТА ЗАБОРОНА ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З КОШТАМИ АБО ІНШИМИ АКТИВАМИ ВИЗНАЧЕНИХ ФІЗИЧНИХ АБО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ**

5. Встановлено вимогу до країн негайно впроваджувати цільові фінансові санкції проти фізичних та юридичних осіб, визначених Комітетом 1267 та Комітетом 1988 (у випадку Резолюції 1267 (1999) та наступних пов'язаних з нею резолюцій), якщо ці Комітети діють відповідно до Розділу VII Статуту ООН. Для Резолюції РБ 1373 (2001), зобов'язання країн негайно вживати заходів щодо замороження та заборони операцій з коштами або іншими активами визначених фізичних або юридичних осіб, зумовлюється

включенням на (над)національному рівні, подання щодо якого було направлено країною за власною ініціативою або на запит іншої країни, якщо країна, що одержала запит, переконана відповідно до правових принципів, що запит ґрунтується на достатніх підставах або обґрунтованій підозрі, що запропонована особа відповідає критеріям щодо включення, визначеним у Резолюції РБ 1373 (2001) та викладеним у розділі Е.

6. Країни повинні встановити необхідні правові повноваження та визначити національні компетентні органи, відповідальні за впровадження та застосування цільових фінансових санкцій відповідно до наступних стандартів та процедур:

- (a) Країни <sup>6</sup> повинні встановити вимогу до усіх фізичних та юридичних осіб в межах країни щодо негайного замороження без попереднього повідомлення коштів або інших активів визначених фізичних та юридичних осіб. Ця вимога повинна розповсюджуватися на: усі кошти або інші активи, якими володіють або які контролюють визначені фізичні або юридичні особи, а не лише ті, що пов'язані з конкретним терористичним актом, замислом або загрозою; ті кошти або інші активи, якими повністю або спільно володіють або контролюють, прямо або опосередковано, визначені фізичні або юридичні особи; і кошти або інші активи, які походять або одержані з коштів або інших активів, якими володіють або які прямо чи опосередковано контролюють визначені фізичні або юридичні особи, а також кошти або інші активи фізичних та юридичних осіб, які діють від імені або за дорученням визначених фізичних та юридичних осіб.
- (b) Країни повинні забороняти своїм громадянам або будь-яким фізичним або юридичним особам в межах своєї юрисдикції надавати будь-які кошти або інші активи, економічні ресурси, або фінансові чи інші пов'язані послуги, прямо або опосередковано, повністю або частково, на користь визначених фізичних або юридичних осіб; юридичних осіб, якими володіють або контролюють, прямо або опосередковано, визначені фізичні або юридичні особи; та фізичних або юридичних осіб, які діють від імені або за дорученням визначених фізичних або юридичних осіб, якщо на це не надано ліцензію, повноваження або не повідомлено згідно з відповідними Резолюціями РБ ООН (дивіться нижче розділ Е).

---

<sup>6</sup> У випадку Європейського Союзу, що є наднаціональною юрисдикцією відповідно до Рекомендації 6, законодавство ЄС застосовується наступним чином. Активи визначених фізичних та юридичних осіб заморожуються відповідно до правових актів ЄС та змін, що вносяться до них. Держави-члени ЄС можуть вжити додаткових заходів для забезпечення замороження, а усі фізичні або юридичні особи в межах ЄС повинні не порушувати це замороження та не надавати кошти визначеним фізичним та юридичним особам.

- (c) Країни повинні мати механізми передачі списку визначених осіб до фінансового сектору та визначеним нефінансовим установам та професіям негайно після вжиття таких заходів, а також надання чітких інструкцій, особливо фінансовим установам та іншим фізичним або юридичним особам, включаючи ВНУП, які можуть бути держателями коштів або інших активів, стосовно їх зобов'язань вживати заходів в рамках механізмів замороження.
- (d) Країни повинні встановити вимогу до фінансових установ та ВНУП<sup>7</sup> подавати звіт компетентним органам щодо заморожених активів або вжитих заходів згідно з вимогами щодо заборони відповідних Резолюцій РБ ООН, включаючи спроби проведення операцій, та забезпечувати ефективне використання такої інформації компетентними органами.
- (e) Країни повинні встановити ефективні заходи захисту добросовісних третіх сторін, які діють належним чином при виконанні зобов'язань за Рекомендацією 6.

#### **D. ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СПИСКУ, РОЗМОРОЖЕННЯ ТА НАДАННЯ ДОСТУПУ ДО ЗАМОРОЖЕНИХ КОШТІВ АБО ІНШИХ АКТИВІВ**

7. Країни повинні розробити та впровадити загальновідомі процедури щодо подання запитів про виключення зі списку до Ради Безпеки у випадку, якщо фізичні та юридичні особи, включені відповідно до Резолюції 1267 (1999) та наступних резолюцій, на думку країни, вже не відповідають критеріям щодо включення. У випадку, якщо Комітет 1267 та Комітет 1988 виключив фізичну або юридичну особу зі списку, зобов'язання щодо замороження більше не діє. У випадку подання запитів щодо виключення зі списку осіб, пов'язаних з Аль-Каїдою, такі процедури та критерії повинні відповідати процедурам, впровадженим Комітетом 1267 та зазначеним у Резолюціях 1730 (2006), 1735 (2006), 1822 (2008), 1904 (2009), 1989 (2011) та будь-яких наступних Резолюціях. У випадку подання запитів щодо виключення зі списку осіб, пов'язаних з Талібаном та осіб, які становлять загрозу для миру, безпеки та стабільності Афганістану, такі процедури та критерії повинні відповідати процедурам, впровадженим Комітетом 1988 та зазначеним у Резолюціях 1730 (2006), 1735 (2006), 1822 (2008), 1904 (2009), 1989 (2011) та будь-яких наступних Резолюціях.
8. Для фізичних та юридичних осіб, визначених відповідно до Резолюції 1373 (2001), країни повинні мати відповідні правові повноваження та процедури або механізми для розмороження коштів або інших активів фізичних або юридичних осіб, які вже не відповідають критеріям щодо включення. Країни також повинні мати процедури, які б дозволяли на запит здійснювати перегляд рішення щодо включення особи у суді або

<sup>7</sup> Резолюції РБ ООН застосовуються до усіх фізичних та юридичних осіб в межах країни.

іншому незалежному компетентному органі.

9. Для фізичних або юридичних осіб, які мають таке ж або схоже ім'я, як і включені особи, які стали об'єктом ненавмисного механізму замороження (наприклад, у випадку не підтвердження підозри) країни повинні розробити та впровадити загально відомі процедури вчасного розмороження коштів або інших активів таких фізичних або юридичних осіб після перевірки, що така особа не є включеною до списку.
10. Якщо країни визначили, що кошти або інші активи фізичних або юридичних осіб, включених Радою Безпеки або одним з її комітетів з питань застосування санкцій, є необхідними для покриття основних витрат з метою оплати певних видів платежів, витрат та комісій за послуги, або для покриття надзвичайних витрат, країни повинні надати доступ до таких коштів або інших активів відповідно до процедур, викладених у Резолюції 1452 (2002) та будь-яких наступних Резолюціях. На таких підставах країни повинні надавати доступ до коштів або інших активів, якщо заходи щодо замороження застосовані до фізичних або юридичних осіб, включених на (над)національному рівні країною відповідно до Резолюції 1373 (2001) та згідно з Резолюцією 1963 (2010).
11. Країни повинні забезпечити механізм, за допомогою якого включена до списку фізична або юридична особа може поставити під сумнів її включення з метою перегляду цього питання компетентним органом або судом. Стосовно включення до списку осіб, пов'язаних з Аль-Каїдою, країни повинні інформувати визначені фізичні та юридичні особи щодо наявності Офісу Уповноваженого ООН відповідно до Резолюції 1904 (2009), який приймає клопотання щодо виключення зі списку.
12. Країни повинні мати механізми щодо передачі рішення про виключення зі списку та розмороження до фінансового сектору та визначених не фінансових установ і професій негайно після вжиття таких заходів, та надання відповідних інструкцій, особливо фінансовим установам та іншим фізичним або юридичним особам, включаючи ВНУП, які можуть бути держателями заморожених коштів або інших активів, щодо їх зобов'язань визнавати рішення стосовно виключення або розмороження.

## **Е. КРИТЕРІЇ ВКЛЮЧЕННЯ ДО СПИСКУ ООН**

13. Критерії включення до списку, визначені у відповідних Резолюціях Ради Безпеки ООН, наступні:
  - (а) **Резолюції РБ ООН 1267 (1999), 1989 (2011) та наступні пов'язані з ними резолюції<sup>8</sup>:**

<sup>8</sup> Рекомендація 6 застосовується до усіх чинних та наступних резолюцій після Резолюції 1267 (1999). На час видання Пояснювальної записки (лютий 2012), наступними резолюціями, пов'язаними з Резолюцією 1267 (1999), є: 1333 (2000), 1367 (2001), 1390 (2002), 1455 (2003), 1526 (2004), 1526 (2004), 1617 (2005), 1735 (2006), 1822 (2008), 1904 (2009), 1988 (2011) та 1989 (2011).



- (i) будь-яка фізична або юридична особа, яка бере участь у фінансуванні, плануванні, сприянні, підготовці або вчиненні діянь або діяльності, спільно з, під іменем, від імені, за підтримки; постачанні, продажі або перевезенні зброї та пов'язаних матеріалів; наймі; а також іншим чином надання підтримки діянням або діяльності Аль-Каїди, або будь-якому її осередку, філії, групі, що відділилася або походить від неї<sup>9</sup>; або
- (ii) будь-яка установа, якою володіє або яку контролює, прямо або опосередковано, будь-яка фізична або юридична особа, визначена відповідно до підпункту 13 (а) (i), або особи, які діють від їх імені або за їх дорученням.

**(b) Резолюції РБ ООН 1267 (1999), 1988 (2011) та наступні пов'язані з ними резолюції:**

- (i) будь-яка фізична або юридична особа, яка бере участь у фінансуванні, плануванні, сприянні, підготовці або вчиненні діянь або діяльності, спільно з, під іменем, від імені, за підтримки; постачання, продаж або перевезення зброї та пов'язаних матеріалів; найм; а також іншим чином надання підтримки діянням або діяльності включених до списку осіб або інших фізичних осіб, груп, установ та компаній, пов'язаних з Талібаном, що становлять загрозу миру, стабільності та безпеці Афганістану; або
- (ii) будь-яка установа, якою володіє або яку контролює, прямо або опосередковано, будь-яка фізична або юридична особа, визначена відповідно до підпункту 13 (b) (i) цього пункту, або особи, які діють від їх імені або за їх дорученням.

**(c) Резолюція РБ ООН 1373 (2001):**

- (i) будь-яка фізична або юридична особа, яка вчинює або здійснює спробу вчинити терористичні акти, або яка бере участь чи сприяє вчиненню терористичних актів;
- (ii) будь-яка установа, якою володіє або яку контролює, прямо або опосередковано, будь-яка фізична або юридична особа, визначена відповідно до підпункту 13 (c) (i) цього пункту; або
- (iii) будь-яка фізична або юридична особа, яка діє від імені або за дорученням будь-якої фізичної або юридичної особи, визначеної відповідно до підпункту 13 (c) (i) цього пункту.

---

<sup>9</sup> ОР2 Резолюції РБ ООН 1617 (2005) додатково визначає критерії зв'язків з Аль-Каїдою або Усама бін Ладеном.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 7

### (ЦІЛЬОВІ ФІНАНСОВІ САНКЦІЇ ЗА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ)

#### А. ЗАВДАННЯ

1. Рекомендація 7 встановлює вимогу до кожної країни застосовувати цільові фінансові санкції<sup>10</sup> з метою забезпечення виконання Резолюцій Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй (РБ ООН), які встановлюють вимогу до країн негайно заморожувати кошти або інші активи та забезпечити, щоб ні кошти, ні активи не надавалися, прямо або опосередковано, на користь будь-якій особі<sup>11</sup> і) визначеній Радою Безпеки ООН (РБ) відповідно до Розділу VII Статуту ООН, згідно з Резолюціями РБ ООН, які стосуються запобігання та протидії фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення<sup>12</sup>.
2. Потрібно наголосити, що жодна із вимог в Рекомендації 7 не має наміру замінити заходи або зобов'язання, що можуть бути вже впроваджені з метою вирішення питання щодо коштів або інших активів в контексті кримінального, цивільного або адміністративного розслідування або провадження, згідно з вимогами міжнародних договорів або Резолюцій РБ ООН, пов'язаних із запобіганням розповсюдження зброї масового знищення<sup>13</sup>.

#### В. ВКЛЮЧЕННЯ ДО СПИСКУ

3. Включення до списку здійснюється Радою Безпеки у вигляді додатків до відповідних резолюцій або Комітетами РБ ООН, створених відповідно до цих резолюцій. Не існує чіткого зобов'язання, за яким держави-члени надають пропозиції щодо включення до відповідних Комітетів РБ ООН. Однак, на практиці, рішення Комітетів першочергово залежать від запитів

---

<sup>10</sup> Рекомендація 7 спрямована на застосування цільових фінансових санкцій. Однак, потрібно зазначити, що відповідні Резолюції РБ ООН набагато ширші та передбачають інші види санкцій (наприклад заборону подорожувати) та інші види фінансових санкцій (наприклад, фінансова заборона здійснення діяльності та положення щодо застосування заходів обачливості). Стосовно інших видів фінансових положень, FATF видала не зобов'язуючі інструкції, які країнам бажано враховувати при впровадженні відповідних Резолюцій РБ ООН. Стосовно цільових фінансових санкцій, пов'язаних з фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, FATF також видала не зобов'язуючі інструкції, які країнам рекомендується враховувати при впровадженні відповідних Резолюцій РБ ООН.

<sup>11</sup> Фізичній або юридичній особі

<sup>12</sup> Рекомендація 7 застосовується до усіх чинних Резолюцій РБ ООН, що передбачають застосування цільових фінансових санкцій за фінансування розповсюдження зброї масового знищення, до будь-яких наступних пов'язаних з ними Резолюцій та будь-яких наступних Резолюцій РБ ООН, які накладають фінансові санкції в контексті фінансування розповсюдження зброї масового знищення. На час видання цієї Рекомендації (лютий 2012 року), Резолюції РБ ООН, які передбачають застосування цільових фінансових санкцій за розповсюдження зброї масового знищення, наступні: 1718 (2006), 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008), 1874 (2009), 1929 (2010).

<sup>13</sup> Грунтуючись на викладених вимогах, наприклад, Договору про заборону розповсюдження ядерної зброї, Конвенції «Про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсичної зброї та про її знищення», Конвенції «Про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення», а також Резолюції РБ ООН 1540 (2004). Ці вимоги існують окремо від вимог, встановлених Рекомендацією 7 та Пояснювальною запискою до неї.

щодо включення держав-членів. Резолюції РБ ООН 1718 (2006) та 1737 (2006) передбачають, що відповідні Комітети повинні видати інструкції, які можуть бути необхідними для сприяння застосування заходів, визначених цими Резолюціями.

4. Країни повинні розглянути можливість встановлення повноважень та ефективних процедур або механізмів подання до Ради Безпеки пропозицій щодо включення фізичних або юридичних осіб згідно з відповідними Резолюціями РБ ООН, які накладають цільові фінансові санкції в контексті фінансування розповсюдження зброї масового знищення. Тому країни повинні розглянути наступні питання:

(a) визначення компетентного органу(-ів), виконавчого або судового, який відповідатиме за:

i) подання пропозиції до Комітету з питань застосування санкцій 1718 щодо включення відповідних фізичних або юридичних осіб, які відповідають критеріям щодо включення, викладеним у Резолюції РБ ООН 1718 (2006) та наступних пов'язаних з нею резолюціях<sup>14</sup>, якщо компетентний орган приймає таке рішення і має підстави вірити, що існують достатні докази для відповідності таким критеріям (дивіться розділ Е, що визначає чіткі критерії включення до списку згідно з відповідними Резолюціями РБ ООН); та

(ii) подання пропозиції до Комітету з питань застосування санкцій 1737 щодо включення відповідних фізичних або юридичних осіб, які відповідають спеціальним критеріям щодо включення, викладеним у Резолюції РБ ООН 1737 (2006) та наступних пов'язаних з нею резолюціях<sup>15</sup>, якщо компетентний орган приймає таке рішення і має підстави вірити, що існують достатні докази для відповідності таким критеріям (дивіться розділ Е, що визначає спеціальні критерії включення до списку згідно з відповідними Резолюціями РБ ООН).

(b) наявність механізму(ів) визначення осіб для включення у список, що ґрунтуються на критеріях щодо включення, викладених у Резолюції 1718 (2006), Резолюції 1737 (2006) та наступних пов'язаних з ними резолюціях (дивіться розділ Е, в якому викладені критерії щодо включення відповідних Резолюцій РБ ООН). Такі процедури повинні забезпечувати визначення, відповідно до існуючих (над)національних

<sup>14</sup> Рекомендація 7 застосовується до усіх чинних та наступних резолюцій, пов'язаних з Резолюцією РБ ООН 1718 (2006). На час видання цієї Пояснювальної записки (лютий 2012 року), наступною резолюцією до Резолюції 1718 (2006) є Резолюція 1874 (2009).

<sup>15</sup> Рекомендація 7 застосовується до усіх чинних та наступних резолюцій, пов'язаних з Резолюцією РБ ООН 1737 (2006). На час видання цієї Пояснювальної записки (лютий 2012 року), наступними резолюціями до Резолюції 1737 (2006) є: 1747 (2007), 1803 (2008), 1929 (2010).

принципів, чи існують обґрунтовані підстави або підозра для подання пропозиції щодо включення.

- (с) наявність відповідних правових повноважень та процедур або механізмів для збору або запиту якомога більше інформації з усіх відповідних джерел для визначення фізичних та юридичних осіб, які, ґрунтуючись на достатніх підставах або обґрунтованій підозрі, відповідають критеріям щодо включення відповідних Резолюцій РБ ООН.
- (d) при прийнятті рішення, чи подавати пропозицію щодо включення у список, врахування критеріїв Розділу Е цієї пояснювальної записки. При поданні пропозиції щодо включення компетентний орган кожної країни застосовує правові принципи своєї правової системи із додержанням прав людини, повагою до верховенства права та визнанням прав невинуватих третіх сторін.
- (e) при поданні імен до Комітету з питань застосування санкцій 1718 згідно з Резолюцією РБ ООН 1718 (2006) та наступними пов'язаними з нею резолюціями, або до Комітету з питань застосування санкцій 1737 згідно з Резолюцією РБ ООН 1737 (2006) та наступними пов'язаними з нею резолюціями, країни повинні надати якомога більше деталей щодо:
- i) поданої особи, а саме, достатню ідентифікаційну інформацію, що дозволить здійснити чітку та позитивну ідентифікацію фізичних та юридичних осіб; а також
  - (ii) чіткої інформації, яка обґрунтовує визначення фізичної або юридичної особи як такої, що відповідає спеціальним критеріям щодо включення (дивіться розділ Е, в якому викладені спеціальні критерії щодо включення відповідних Резолюцій РБ ООН).
- (f) наявність процедур, які нададуть можливість, у випадку необхідності, в односторонньому порядку вчиняти дії проти ідентифікованої фізичної або юридичної особи, пропозиція щодо включення якої розглядається.

### **С. ЗАМОРОЖЕННЯ ТА ЗАБОРОНА ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З КОШТАМИ АБО ІНШИМИ АКТИВАМИ ВИЗНАЧЕНИХ ФІЗИЧНИХ АБО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ**

5. Встановлено вимогу до країн негайно впроваджувати цільові фінансові санкції проти визначених фізичних та юридичних осіб:
- (a) у випадку Резолюції 1718 (2006) та наступних пов'язаних з нею резолюцій, Радою Безпеки у додатках до відповідних резолюцій або Комітетом РБ з питань застосування санкцій 1718; та

(b) у випадку Резолюції 1737 (2006) та наступних пов'язаних з нею резолюцій, Радою Безпеки у додатках до відповідних резолюцій або Комітетом РБ з питань застосування санкцій 1737;

якщо ці Комітети діють відповідно до Розділу VII Статуту ООН.

6. Країни повинні встановити необхідні правові повноваження та визначити національні компетентні органи, відповідальні за впровадження та застосування цільових фінансових санкцій відповідно до наступних стандартів та процедур:

(a) Країни<sup>16</sup> повинні встановити вимогу до усіх фізичних та юридичних осіб в межах країни щодо негайного замороження без попереднього повідомлення коштів або інших активів визначених фізичних та юридичних осіб. Ця вимога повинна розповсюджуватися на: усі кошти або інші активи, якими володіють або які контролюють визначені фізичні або юридичні особи, а не лише ті, що пов'язані з конкретним діянням, замислом або загрозою розповсюдження зброї масового знищення; ті кошти або інші активи, якими повністю або спільно володіють або контролюють, прямо або опосередковано, визначені фізичні або юридичні особи; і кошти або інші активи, які походять або одержані з коштів або інших активів, якими володіють або які прямо чи опосередковано контролюють визначені фізичні або юридичні особи, а також кошти або інші активи фізичних та юридичних осіб, які діють від імені або за дорученням визначених фізичних та юридичних осіб.

(b) Країни повинні забезпечити, щоб будь-які кошти або інші активи не надавалися їх громадянами або будь-якими фізичними чи юридичними особами в межах своєї території на користь визначених фізичних або юридичних осіб, якщо на це не надано ліцензію, повноваження або не повідомлено згідно з відповідними Резолюціями РБ ООН (дивіться нижче розділ E).

(c) Країни повинні мати механізми передачі списку визначених осіб до фінансового сектору та ВНУП негайно після вжиття таких заходів, а також надання чітких інструкцій, особливо фінансовим установам та іншим фізичним або юридичним особам, включаючи ВНУП, які можуть бути держателями коштів або інших активів, стосовно їх зобов'язань вживати заходів в рамках механізмів замороження.

<sup>16</sup> У випадку Європейського Союзу, що є наднаціональною юрисдикцією відповідно до Рекомендації 7, активи визначених фізичних та юридичних осіб заморожуються відповідно до правових актів ЄС та змін, що вносяться до них. Держави-члени ЄС можуть вжити додаткових заходів для забезпечення замороження, а усі фізичні або юридичні особи в межах ЄС повинні не порушувати це замороження та не надавати кошти визначеним фізичним та юридичним особам.

- (d) Країни повинні встановити вимогу до фінансових установ та ВНУП<sup>17</sup> подавати звіт компетентним органам щодо заморожених активів або вжитих заходів згідно з вимогами щодо заборони відповідних Резолюцій РБ ООН, включаючи спроби проведення операцій, та забезпечувати ефективне використання такої інформації компетентними органами.
- (e) Країни повинні встановити ефективні заходи захисту добросовісних третіх сторін, які діють належним чином, виконуючи вимоги Рекомендації 7.
- (f) Країни повинні встановити відповідні заходи моніторингу та забезпечення додержання фінансовими установами та ВНУП відповідних законів або нормативно-правових актів, що визначають вимоги відповідно до Рекомендації 7. Недодержання цих законів або нормативно-правових актів повинно каратися цивільними, адміністративними або кримінальними санкціями.

#### **D. ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СПИСКУ, РОЗМОРОЖЕННЯ ТА НАДАННЯ ДОСТУПУ ДО ЗАМОРОЖЕНИХ КОШТІВ АБО ІНШИХ АКТИВІВ**

7. Країни повинні розробити та впровадити загально відомі процедури щодо подання запитів про виключення зі списку до Ради Безпеки у випадку, якщо визначені фізичні та юридичні особи, на думку країни, не або вже не відповідають критеріям щодо включення. У випадку, якщо Комітет з питань застосування санкцій виключив фізичну або юридичну особу зі списку, зобов'язання щодо замороження більше не діє. Такі процедури та критерії повинні відповідати інструкціям або процедурам, впровадженим Радою Безпеки відповідно до Резолюції 1730 (2006) та будь-яких наступних пов'язаних з нею резолюцій, включаючи в рамках механізму інформаційно-координаційного центру, створеного відповідно до цієї резолюції. Країни повинні забезпечити можливість внесеним у список особам надсилати запит щодо виключення зі списку інформаційно-координаційному центру з питань виключення, створеного відповідно до Резолюції РБ ООН 1730 (2006), або повинні повідомляти визначених фізичних або юридичних осіб про надсилання запиту безпосередньо інформаційно-координаційному центру.
8. Для фізичних або юридичних осіб, які мають таке ж або схоже ім'я, як і включені особи, які стали об'єктом ненавмисного механізму замороження (наприклад, у випадку не підтвердження підозри) країни повинні розробити та впровадити загально відомі процедури вчасного розмороження коштів або інших активів таких фізичних або юридичних осіб після перевірки, що така особа не є включеною до списку.

<sup>17</sup> Резолюції РБ ООН застосовуються до усіх фізичних та юридичних осіб в межах країни.

9. Якщо країни визначають, що мають місце виняткові умови, викладені у Резолюціях РБ ООН 1718 (2006) та 1737 (2006), країни повинні надати доступ до коштів або інших активів відповідно до процедур, визначених у цих резолюціях.
10. Країни повинні надавати доступ, окрім рахунків, заморожених відповідно до Резолюцій РБ ООН 1718 (2006) або 1737 (2006), до відсотків або інших доходів, одержаних за цими рахунками, або платежів за контрактами, договорами або зобов'язаннями, які мали місце до дати, в яку ці рахунки стали об'єктом положень цієї резолюції за умови, що такі відсотки, інші доходи та платежі залишаються об'єктом цих положень та замороження.
11. Заходи замороження, вжиті відповідно до Резолюції 1737 (2006), не повинні перешкоджати визначеній фізичній або юридичній особі здійснювати платежі за контрактом, що набрав чинності до внесення цієї фізичної або юридичної особи до списку, за умови що:
- (а) відповідні країни дійшли висновку, що контракт не пов'язаний з будь-якими забороненими речами, матеріалами, обладнанням, товарами, технологіями, допомогою, навчанням, фінансовою допомогою, інвестиціями, брокерськими послугами або іншими послугами, зазначеними у відповідних Резолюціях РБ ООН;
  - (б) відповідні країни дійшли висновку, що платіж не був прямо або опосередковано одержаний фізичною або юридичною особою, включеною відповідно до Резолюції РБ ООН 1737 (2006);
  - (с) відповідні країни подали попереднє повідомлення до Комітету з питань застосування санкцій 1737 про намір здійснити або одержати такі платежі або надати дозвіл, за необхідності, на розмороження коштів, інших фінансових активів або економічних ресурсів з цією метою за десять робочих до надання такого дозволу<sup>18</sup>.
12. Країни повинні мати механізми щодо передачі рішення про виключення зі списку та розмороження до фінансового сектору та визначених не фінансових установ і професій негайно після вжиття таких заходів, та надання відповідних інструкцій, особливо фінансовим установам та іншим фізичним або юридичним особам, включаючи ВНУП, які можуть бути власниками заморожених коштів або інших активів, щодо їх зобов'язань визнавати рішення стосовно виключення або розмороження.

---

<sup>18</sup> У випадку, якщо включена до списку фізична або юридична особа є фінансовою установою, юрисдикції повинні враховувати інструкції FATF, видані як додаток до документу «Впровадження фінансових положень Резолюцій Ради Безпеки ООН по боротьбі з розповсюдженням зброї масового знищення», прийнятого у вересні 2007 року.

## Е. КРИТЕРІЇ ВКЛЮЧЕННЯ ДО СПИСКУ ООН

13. Критерії включення до списку, визначені у відповідних Резолюціях Ради Безпеки ООН, наступні:

(a) **Резолюція РБ ООН 1718 (2006):**

- (i) будь-яка фізична або юридична особа, залучена до програм, пов'язаних з ядерним озброєнням Корейської Народно-Демократичної Республіки (КНДР), зброєю масового знищення та балістичними ракетами;
- (ii) будь-яка фізична або юридична особа, яка надає підтримку програмам, пов'язаним з ядерним озброєнням КНДР, зброєю масового знищення та балістичними ракетами, включаючи із застосуванням незаконних методів;
- (iii) будь-яка фізична або юридична особа, яка діє від імені або за дорученням будь-якої фізичної або юридичної особи, визначеної відповідно до підпункту 13 (a)(i) або підпункту 13 (a)(ii); або<sup>19</sup>
- (iv) будь-яка фізична або юридична особа, якою володіє або яку контролює, прямо або опосередковано, будь-яка фізична або юридична особа, визначена відповідно до підпункту 13 (a)(i) або підпункту 13 (a)(ii)<sup>20</sup>.

(b) **Резолюції РБ ООН 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) та 1929(2010):**

- (i) будь-яка фізична або юридична особа, залучена до чутливої в плані розповсюдження ядерної діяльності Ірану або до розробки систем постачання ядерної зброї;
- (ii) будь-яка фізична або юридична особа, безпосередньо пов'язана або яка надає підтримку чутливій в плані розповсюдження ядерній діяльності Ірану або розробці систем постачання ядерної зброї;
- (iii) будь-яка фізична або юридична особа, яка діє від імені або за дорученням будь-якої фізичної або юридичної особи, визначеної у підпункті 13 (b) (i) та/або підпункті 13 (b) (ii), або установи, якою володіють або яку контролюють вони;
- (iv) будь-яка фізична або юридична особа, яка діє від імені або за дорученням будь-яких фізичних та юридичних осіб Корпусу охоронців ісламської революції (*Islamic Revolutionary Guard Corps*), визначених відповідно до Резолюції РБ ООН 1929 (2010);

<sup>19</sup> Кошти або активи цих фізичних або юридичних осіб заморожуються незалежно від того, чи вони спеціально визначені Комітетом.

<sup>20</sup> Із того ж джерела



- (v) будь-яка установа, якою володіють або яку контролюють, включаючи за допомогою незаконних методів, фізичні та юридичні особи Корпусу охоронців ісламської революції, визначені відповідно до Резолюції РБ ООН 1929 (2010)<sup>21</sup>;
- (vi) будь-яка фізична або юридична особа, яка діє від імені або за дорученням установ компанії з морських перевезень Ісламської Республіки Іран (*Islamic Republic of Iran Shipping Lines (IRISL)*), визначені відповідно до Резолюції РБ ООН 1929 (2010); або
- (vii) установи, якими володіють або яку контролюють, включаючи за допомогою незаконних методів, установи компанії «Ісламік Репаблік оф Іран Шіпінг Лайнз» (Суднохідні лінії Ісламської Республіки Іран), визначені відповідно до Резолюції РБ ООН 1929 (2010); або
- (viii) будь-яка фізична або юридична особа, визначена Радою Безпеки або Комітетом як така, що надавала допомогу включеним до списку фізичним або юридичним особам для уникнення санкцій або при порушенні положень Резолюцій РБ ООН 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) або 1929 (2010).

---

<sup>21</sup> Із того ж джерела

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 8 (НЕПРИБУТКОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ)

### А. ВСТУП

1. Неприбуткові організації відіграють важливу роль у світовій економіці та у багатьох національних економіках і соціальних системах. Їх зусилля доповнюють діяльність державного та приватного секторів у наданні основних послуг, розраду і надію нужденним по всьому світу. Поточна міжнародна кампанія проти фінансування тероризму, на жаль, показала, що терористи і терористичні організації використовують сектор неприбуткових організацій для збору та переказу коштів, матеріально-технічного забезпечення, заохочення вербування терористів або іншої підтримки терористичних організацій та діяльності. Це зловживання не тільки сприяє терористичній діяльності, а й підриває довіру донорів і ставить під загрозу саму цілісність неприбуткових організацій. Таким чином, захист сектора неприбуткових організацій від терористичного зловживання є важливим компонентом у глобальній боротьбі проти тероризму та необхідним кроком для збереження цілісності неприбуткових організацій.
2. Неприбуткові організації можуть бути уразливі для зловживань з боку терористів з цілої низки причин. Неприбуткові організації користуються суспільною довірою, мають доступ до значних джерел фінансування і часто використовують великі суми готівки. Крім того, деякі неприбуткові організації діють по всьому світу, що забезпечує основу для національних і міжнародних операцій і фінансових операцій, часто в межах або поблизу тих областей, які найбільш схильні до терористичної діяльності. Залежно від організаційно-правової форми неприбуткової організації і правової системи країни, неприбуткові організації можуть часто не піддаватися практично контролю з боку уряду (наприклад, реєстрації, обліку звітності та моніторингу), або кілька формальностей можуть бути необхідними для їх створення (наприклад, може бути не потрібна наявність навичок або стартового капіталу, здійснення перевірки співробітників при наймі на роботу). Терористичні організації скористалися цими перевагами неприбуткових організацій, щоб проникнути в сектор і використовувати кошти та операції неприбуткових організацій для покриття витрат або підтримки терористичної діяльності.

### В. ЗАВДАННЯ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ

3. Мета Рекомендації 8 є убезпечення використання неприбуткових організацій терористичними організаціями: (i) видавали себе за легітимних суб'єктів; (ii) використовували легальні установи в якості каналів для фінансування тероризму, в тому числі з метою уникнути заморожування рахунків, або (iii) приховували або маскували таємні

переміщення коштів, призначених для законних цілей, але використаних для терористичних цілей. У цій Пояснювальній записці підхід до досягнення цієї мети базується на наступних загальних принципах:

- (a) минулі і триваючі зловживання сектором неприбуткових організацій з боку терористів і терористичних організацій, вимагає від країн вжиття заходів, щоб: (i) захистити сектор від таких зловживань, та (ii) виявити та вжити ефективних заходів проти тих неприбуткових організацій, які або експлуатуються, або активно підтримують терористів чи терористичні організації.
- (b) заходи, прийняті країнами для захисту сектору неприбуткових організацій від терористичних зловживань не повинні порушувати або перешкоджати законній благодійній діяльності. Швидше за все, такі заходи повинні сприяти прозорості і викликати більшу впевненість у цьому секторі у спонсорів і широкої громадськості, що благодійні фонди і послуги будуть одержані законними бенефіціарами. Системи, які сприяють досягненню високого ступеня прозорості, чесності та довіри громадськості до управління та функціонування усіх неприбуткових організацій, є невід'ємною частиною забезпечення того, що сектор не буде використано для фінансування тероризму.
- (c) заходи, прийняті країнами для виявлення і вжиття ефективних заходів проти неприбуткових організацій, які або експлуатуються або активно підтримують терористів чи терористичні організації, повинні бути спрямовані на запобігання та переслідування, в міру необхідності, фінансування тероризму та інших форм підтримки терористичної діяльності. У випадку, коли неприбуткові організації, які підозрюються або причетні до фінансування тероризму та інших форм підтримки терористичної діяльності, визначені, головним пріоритетом країни повинно бути розслідування і припинення такого терористичного фінансування або підтримки. Дії, що вживаються з цією метою, повинні, наскільки це можливо, уникнути негативного впливу на невинуватих і законних одержувачів благодійної діяльності. Однак, цей інтерес не може замінити необхідність вжиття негайних та ефективних дій для досягнення мети, яка полягає у припиненні фінансування тероризму або інших форм терористичної підтримки з боку неприбуткових організацій.
- (d) розвиток відносин співробітництва між державним, приватним сектором та неприбутковими організаціями має вирішальне значення для підвищення рівня інформованості та зміцнення можливостей з протидії терористичним зловживанням в секторі. Країни повинні заохочувати розвиток наукових досліджень та обмін інформацією у секторі неприбуткових організацій для вирішення

питань з фінансування тероризму.

- (e) цільовий підхід в боротьбі з терористичною загрозою в секторі неприбуткових організацій є важливим, враховуючи її різноманітність в рамках окремих національних секторів, різний ступінь уразливості кожного сектора до зловживань з боку терористів, потребу забезпечити продовження процвітання законної благодійної діяльності, а також обмежені ресурси і повноваження, доступні для боротьби з фінансуванням тероризму в кожній країні.
- (f) гнучкість в розробці національної протидії фінансуванню тероризму в секторі неприбуткових організацій також має важливе значення для того, щоб дозволити йому розвиватися з плином часу, адже країна стикається зі зміною характеру загрози фінансування тероризму.

### С. ЗАХОДИ

4. Країни повинні здійснювати внутрішній огляд свого сектора неприбуткових організацій або мати можливість своєчасно отримувати інформацію про його діяльність, розмір та інші відповідні характеристики. При проведенні цих оцінок країни повинні використовувати усі доступні джерела інформації з метою виявлення особливостей і видів неприбуткових організацій, які в силу своєї діяльності або характеристик, знаходяться під загрозою використання для фінансування тероризму<sup>22</sup>. Країнам також слід періодично здійснювати оцінку сектору шляхом розгляду нової інформації про потенційну уразливість сектору до терористичної діяльності.
5. Існує широкий спектр підходів у визначенні, попередженні та боротьбі з терористичними зловживаннями сектору неприбуткових організацій. Ефективний підхід, однак, є той, який включає в себе всі чотири з наступних елементів: (a) охоплення сектора, (b) контроль і моніторинг (c) ефективний збір інформації та розслідування і (d) ефективні механізми міжнародного співробітництва. Наступні заходи представляють собою конкретні заходи, які країни повинні вжити щодо кожного з цих елементів з метою захисту свого сектору неприбуткових організацій від фінансування тероризму.
  - (a) Робота з сектором неприбуткових організацій, що стосуються питань фінансування тероризму
    - (i) Країни повинні мати чітку політику для забезпечення прозорості, чесності та довіри до адміністрації і управління всіх неприбуткових організацій.

<sup>22</sup> Наприклад, така інформація може бути надана регуляторними органами, податковими органами, підрозділами фінансової розвідки, спонсорськими організаціями або правоохоронними органами та органами розвідки.

- (ii) країнам слід заохочувати і здійснювати інформаційні програми з підвищення обізнаності в секторі неприбуткових організацій про їх уразливість до зловживань та ризиків фінансування тероризму, а також заходів, які неприбуткові організації можуть вжити, щоб захистити себе від таких зловживань.
- (iii) країнам слід співпрацювати з сектором неприбуткових організацій, щоб розвивати і вдосконалювати кращу практику боротьби з ризиками фінансування тероризму з метою захисту цього сектору від терористичних зловживань.
- (iv) країнам слід заохочувати неприбуткові організації проводити операції через регульовані фінансові канали, де це можливо, враховуючи різні можливості фінансового сектора в різних країнах і в різних сферах актуальних благодійних і гуманітарних проблем.

(b) нагляд або моніторинг сектору неприбуткових організацій

Країни повинні вжити заходів для сприяння ефективному нагляду і контролю за сектором неприбуткових організацій. На практиці, країни повинні мати можливість продемонструвати, що застосовуються такі стандарти до неприбуткових організацій, які (1) залучають значну частину фінансових ресурсів, що знаходяться під контролем сектору, і (2) становлять значну частину міжнародної діяльності сектора.

- (i) неприбуткові організації повинні зберігати інформацію про: (1) цілі і завдання своєї заявленої діяльності (2) ідентифікацію особи (осіб), які володіють, контролюють або спрямовують їх діяльність, в тому числі керівників, членів правління та довірених осіб. Ця інформація повинна надаватися громадськості або безпосередньо від неприбуткових організацій або через відповідні органи.
- (ii) неприбуткові організації повинні видавати річні фінансові звіти, які надають детальний аналіз доходів і витрат.
- (iii) неприбуткові організації повинні мати ліцензію або бути зареєстрованими. Ця інформація повинна бути доступна компетентним органам<sup>23</sup>.
- (iv) неприбуткові організації повинні мати заходи контролю, щоб переконатися, що всі кошти будуть повністю враховані і витрачатимуться у спосіб, що узгоджується з цілями і

<sup>23</sup> Специфічні вимоги щодо ліцензування або реєстрації з метою протидії фінансуванню тероризму не є необхідними. Наприклад, в деяких країнах, неприбуткові організації вже зареєстровані податковими органами, які здійснюють моніторинг в контексті надання їм сприятливого режиму оподаткування (наприклад, податкові кредити або податкові винятки).

завданнями заявленої діяльності неприбуткових організацій.

(v) неприбуткові організації повинні слідувати правилу «знай своїх бенефіціарів і асоційовані неприбуткові організації», що означає, що неприбуткові організації повинні зробити все можливе, щоб підтвердити особу, повноваження і гарну репутацію своїх бенефіціарів і асоційованих неприбуткових організацій. Неприбуткові організації повинні також докласти всіх зусиль для документування особи своїх основних спонсорів та поважати їх конфіденційність.

(vi) неприбуткові організації повинні вести не менше п'яти років облік внутрішніх і міжнародних операцій, які повинні бути досить детальними, щоб переконатися, що кошти були витрачені відповідно до цілей і завдань організації, і повинні надавати їх компетентним органам на відповідний запит. Це також відноситься і до інформації, зазначеної у пунктах (i) та (ii).

(vii) відповідні органи повинні здійснювати моніторинг додержання неприбутковими організаціями вимог цієї Рекомендації<sup>24</sup>. Відповідні органи повинні бути спроможними застосовувати ефективні, пропорційні та переконливі санкції за порушення законодавства неприбутковими організаціями та особами, які діють від їх імені<sup>25</sup>.

#### (c) ефективний збір інформації та розслідування

(i) країни повинні забезпечити ефективну співпрацю, координацію та обмін інформацією в максимально можливій мірі на усіх рівнях відповідних органів або організацій, які мають інформацію про неприбуткові організації.

(ii) країни повинні мати досвід розслідування і можливості для перевірки тих неприбуткових організацій, які підозрюються чи експлуатуються або активно підтримують терористичну діяльність або терористичні організації.

(iii) країнам слід забезпечити повний доступ до інформації щодо керівництва та управління неприбутковими організаціями (в тому числі фінансової та програмної інформації), яка може бути отримана в ході розслідування.

(iv) країнам слід створити відповідні механізми для забезпечення

<sup>24</sup> У цьому контексті правила та інструкції можуть включати правила та стандарти, що застосовуються саморегульованими організаціями та акредитованими установами.

<sup>25</sup> Низка таких санкцій може включати замороження рахунків, відсторонення довірених осіб, штрафи, позбавлення сертифікату, ліцензії та реєстрації. Це не повинно виключати паралельного цивільного, адміністративного або кримінального провадження до неприбуткових організацій або осіб, які діють, за потреби, від їх імені.

того, щоб, коли є підозри або розумні підстави підозрювати, що неприбуткова організація: (1) є прикриттям для збору коштів терористичною організацією, (2) використовується в якості каналу для фінансування тероризму, у тому числі з метою уникнення заморожування рахунків, або (3) приховує чи маскує таємні перекази коштів, призначені для не законних цілей, а перенаправлені в інтересах терористів чи терористичних організацій, ця інформація оперативно передавалася відповідним компетентним органам для здійснення превентивних або слідчих дій.

(d) Ефективний потенціал для реагування на міжнародні запити про надання інформації щодо неприбуткової організації, яка викликає занепокоєння.

Відповідно до Рекомендацій з питань міжнародного співробітництва, країни повинні визначити відповідні контактні пункти і процедури реагування на міжнародні запити про надання інформації щодо конкретних неприбуткових організацій, що підозрюються у фінансуванні тероризму або інших формах підтримки терористичної діяльності.

## **D. РЕСУРСИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ, МОНІТОРИНГУ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ**

6. Країни повинні забезпечити органи, відповідальні за здійснення нагляду, моніторингу та розслідування у сфері сектору неприбуткових організацій адекватними фінансовими, людськими та технічними ресурсами.

### **Глосарій специфічних термінів, що використовуються у цій Рекомендації**

<b>Відповідні органи</b>	Компетентні органи, включаючи акредитовані установи, та саморегульвні організації
<b>Асоційовані неприбуткові організації</b>	Включають іноземні філії міжнародних неприбуткових організацій
<b>Бенефіціари (вигодоодержувачі)</b>	Ті фізичні особи або групи фізичних осіб, які одержують благодійну, гуманітарну або інші види допомоги через послуги неприбуткових організацій.
<b>Неприбуткові організації</b>	Юридичні особи, установи або організації, які своєю основною метою ставлять збір та розподіл коштів для благодійних, релігійних, культурних, освітніх або

братерських цілей, або для здійснення інших видів доброчинності.



## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 10

### (ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТА)

#### А. ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТА ТА РОЗГОЛОШЕННЯ

1. Якщо, під час встановлення або у ході ділових відносин з клієнтом, або при здійсненні разових операцій, фінансова установа має підозру, що операції стосуються відмивання коштів або фінансування тероризму, установа повинна:
  - (а) звичним чином здійснити ідентифікацію та перевірку особи<sup>26</sup> клієнта та вигодоодержувача, постійного або разового, незалежно від будь-яких виключень або визначеного порога, які б застосовувалися в іншому випадку; та
  - (б) надіслати повідомлення про підозрілу операцію до підрозділу фінансової розвідки відповідно до Рекомендації 20.
2. Рекомендація 21 забороняє фінансовим установам, їх директорам, посадовим особам та працівникам розкривати той факт, що повідомлення про підозрілі операції або пов'язана інформація передається до ПФР. Існує ризик того, що клієнтам за цих умов можна ненавмисно розголосити, коли фінансова установа прагне виконати зобов'язання щодо належної перевірки клієнта. Поінформованість клієнтів про можливу передачу повідомлень про підозрілі операції або розслідування може поставити під загрозу майбутні зусилля з розслідування підозрюваних операцій з відмивання коштів або фінансування тероризму.
3. Таким чином, якщо фінансові установи мають підозру, що операції пов'язані з відмиванням коштів або фінансуванням тероризму, вони повинні враховувати ризик розголошення при здійсненні заходів належної перевірки клієнта. Якщо установа обґрунтовано вважає, що здійснення заходів належної перевірки клієнта буде натяком клієнту або потенційному клієнту, вона може прийняти рішення не проводити цю процедуру, але повинна подати повідомлення про підозрілу операцію. Установи повинні забезпечити, щоб їх співробітники знали і були уважними до цих питань при проведенні заходів належної перевірки клієнта.

#### В. ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТА – ОСОБИ, ЯКІ ДІЮТЬ ВІД ІМЕНІ КЛІЄНТА

4. При здійсненні дій, зазначених у пунктах (а) та (б) заходів належної перевірки клієнта, визначених у Рекомендації 10, фінансові установи повинні бути також зобов'язані перевірити, чи особа, яка має намір діяти від імені клієнта, уповноважена на це, а також ідентифікувати та

<sup>26</sup> Документи, дані або інформація з надійних, незалежних джерел вважатимуться надалі «ідентифікаційними даними».

перевірити її особу.

### **С. ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТА ДЛЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ**

5. При здійсненні заходів належної перевірки клієнтів, які є юридичними особами або сторонами правових угод<sup>27</sup>, фінансові установи повинні бути зобов'язані здійснювати ідентифікацію та перевірку клієнтів, а також знати характер їх діяльності, форму власності і структуру управління. Метою вимог, нижчевикладених у пунктах (а) і (б), що стосуються ідентифікації та перевірки клієнта і фактичного власника, є два аспекти: по-перше, запобігання незаконному використанню юридичних осіб та організацій за рахунок отримання достатніх відомостей про клієнта, щоб мати можливість правильно виявити ризики потенційного відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язаних з діловими відносинами, та, по-друге, вжиття належних заходів для зниження ризиків. Як дві сторони одного процесу, ці вимоги можуть взаємодіяти і доповнювати один одного природним чином. У зв'язку з цим, фінансові установи повинні бути зобов'язані:

(а) Здійснювати ідентифікацію та перевіряти особу клієнта. Види інформації, яка зазвичай може бути необхідною для виконання цієї функції, наступні:

(i) назва, правова форма і доказ існування - ідентифікація може здійснюватись шляхом перевірки, наприклад, свідоцтва про реєстрацію юридичної особи, свідоцтва про правовий статус та фінансовий стан юридичної особи, угоди про партнерство засновників, довіреності або іншої документації від надійного незалежного джерела, що підтверджує назву, форму і поточне існування клієнта.

(ii) повноваження, які регулюють і зобов'язують юридичну особу або організацію (наприклад, меморандум і статут компанії), а також імена осіб, які обіймають відповідну керівну посаду в юридичній особі або організації (наприклад, директорів компанії, довіреної особи).

(iii) адреса зареєстрованого офісу та, якщо відрізняється, основне місце здійснення ділової діяльності.

(б) Здійснювати ідентифікацію бенефіціарних власників клієнта та

<sup>27</sup> У цих рекомендаціях посилається на такі сторони правових угод, як довірчі власники (або інші подібні), які є клієнтом фінансової установи або ВНУП або проводять операцію, відноситься до ситуації, коли фізична або юридична особа, яка є довіреною особою, встановлює ділові відносини або здійснює операції від імені вигодоодержувачів або відповідно до умов довіреності. Звичайні вимоги здійснення належної перевірки клієнтів, які є фізичними або юридичними особами, будуть продовжуватися застосовуватися, в тому числі відповідно до пункту 4 Пояснювальної записки 10, але додаткові вимоги до довіреності та бенефіціарних власників довіреності (як визначено) також будуть застосовуватися.

вживати обґрунтованих заходів<sup>28</sup> для перевірки таких осіб, використовуючи наступну інформацію:

(i) Для юридичних осіб<sup>29</sup>:

(i.i) ідентифікувати фізичну особу (якщо такі є – адже частки у праві власності можуть бути настільки диверсифікованими, що там немає фізичних осіб (які діють самостійно або спільно), що здійснюють контроль над юридичною особою або організацією через право власності), які зрештою мають контрольну частку<sup>30</sup> у власності юридичної особи; та

(i.ii) тою мірою, коли існує сумнів щодо пункту (i.i), чи особа(и), яка(і) має(ють) контрольну частку у власності, є бенефіціарним(и) власником(и), або якщо немає фізичної особи, яка здійснює контроль через право власності, особу фізичних осіб (якщо такі є), які здійснюють контроль над юридичною особою через інші засоби.

(i.iii) якщо немає фізичних осіб, визначених відповідно до пунктів (i.i) або (i.ii), фінансові установи повинні ідентифікувати та вжити обґрунтованих заходів для перевірки особи відповідних фізичних осіб, які обіймають керівну посаду.

(ii) для сторін правових угод:

(ii.i) трасти – довірителі, довірені особи, захисники (якщо такі є), бенефіціари або група бенефіціарів<sup>31</sup>, та будь-яка інша фізична особа, яка врешті здійснює ефективний контроль над трастом (включаючи через ланцюжок контролю/право власності);

(ii.ii) інші види сторін правових угод – перевірка особи, які займають аналогічну або схожу посаду.

Якщо клієнт або власник контрольної частки - компанія, зареєстрована на фондовій біржі та підпадає під вимоги щодо розкриття (або відповідно до правил фондової біржі або відповідно до закону чи нормативно-правових актів), які встановлюють зобов'язання забезпечити відповідний рівень прозорості бенефіціарної власності, або філіал з контрольною часткою такої компанії, не є необхідним визначати та перевіряти особу будь-якого

<sup>28</sup> При визначенні обґрунтованості здійснення заходів з перевірки особи, потрібно враховувати ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, які становить клієнт або ділові відносини.

<sup>29</sup> Заходи (i.i) до (i.iii) не передбачають альтернативний вибір, а представляють собою зростаючі заходи, де кожний захід повинен використовуватися після застосування попереднього заходу, якщо не було встановлено бенефіціарного власника.

<sup>30</sup> Контрольна частка у власності залежить від структури власності компанії. Вона може ґрунтуватися на порозі, наприклад, будь-яка особа, яка володіє більше, ніж визначеним відсотком компанії (наприклад, 25 %).

<sup>31</sup> Для бенефіціара (ів) трастів, які характеризуються ознаками або класом, фінансові установи повинні одержати достатню інформацію про бенефіціара, щоб переконатися, що вона зможе встановити особу бенефіціара на час виплати, або коли бенефіціар матиме намір реалізувати свої права, надані йому.

акціонера або бенефіціарного власника таких компаній.

Відповідні ідентифікаційні дані можуть бути одержані з публічного реєстру, від клієнта або з інших надійних джерел.

#### **D. ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТА ДЛЯ БЕНЕФІЦІАРІВ ПОЛІСІВ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ**

6. Для страхування життя або інших видів страхування, пов'язаних з інвестиціями, фінансові установи повинні, на додаток до заходів належної перевірки клієнта, що повинні здійснюватися щодо клієнта та бенефіціарного власника, вживати заходів належної перевірки клієнта до бенефіціара (ів) полісів страхування життя та інших видів страхування, пов'язаних з інвестиціями, після ідентифікації/визначення бенефіціара(ів):
  - (a) Для бенефіціара (-ів), визначеного як конкретна фізична або юридична особа або сторона правової угоди – з'ясування імені (найменування) особи;
  - (b) для бенефіціара (ів), визначеного за допомогою ознак або класу (наприклад, подружжя, діти на час виникнення страхового випадку) або іншими засобами (наприклад, за заповітом) – одержання достатньої інформації про бенефіціара, щоб переконатися, що фінансова установа зможе встановити особу бенефіціара на час виплати.

Інформація, зібрана відповідно до пункту (a) та/або (b), повинна документуватися та зберігатися відповідно до положень Рекомендації 11.

7. Для обох випадків, зазначених у пункті 6 (a) та (b), перевірка особи бенефіціара (ів) повинна здійснюватися на час виплати.
8. Бенефіціар полісів страхування життя повинен вважатися фінансовою установою відповідним фактором ризику при визначенні, чи потрібно застосовувати посилені заходи перевірки клієнта. Якщо фінансова установа визначає, що бенефіціар, який є юридичною особою або стороною правової угоди, становить підвищений ризик, тоді посилені заходи перевірки клієнта на час виплати повинні включати обґрунтовані заходи ідентифікації та перевірки особи бенефіціарного власника бенефіціара.
9. Якщо фінансова установа не спроможна виконати пункти 6 та 8, вона повинна розглянути питання надання повідомлення про підозрілі операції.

#### **E. ПОКЛАДАННЯ НА ПОПЕРЕДНЬО ЗДІЙСНЕНУ ІДЕНТИФІКАЦІЮ ТА ПЕРЕВІРКУ**

10. Заходи належної перевірки клієнта, викладені у Рекомендації 10, не передбачають, що фінансові установи повинні на постійній основі здійснювати ідентифікацію та перевірку особи клієнта кожного разу, коли клієнт здійснює операцію. Установа має право покладатися на вже

здійснені заходи ідентифікації та перевірки, якщо тільки вона не має сумнівів щодо достовірності інформації. Випадки ситуацій, за яких установа може мати такі сумніви, виникають, коли є підозра у відмиванні коштів цим клієнтом або коли мають місце значні зміни у способі функціонування рахунку клієнта, що не відповідає характеру ділової діяльності цього клієнта.

## **F. ЧАС ПЕРЕВІРКИ**

11. Приклади видів обставин (на додаток до тих, які стосуються бенефіціарів страхування життя) у випадках, які передбачають можливість завершення перевірки після встановлення ділових відносин, адже важливим є не переривати звичайне ведення ділової діяльності, включають:
  - Ведення ділової діяльності на відстані.
  - Операції з цінними паперами. У сфері цінних паперів компанії та посередники можуть бути зобов'язані здійснювати операції дуже швидко, згідно з умовами ринку, у той час, коли клієнт зв'язується з ними, тому операція може бути здійснена до завершення перевірки особи клієнта.
12. Фінансовим установам також потрібно встановити процедури управління ризиками щодо умов, за яких клієнт може налагодити ділові відносини до закінчення перевірки. Такі процедури повинні включати низку таких заходів, як обмеження кількості, видів та/або суми операцій, що можуть бути здійснені, а також моніторинг великих та складних операцій, що перевищують очікувані норми для цього виду ділових відносин.

## **G. ІСНУЮЧІ КЛІЄНТИ**

13. Фінансові установи повинні бути зобов'язані застосовувати заходи належної перевірки клієнта до існуючих клієнтів<sup>32</sup> на основі важливості та ризику, а також проводити у відповідний час заходи обачливості щодо існуючих відносин, враховуючи, чи були і коли попередньо здійснені заходи належної перевірки клієнта та адекватність одержаних даних.

## **H. ПІДХІД, ОСНОВАНИЙ НА ОЦІНЦІ РИЗИКУ<sup>33</sup>**

14. Нижчезазначені приклади не є обов'язковими елементами Стандартів FATF і включаються лише для керівництва. Приклади не мають намір бути всеосяжними, і хоча вони вважаються допоміжними індикаторами, вони можуть не підходити до усіх обставин.

<sup>32</sup> Існуючі клієнти на час набрання чинності національними вимогами.

<sup>33</sup> Підхід, оснований на оцінці ризику, не застосовується до обставин, коли вимагаються заходи належної перевірки клієнта, але можуть бути використані для визначення обсягу таких заходів.

## Підвищені ризики

15. Існують обставини, за яких ризик відмивання коштів або фінансування тероризму підвищений, тому повинні вживатися посилені заходи належної перевірки клієнта. При здійсненні оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язаних з певними видами клієнтів, країнами або географічними територіями, певними товарами, послугами, операціями або каналами постачання, приклади потенційних високоризикових ситуацій (на додаток до викладених у Рекомендаціях 12-16, включають наступне:

(а) фактори ризику, пов'язаного з клієнтом:

- ділові відносини здійснюються за незвичних обставин (наприклад, значна необґрунтована географічна відстань між фінансовою установою та клієнтом).
- клієнти нерезиденти.
- юридичні особи або організації, які є особистими держателями активів.
- компанії, які мають номінальних акціонерів або акції на пред'явника.
- ділові відносини, які передбачають великий обсяг готівки;
- структура власності компанії, яка є незвичною або занадто складною, зважаючи на характер діяльності клієнта.

(б) фактори ризику, пов'язаного з країною або географічною територією<sup>34</sup>:

- країни, визначені надійними джерелами, такими як звіти взаємної оцінки або звіти детальної оцінки, а також опубліковані наступні звіти про прогрес, в яких зазначено, що вони не мають належної системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.
- країни, які підпадають під санкції, ембарго або аналогічні заходи, застосовані, наприклад, ООН.
- країни, визначені надійними джерелами як такі, що мають високий рівень корупції або іншої злочинної діяльності.
- країни або географічні території, визначені надійними джерелами як такі, що забезпечують фінансування або

<sup>34</sup> Відповідно до Рекомендації 19 для країн обов'язковим є встановити вимогу для фінансових установ застосовувати посилені заходи належної перевірки клієнта, якщо FATF закликає до таких заходів.

підтримку терористичній діяльності, або в яких діють визначені терористичні організації.

(с) фактори ризику, пов'язаного з товаром, послугою, операцією або каналом постачання:

- приват-банкінг.
- анонімні операції (які можуть включати готівку).
- дистанційні ділові відносини або операції.
- платіж, отриманий від невідомої або неасоційованої третьої сторони.

### Низькі ризики

16. Існують обставини, за яких ризик відмивання коштів або фінансування тероризму може бути нижче. За таких обставин і за умови, що здійснюється адекватний аналіз ризику країною або фінансовою установою, доцільним може бути для країни дозволити своїм фінансовим установам застосовувати спрощені заходи належної перевірки клієнта.

17. При здійсненні оцінки ризиків відмивання коштів і фінансування тероризму, пов'язаних з типами клієнтів, країн або географічних територій і конкретних товарів, послуг, операцій або каналів постачання, приклади потенційних ситуацій з низьким ризиком, включають наступне:

(а) фактори ризику, пов'язаного з клієнтом:

- фінансові установи та ВНУП – у випадках, коли вони підпадають під вимоги щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, що узгоджуються з Рекомендаціями FATF, ефективно впровадили ці вимоги і щодо них здійснюється ефективний нагляд або моніторинг відповідно до цих Рекомендацій з метою забезпечення виконання тих вимог.
- державні компанії, зареєстровані на фондовій біржі, які підпадають під вимоги щодо розкриття інформації (або відповідно до правил фондової біржі або інших нормативно-правових актів), які встановлюють вимоги забезпечувати відповідний рівень прозорості бенефіціарної власності.
- державні установи або підприємства.

(b) фактори ризику, пов'язаного з товаром, послугою, операцією або каналом постачання:

- поліс страхування життя, в якому премія є низькою (наприклад, річна премія нижче 1 000 доларів США/євро або одноразова премія нижче 2 500 доларів США/євро).
- страхові поліси для пенсійних схем, якщо не передбачено можливість завчасної відмови і поліс не може бути використано як другорядний.
- пенсія, вихід за вислугою років або аналогічна схема, яка передбачає виплату пенсійних виплат працівникам, де внески здійснюються шляхом здійснення вирахувань з зарплати, і правила схеми не передбачають призначення відсотків члену схеми.
- фінансові товари або послуги, які передбачають надання відповідно визначених та обмежених послуг певним видам клієнтів з метою підвищення обсягу охоплення фінансовими послугами.

(с) фактори ризику, пов'язаного з країною:

- країни, визначені надійними джерелами, такими як звіти взаємної оцінки або звіти детальної оцінки, в яких зазначено, що вони мають ефективну систему протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.
- країни, визначені надійними джерелами як такі, що мають низький рівень корупції або іншої злочинної діяльності.

У процесі оцінки ризиків, країни або фінансові установи могли б, при необхідності, брати до уваги можливі змінні ризиків відмивання коштів і фінансування тероризму залежно від різних регіонів або районів всередині країни.

18. Більш низький ризик відмивання коштів і фінансування тероризму для ідентифікації та перевірки не означає автоматично, що той же клієнт становить низький ризик для усіх видів заходів належної перевірки клієнта, зокрема щодо здійснення постійного моніторингу операцій.

### **Змінні ризиків**

При здійсненні оцінки ризиків відмивання коштів і фінансування тероризму, пов'язаних з типами клієнтів, країн або географічних територій, і конкретних продуктів, послуг, операцій або каналів постачання, фінансова установа повинна враховувати змінні ризику, що мають відношення до тих категорій ризику. Ці змінні, окремо або в комбінації, можуть збільшити або зменшити потенційний ризик, таким



чином, вони впливають на відповідний рівень заходів належної перевірки клієнта.

Прикладами таких змінних є:

- Мета рахунку або ділових відносин.
- Обсяг активів, які будуть покладені на депозит клієнтом, або розмір операцій, що здійснюються.
- Регулярність і тривалість ділових відносин.

### Посилені заходи належної перевірки клієнта

Фінансові установи повинні перевірити, наскільки це можливо, попередню історію і мету всіх складних, надзвичайно великих операцій та усі незвичні схеми операцій, які не мають очевидної економічної або законної мети. У випадку, якщо ризики відмивання коштів або фінансування тероризму високі, фінансові установи повинні бути зобов'язані проводити посилені заходи належної перевірки клієнта у відповідності з виявленими ризиками. Зокрема, вони повинні збільшити ступінь і характер моніторингу ділових відносин, з тим щоб визначити, чи ці операції або діяльність є незвичними або підозрілими.

Приклади посиленних заходів належної перевірки клієнта, які можуть застосовуватися до високоризикових ділових відносин, включають:

- Одержання додаткової інформації про клієнта (наприклад, рід занять, обсяг активів, інформація, доступна в державних базах даних, Інтернет, тощо), і оновлення на більш регулярній основі ідентифікаційних даних клієнта та бенефіціарного власника.
- Одержання додаткової інформації про очікуваний характер ділових відносин.
- Одержання інформації про джерело коштів або джерело багатства клієнта.
- Одержання інформації про причини здійснення запланованих операцій або операцій, що здійснюються.
- Одержання схвалення вищого керівництва, щоб розпочати або продовжити ділові відносини.
- Проведення посиленого моніторингу ділових відносин, за рахунок збільшення кількості і встановлення термінів заходів контролю, що застосовуються, і вибір видів операцій, які вимагають подальшої перевірки.

- Вимога здійснити перший платіж через рахунок на ім'я клієнта з банком, який відповідає стандартам застосування заходів належної перевірки клієнта.

### Спрощені заходи належної перевірки клієнта

21. У випадку, якщо ризик відмивання коштів або фінансування тероризму низький, фінансовим установам можна дозволити проводити спрощені заходи належної перевірки клієнта, які повинні брати до уваги характер низького ризику. Спрощені заходи повинні бути співрозмірними з факторами низького ризику (наприклад, спрощені заходи можуть відноситися тільки до ідентифікації клієнта або до здійснення постійного моніторингу). Прикладами можливих заходів є:

- Перевірка особи клієнта і бенефіціарного власника після встановлення ділових відносин (наприклад, якщо операції за рахунком перевищують певний грошовий поріг).
- Зменшення частоти оновлення ідентифікаційних даних клієнта.
- Зниження ступеню постійного моніторингу та вивчення операцій на основі обґрунтованого грошового порогу.
- Відмова від збору певної інформації або здійснення конкретних заходів, щоб зрозуміти мету і передбачуваний характер ділових відносин, але розуміння цілей і характеру, беручи до уваги тип операцій або встановлені ділові відносини.

Спрощені заходи належної перевірки клієнта є неприйнятними у випадку, коли існує підозра у відмиванні коштів або фінансуванні тероризму, або у випадку виникнення специфічних ситуацій з підвищеним рівнем ризику.

### Порогові значення

22. Встановлений поріг для разових операцій відповідно до Рекомендації 10 становить 15 000 доларів США/євро. Фінансові операції вище встановленого порогового значення включають ситуації, коли угода здійснюється в рамках однієї операції або кількох операцій, які, як виявляється, пов'язані між собою.

### Постійне застосування заходів належної перевірки

23. Фінансові установи повинні бути зобов'язані забезпечити, щоб документи, дані чи інформація, зібрані в рамках процесу заходів належної перевірки

клієнта, постійно оновлювалися шляхом проведення оглядів існуючих записів, зокрема, для більш високої категорії ризику клієнтів.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 12 (ПУБЛІЧНІ ОСОБИ)

1. Фінансові установи повинні вживати розумних заходів для визначення, чи є бенефіціари полісів страхування життя та/або бенефіціарний власник бенефіціара публічними особами. Це повинно відбуватися щопізніше на час виплати. Якщо ідентифіковані підвищені ризики, на додаток до здійснення звичайних заходів належної перевірки клієнта, фінансові установи зобов'язані:
  - (a) проінформувати вище керівництво перед виплатою доходів за полісом; та
  - (b) здійснити посилену перевірку ділових відносин з держателем полісу у цілому, а також розглянути питання щодо надання повідомлення про підозрілу операцію.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 13 (КОРЕСПОНДЕНТСЬКІ БАНКІВСЬКІ ВІДНОСИНИ)

Аналогічні відносини, до яких фінансові установи повинні застосовувати критерії (a) – (e), включають ті, які встановлені для операцій з цінними паперами або переказів коштів іноземній фінансовій установі або її клієнтам.

Термін *«наскрізні рахунки»* означає рахунки, що використовуються безпосередньо третіми сторонами для здійснення операцій від свого імені.

## **ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 14 (ПОСЛУГИ З ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ АБО ЦІННОСТЕЙ)**

Країні не потрібно запроваджувати окрему систему ліцензування чи реєстрації фізичних чи юридичних осіб, які вже мають ліцензію та вже зареєстровані як фінансові установи (як визначено Рекомендаціями FATF) в межах країни, якій відповідно до такого ліцензування та реєстрації дозволяється надавати послуги з переказу коштів чи цінностей, та яка вже виконує повний спектр зобов'язань, встановлених Рекомендаціями FATF.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 16

### (ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ)

#### А. МЕТА

1. Рекомендація 16 була розроблена з метою запобігання вільному доступу терористів та інших злочинців до грошових переказів для переміщення їх коштів, а також для виявлення такого зловживання. Особливо, вона спрямована на забезпечення того, щоб базова інформація про відправника та вигодоодержувача грошового переказу була одразу доступною для:
  - (a) відповідних правоохоронних органів та/або органів прокуратури з метою надання їм допомоги у виявленні, розслідуванні, та переслідуванні терористів або інших злочинців, та відстеження їх активів;
  - (b) підрозділів фінансових розвідок для аналізу підозрілої або незвичної діяльності і, за необхідності її розповсюдження, та
  - (c) фінансових установ-відправників, посередників та фінансових установ-одержувачів з метою сприяння ідентифікації та звітуванню про підозрілі операції, та виконання вимог щодо вжиття заходів заморожування та заборони здійснення операцій з визначеними особами та установами відповідно до зобов'язань, визначених у відповідних Резолюціях РБ ООН, таких як 1267 (1999) та наступних пов'язаних з нею резолюціях, а також Резолюції 1373 (2001), які стосуються запобігання та протидії тероризму та фінансуванню тероризму.
2. Для досягнення цих цілей, країни повинні мати можливість відстежувати всі грошові перекази. У зв'язку з потенційною загрозою фінансування тероризму, яку несуть незначні грошові перекази, країни повинні звести до мінімуму порогові з урахуванням ризику здійснення операцій таємним шляхом та важливості проникнення фінансових послуг. Це не є наміром FATF встановити жорсткі стандарти або здійснювати регулювання одноразових операційних процесів, які могли б негативно вплинути на платіжну систему.

#### В. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

3. Рекомендація 16 застосовується до транскордонних грошових переказів та національних грошових переказів, включаючи серійні платежі та охоплюючи платежі.
4. Рекомендація 16 не охоплює наступних видів платежів:
  - (a) Будь-який переказ, який походить від здійснення операції з використанням кредитної, платіжної чи передплатної картки з метою придбання товарів чи послуг, за умови, що кредитна, платіжна чи передплатна картка супроводжує всі

перекази, які походять від здійснення операції. Однак, якщо кредитна, платіжна чи передплатна картка використовується у вигляді платіжної системи з метою здійснення грошового переказу з картки на картку, то така операція підпадає під Рекомендацію 16, а необхідна інформація повинна бути включена до повідомлення.

- (b) Грошові перекази та платежі "фінансова установа-фінансова установа" – перекази та платежі при яких ініціатор та вигодоодержувач грошового переказу є фінансовими установами, які діють від свого власного імені.
5. Країни повинні застосовувати мінімальний поріг для транскордонних грошових переказів (не вище 1000 доларів США/Євро). Для транскордонних переказів на суму, нижче порогової:
- (a) країни повинні забезпечити, щоб фінансові установи під час здійснення переказу зазначали наступне: (i) ім'я ініціатора; (ii) ім'я вигодоодержувача; та (iii) номер рахунку для кожної операції, чи унікальний номер операції. Така інформація повинна бути перевірена на предмет точності, за винятком, якщо існує підозра у відмиванні коштів та фінансуванні тероризму, де фінансова установа повинна перевіряти інформацію, що належить її клієнту.
- (b) однак, країни можуть вимагати, щоб вхідні транскордонні грошові перекази нижче порогової суми містили необхідну та точну інформацію про ініціатора.

### С. КВАЛІФІКОВАНІ ТРАНСКОРДОННІ ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ

6. Інформація, що супроводжує кваліфікований транскордонний грошовий переказ завжди повинна містити:
- (a) ім'я ініціатора грошового переказу;
- (b) номер рахунку ініціатора, який використовується для проведення операції;
- (c) адресу ініціатора, чи національний ідентифікаційний номер, чи ідентифікаційний номер клієнта<sup>35</sup>, чи дату або місце народження;
- (d) ім'я вигодоодержувача; та
- (e) номер рахунку вигодоодержувача, який використовується для проведення операції.

<sup>35</sup> Ідентифікаційний номер клієнта відноситься до числа тих, які однозначно ідентифікують ініціатора до фінансової установи-відправника та відрізняється від унікального номера операції, зазначеного у пункті 7. Ідентифікаційний номер клієнта – це документ фінансової установи-відправника, який містить адресу клієнта, національний ідентифікаційний номер, чи дату і місце народження.



7. У разі відсутності рахунку, має бути зазначено унікальний номер операції, який дозволяє відстежувати операцію.
8. Якщо декілька окремих переказів, які здійснюються одним відправником групують в один командний файл для передачі вигодоодержувачів, вони звільняються від виконання вимог, викладених у пункті 6 стовно інформації про ініціатора, за умови, що вони включають номер рахунку ініціатора чи унікальний номер операції (як зазначено вище у пункті 7), та, якщо командний файл містить необхідну та точну інформацію про ініціатора, та повну інформацію про вигодоодержувача, яка може бути повністю відстежена в межах країни вигодоодержувача.

#### **D. ВНУТРІШНІ ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ**

9. Інформація, що супроводжує внутрішній грошовий переказ повинна містити інформацію про ініціатора, як передбачено для транскордонних грошових переказів, якщо така інформація не може бути отримана фінансовою установою-одержувачем та відповідними органами у інший спосіб. У такому випадку, фінансовій установі-відправнику необхідно лише зазначати номер рахунку або унікальний номер операції, за умови, що такий номер або ідентифікатор дозволить ініціатору чи вигодоодержувачу простежити цю операцію.
10. Фінансова установа-відправник повинна надавати інформацію протягом трьох робочих днів з моменту одержання запиту чи від фінансової установи-одержувача, чи від відповідних компетентних органів. Правоохоронні органи повинні мати можливість вимоги негайного надання такої інформації.

#### **E. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ – ВІДПРАВНИКІВ, ПОСЕРЕДНИКІВ ТА ОДЕРЖУВАЧІВ**

11. Фінансова установа-відправник повинна забезпечити, що кваліфікований грошовий переказ містить необхідну та точну інформацію про відправника, та необхідну інформацію про вигодоодержувача.
12. Фінансова установа-відправник повинна забезпечити, що транскордонні грошові перекази, нижчі будь-якого застосовного порогу, містять ім'я ініціатора та ім'я вигодоодержувача та номери рахунків кожного, чи унікальний номер операції.
13. Фінансова установа-відправник повинна зберігати всю зібрану інформацію про відправника та вигодоодержувача відповідно до Рекомендації 11.

14. Фінансовій установі-відправнику не дозволяється здійснювати грошовий переказ, якщо вона не відповідає зазначеним вище вимогам.

### Фінансова установа-посередник

15. Для здійснення транскордонних переказів, фінансові установи, які виступають в ролі посередників при здійсненні низки грошових переказів повинні забезпечити, що вся інформація про ініціатора та вигодоодержувача, яка супроводжує грошовий переказ зберігається цією установою.
16. Якщо технічні обмеження запобігають інформації про ініціатора чи вигодоодержувача, яка супроводжує транскордонний переказ супроводжувати внутрішній грошовий переказ, інформація, одержана від фінансової установи-відправника чи іншої фінансової установи-посередника повинна зберігатись принаймні п'ять років фінансовою установою-посередником, яка одержує переказ.
17. Фінансова установа-посередник повинна вживати поміркованих заходів з метою встановлення транскордонних грошових переказів, який не містить необхідної інформації про ініціатора та вигодоодержувача. Такі заходи повинні відповідати наскрізній обробці операцій.
18. Фінансова установа-посередник повинна мати ефективні політики та процедури, які ґрунтуються на оцінці ризику для визначення: (i) коли здійснювати, відмовляти у здійсненні, чи тимчасово припиняти здійснення грошового переказу, який не містить необхідної інформації про ініціатора та вигодоодержувача; та (ii) відповідні подальші дії.

### Фінансова установа-одержувач

19. Фінансова установа-одержувач повинна вживати поміркованих заходів з метою встановлення транскордонних грошових переказів, який не містить необхідної інформації про ініціатора та вигодоодержувача. Такі заходи можуть включати, за можливості, здійснення моніторингу після здійснення переказу чи під час здійснення переказу.
20. Для здійснення кваліфікованого грошового переказу, фінансова установа-одержувач повинна перевірити особу вигодоодержувача, якщо особа не підлягала попередній перевірці, та зберігати цю інформацію відповідно до Рекомендації 11.
21. Фінансова установа-одержувач повинна мати ефективні політики та процедури, які ґрунтуються на оцінці ризику для визначення: (i)

коли здійснювати, відмовляти у здійсненні, чи тимчасово припиняти здійснення грошового переказу, який не містить необхідної інформації про ініціатора та вигодоодержувача; та (ii) відповідні подальші дії.

## Ф. ОПЕРАТОРИ, ЩО НАДАЮТЬ ПОСЛУГИ З ПЕРЕКАЗУ КОШТІВ ТА ЦІННОСТЕЙ

22. Від операторів, що надають послуги з переказу коштів та цінностей вимагається відповідати усім відповідним вимогам, викладеним у Рекомендації 16 в країнах, де вони провадять свою діяльність, безпосередньо чи за допомогою своїх агентів. У випадку оператора, що надає послуги з переказу коштів та цінностей, який контролює ініціатора та вигодоодержувача у ході переказу, оператор повинен:
- (а) враховувати всю інформацію про ініціатора та вигодоодержувача з метою встановлення того, чи потрібно подавати повідомлення про підозрілу операцію; та
  - (в) подавати повідомлення про підозрілу операцію у будь-якій країні, спричинене здійсненням підозрілого переказу, та подавати інформацію про відповідну операцію підрозділу фінансової розвідки.

### Глосарій окремих термінів, які використовувались у цій Рекомендації

<b>Грошовий переказ</b>	Будь-яка операція, яка здійснюється від імені ініціатора через фінансову установу електронними засобами зв'язку з метою забезпечення вигодоодержувача певною сумою коштів, які переказані фінансовій установі-одержувачу, незалежно від того чи виступає ініціатор та вигодоодержувач одною і тою ж особою <sup>36</sup> .
<b>Пакетний переказ</b>	Переказ, який охоплює кількість окремих грошових переказів, які надсилаються одній і тій же фінансовій установі, але зрештою можуть/не можуть бути призначені різним особам.
<b>Вигодоодержувач</b>	Стосується фізичної або юридичної особи чи правової установи, яку ідентифікує

<sup>36</sup> Зрозуміло, що розрахунок за грошовими переказами може відбуватись відповідно до підсумкового клірингу. Ця пояснювальна записка стосується інформації, яка повинна бути включена до інструкцій, які надсилаються від фінансової установи-відправника до фінансової установи-одержувача, в тому числі через фінансову установу-посередника з метою здійснення виплати коштів одержувачу. Будь-які розрахунки підсумкового клірингу між фінансовими установами можуть підпадати під звільнення відповідно до пункту 4 (b).

	ініціатора як одержувача запитуваного грошового переказу.
<b>Внутрішній грошовий переказ</b>	Стосується будь-якого <i>грошового переказу</i> при якому фінансова установа-відправник та фінансова установа-одержувач розташовані в одній і тій же країні. Цей термін стосується будь-якого ланцюга <i>грошових переказів</i> , які здійснюються в межах однієї країни, навіть, якщо система, що застосовується для передачі платіжних повідомлень може знаходитись в іншій країні. Цей термін також стосується будь-якого ланцюга <i>грошових переказів</i> , які здійснюються в межах Європейського економічного простору (ЄЕП). <sup>37</sup>
<b>Ініціатор</b>	власник рахунку, який дозволяє здійснення грошового переказу з цього рахунку, а за відсутності рахунку - фізична чи юридична особа, яка замовляє у фінансовій установі-відправника здійснення грошового переказу.
<b>Кваліфікований грошовий переказ</b>	транскордонний грошовий переказ, який перевищує встановлений поріг як зазначено у пункті 5 Пояснювальної записки до Рекомендації 16.
<b>Покритий платіж</b>	Стосується грошового переказу, який об'єднує платіжні повідомлення, що надсилаються безпосередньо фінансовою установою-відправником до фінансової установи-одержувача з направленням платіжних інструкцій фінансовою установою відправником до фінансової установи-одержувача через одну чи більше фінансових установ-посередників.
<b>Точний</b>	Використовується для опису інформації, яка була перевірена на предмет точності.
<b>Транскордонний грошовий переказ</b>	Стосується будь-якого <i>грошового переказу</i> при якому фінансова установа-відправник та фінансова установа-одержувач розташовані у різних країнах. Цей термін також стосується ланцюга <i>грошових</i>

<sup>37</sup> Установа може подати FATF клопотання щодо визначення її наднаціональною юрисдикцією в цілях та обмеженою до оцінки виконання Рекомендації 16.

<b>Необхідний</b>	<p><i>переказів</i> при яких принаймні одна з фінансових установ, задіяна в переказі, розташована в іншій країні.</p> <p>використовується для опису ситуації, де всі елементи необхідної інформації є наявними. Підпункти 6(a), 6(b) та 6(c) містять <i>необхідну інформацію про ініціатора</i>. Підпункти 6(d) та 6 (e) містять <i>необхідну інформацію про одержувача</i>.</p>
<b>Наскрізна обробка операцій</b>	<p>стосується платіжних операцій, які здійснюються електронним шляхом без ручного втручання.</p>
<b>Серійний платіж</b>	<p>прямий послідовний ланцюг платежів, при яких грошовий переказ та повідомлення про платіж, яке супроводжує переказ передаються разом від фінансової установи-відправника фінансовій установі-одержувачу безпосередньо чи через одну або більше фінансових установ-посередників (наприклад через банки-кореспонденти).</p>
<b>Унікальний номер операції</b>	<p>Комбінація літер, цифр чи символів, які визначаються надавачем платіжних послуг відповідно до протоколів платіжної та розрахункової системи або системи відправки повідомлень, які використовуються для здійснення грошових переказів.</p>
<b>Фінансова установа-відправник</b>	<p>фінансова установа, яка ініціює здійснення грошового переказу та переказує кошти відповідно до одержаного запиту щодо грошового переказу від імені ініціатора.</p>
<b>Фінансова установа-посередник</b>	<p>фінансова установа, задіяна у здійсненні ланцюга серійних та покритих платежів, яка одержує та передає грошові перекази від імені фінансової установи-відправника та фінансової установи-одержувача, або іншої фінансової установи-посередника.</p>
<b>Фінансова установа - одержувач</b>	<p>Стосується фінансової установи, яка одержує грошовий переказ від фінансової установи-відправника безпосередньо чи через фінансову установу-посередника та надає кошти вигодоодержувачу.</p>

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 17 (НАДІЙНІСТЬ ТРЕТІХ СТОРІН)

1. Ця Рекомендація не стосується аутсорсингових та агентських відносин. У випадку покладання на треті сторони, третя сторона повинна підпадати під заходи належної перевірки клієнта та вимоги щодо збереження даних згідно з Рекомендаціями 10 та 11, а також бути об'єктом регулювання, нагляду та моніторингу. Третя сторона зазвичай матиме існуючі ділові відносини з клієнтом, які є незалежними від відносин, що формуються клієнтом з установою, яка покладається на третю сторону, а також застосовуватиме власні процедури з метою здійснення заходів належної перевірки клієнта. Це може кардинально відрізнятись від ситуації у випадку аутсорсингових/агентських відносин, за яких установа, що надає послуги з аутсорсингу, застосовує заходи належної перевірки клієнта від імені фінансової установи, що делегувала свої функції, згідно з її процедурами, а також підпадає під контроль такої установи щодо ефективного впровадження таких процедур установою, що надає послуги з аутсорсингу.
2. Для цілей Рекомендації 17 термін *відповідні компетентні органи* означає (i) національний орган, залучений до розробки групової політики та заходів контролю на груповому рівні та (ii) іноземні органи, які повинні бути залучені у випадку філій/відділень.
3. Термін *треті сторони* означає фінансові установи або ВНУП, які є об'єктом нагляду або моніторингу і які відповідають вимогам Рекомендації 17.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 18 (ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ТА ІНОЗЕМНІ ВІДДІЛЕННЯ ТА ФІЛІЇ)

1. Програми з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму фінансових установ повинні включати:
  - (a) розробку внутрішньої політики, процедур та заходів контролю, включаючи відповідні заходи щодо забезпечення додержання вимог, а також адекватні процедури перевірки з метою додержання високих стандартів при наймі працівників;
  - (b) постійні навчальні програми працівників; та
  - (c) незалежні аудиторські функції для тестування системи.
2. Вид та обсяг заходів, що вживаються, повинні відповідати ризику відмивання коштів та фінансування тероризму, а також масштабу ділової діяльності.
3. Заходи щодо забезпечення додержання вимог повинні включати призначення на керівному рівні працівника, відповідального за фінансовий моніторинг.
4. Програми фінансових установ з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму повинні застосовуватися до усіх філій та відділень з контрольною часткою фінансової групи. Ці програми повинні включати заходи відповідно до пунктів (a) – (c) та відповідати діяльності філій та відділень з контрольною часткою фінансової групи. Такі програми повинні бути ефективно впровадженими на рівні філій та відділень з контрольною часткою. Ці програми повинні включати політику та процедури обміну інформацією, що вимагається для здійснення заходів належної перевірки клієнта, а також управління ризиками відмивання коштів та фінансування тероризму. Забезпечення додержання вимог на груповому рівні, аудит та/або заходи з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму повинні здійснюватися філіями та відділеннями по відношенню до клієнта, рахунку, а також інформації по операціям, якщо це необхідно з точки зору протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Повинні бути встановлені належні заходи безпеки щодо забезпечення конфіденційності та використання інформації, що передається.
5. У випадку здійснення іноземних операцій, де мінімальні вимоги з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму іноземної країни є менш суворими за вимоги власної країни, фінансові установи повинні бути зобов'язаними встановити для своїх філій та відділень з контрольною часткою вимоги власної країни тою мірою, якою дозволяють закони та нормативно-правові акти іноземної країни. Якщо

іноземна країна не дозволяє належним чином впровадити вищезазначені заходи, фінансові групи повинні застосовувати відповідні додаткові заходи для управління ризиками відмивання коштів та фінансування тероризму, а також повідомити національні наглядові органи. Якщо додаткові заходи є недостатніми, національні компетентні органи повинні розглянути питання здійснення додаткових наглядових заходів, у тому числі встановлення додаткових заходів контролю над фінансовою групою, включаючи, за потреби, вимогу до фінансової групи припинити здійснення операцій в цій іноземній країні.



## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 19

### (ВИСОКО-РИЗИКОВІ КРАЇНИ)

1. Посилені заходи належної перевірки клієнта, що можуть бути вжиті фінансовими установами, включають заходи, викладені у пункті 20 Пояснювальної записки до Рекомендації 10, та будь-які інші заходи, які мають аналогічний ефект зниження ризиків.
2. Прикладами контрзаходів, що можуть бути вжиті країнами, є наступні заходи та будь-які інші заходи, які мають аналогічний ефект зниження ризиків:
  - (a) встановлення вимоги до фінансових установ застосовувати специфічні елементи посиленних заходів перевірки клієнта.
  - (b) застосування посиленних відповідних механізмів звітування або систематичне звітування про фінансові операції.
  - (c) відмова у заснуванні відділень, філій або представництв фінансових установ у країні, що викликає занепокоєння, або іншим чином врахування того факту, що відповідна фінансова установа заснована в країні, яка не має належної системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.
  - (d) заборона фінансовим установам засновувати філії або представництва у країні, що викликає занепокоєння, або іншим чином врахування того факту, що відповідна філія або представництво буде засновано в країні, яка не має належної системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.
  - (e) обмеження ділових відносин або фінансових операцій з ідентифікованою країною або особами у тій країні.
  - (f) заборона фінансовим установам покладатися на треті сторони, розміщені у країні, що викликає занепокоєння, з метою здійснення елементів процедури належної перевірки клієнта.
  - (g) встановлення вимог до фінансової установи щодо перегляду та внесення змін або, за необхідності, припинення кореспондентських відносин з фінансовими установами у країні, що викликає занепокоєння.
  - (h) встановлення вимоги щодо здійснення посиленої наглядової перевірки та/або виконання вимог щодо зовнішнього аудиту для філій та відділень фінансової установи, розміщеної у країні, що викликає занепокоєння.
  - (i) встановлення підвищених вимог щодо зовнішнього аудиту для

фінансових груп по відношенню до будь-яких їх філій та відділень, розміщених у країні, що викликає занепокоєння.

Повинні бути впроваджені ефективні заходи для забезпечення врахування фінансовими установами занепокоєння щодо слабкості системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму інших країн.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 20 (ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРІЛІ ОПЕРАЦІЇ)

1. Кримінальна діяльність, зазначена в Рекомендації 20 передбачає всі кримінальні злочини, які є предикатними злочинами до відмивання коштів або, щонайменше, до тих злочинів, які є предикатними злочинами, як встановлено вимогами Рекомендації 3. Країни наполегливо заохочуються прийняти першу з цих альтернатив.
2. Фінансування тероризму, зазначене в Рекомендації 20 передбачає фінансування терористичних актів, а також терористичних організацій або окремих терористів, навіть за відсутності зв'язку з конкретним терористичним актом або актами.
3. Про всі підозрілі операції, в тому числі про спробу здійснити операцію, необхідно повідомити, незалежно від суми операції.
4. Вимога звітування повинна бути прямим та обов'язковим зобов'язанням, і будь-які непрямі або неявні зобов'язання звітування про підозрілі операції, або у зв'язку із можливим переслідуванням за відмивання коштів або злочин фінансування тероризму або інше (так зване “непряме звітування”) є неприйнятними.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЙ 22 ТА 23 (ВИЗНАЧЕНІ НЕФІНАНСОВІ УСТАНОВИ ТА ПРОФЕСІЇ (ВНУП))

1. Визначений поріг для операцій наступний:
  - казино (відповідно до Рекомендації 22) - \$/€ 3,000
  - Для торговців дорогоцінними металами та торговців дорогоцінним камінням, коли вони залучені до будь-якої готівкової операції (відповідно до Рекомендації 22 та 23) - \$/€ 15,000.
2. Фінансові операції, що перевищують встановлений поріг, включають ситуації, коли операції проводяться в рамках однієї операції або кількох операцій, які, як видається, пов'язані між собою.

Пояснювальні записки, які відносяться до фінансових установ також відносяться і до ВНУП, де це необхідно. Відповідно до Рекомендацій 22 і 23 країни не повинні видавати закони або нормативно-правові акти, які стосуються виключно адвокатів, нотаріусів, бухгалтерів і інших визначених нефінансових установ та професій, доти доки ці установи або професії не будуть включені в закони або нормативно-правові акти, що охоплюють основну діяльність.

## **ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 22 (ВНУП – ЗАХОДИ НАЛЕЖНОЇ ПЕРЕВІРКИ КЛІЄНТА)**

1. Агенти з нерухомості повинні виконувати вимоги Рекомендації 10 в частині покупців і продавців нерухомості.
2. Казино повинні виконувати вимоги Рекомендації 10, в тому числі здійснювати ідентифікацію та перевірку особистості клієнтів, коли їх клієнти залучені до фінансової операції на суму яка дорівнює або перевищує \$/€ 3,000. Проведення ідентифікації клієнта при вході в казино може бути, але це не обов'язково, достатнім. Країни повинні встановити вимогу до казино забезпечувати можливість пов'язати інформацію належної перевірки клієнта про конкретного клієнта з операцією, яку цей клієнт здійснив в казино.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 23 (ВНУП - ІНШІ ЗАХОДИ)

1. Адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань та бухгалтери, які діють як незалежні експерти з правових питань, не зобов'язані повідомляти про підозрілі операції, якщо відповідна інформація була отримана за обставин, коли така інформація є професійною таємницею або має привілей на збереження службової таємниці.
3. Кожна країна визначає питання, які підпадають під збереження службової таємниці або професійної таємниці. Це, як правило, поширюється на інформацію, яку адвокати, нотаріуси та інші незалежні експерти з правових питань отримують або здобувають від одного зі своїх клієнтів: (а) в ході з'ясування правового становища своїх клієнтів, або (б) при захисті або представленні цього клієнта в, або щодо судових, адміністративних, арбітражних або посередницьких проваджень.
4. Країни можуть дозволити адвокатам, нотаріусам, іншим незалежним експертам з правових питань та бухгалтерам направляти повідомлення про підозрілі операції у відповідні саморегульвні організації, за умов наявності відповідних форм співробітництва між цими організаціями та ПФР.
5. Коли адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань та бухгалтери, які діють як незалежні експерти з правових питань, прагнуть переконати клієнта не брати участь в незаконній діяльності, це не вважається розголошенням.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 24 (ПРОЗОРІСТЬ ТА БЕНЕФІЦІАРНА ВЛАСНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ)

1. Компетентні органи повинні мати можливість вчасно одержувати або мати доступ до належної, чіткої та поточної інформації про бенефіціарну власність та контроль над компаніями та іншими юридичними особами (інформації про бенефіціарну власність<sup>38</sup>), заснованих<sup>39</sup> у країні. Країни можуть обрати механізми, які вони вважають надійними з точки зору досягнення цієї мети, хоча вони також повинні дотримуватися мінімальних вимог, що встановлені нижче. Також дуже ймовірно є те, що країнам потрібно буде застосовувати комбінацію механізмів з метою досягнення мети.
2. Як частина процедури забезпечення належної прозорості щодо юридичних осіб країни повинні мати механізми, що:
  - (a) визначають та описують різні види, форми та основні ознаки юридичних осіб у країні.
  - (b) визначають та описують процедури для: (i) створення цих юридичних осіб; та (ii) одержання та збереження основної інформації та інформації про бенефіціарну власність;
  - (c) оприлюднюють вищезазначену інформацію; та
  - (d) оцінюють ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язані з різними видами юридичних осіб, заснованих у країні.

### A. ОСНОВНА ІНФОРМАЦІЯ

3. З метою визначення бенефіціарних власників компанії компетентним органам потрібна буде певна основна інформація про компанію, яка, як мінімум, включатиме інформацію про право власності та структуру управління компанією. Це включатиме інформацію про статус та повноваження компанії, її акціонерів та директорів.
4. Усі компанії, засновані в країні, повинні бути зареєстровані в реєстрі компаній<sup>40</sup>. Яка б комбінація механізмів не застосовувалася для одержання та збереження інформації про бенефіціарну власність (дивіться розділ B), є перелік основної інформації про компанію, який

<sup>38</sup> Інформація про бенефіціарну власність юридичних осіб – це інформація, зазначена у Пояснювальній записці до Рекомендації 10, пункт 5 (b) (i). Контроль за акціонерами, про який зазначено у пункті 5 (b) (i) Пояснювальної записки до Рекомендації 10 може ґрунтуватися на пороговому значенні, наприклад будь-яка особа, яка володіє більше ніж визначеним відсотком компанії (наприклад, 25 %).

<sup>39</sup> Посилання на заснування юридичної особи передбачає реєстрацію компаній та будь-які інші механізми, що застосовуються.

<sup>40</sup> «Реєстр компаній» означає реєстр в країні компаній, оформлених як юридичні особи або які одержали ліцензію у цій країні або щодо яких ведеться постійний облік установою, що здійснює реєстрацію юридичної особи.

повинен бути одержаний та збережений компанією<sup>41</sup>, що є необхідною передумовою. Мінімальна основна інформація, яка повинна бути одержана та збережена компанією, включає:

- (a) найменування компанії, підтвердження створення юридичної особи, правова форма та статус, адреса зареєстрованого офісу, основні повноваження з регулювання (наприклад меморандум або статті угоди про асоціацію), список директорів; та
- (b) реєстр її акціонерів та членів, що містить імена акціонерів та членів, а також кількість акцій, якими володіє кожен акціонер<sup>42</sup>, та категорії акцій (включаючи характер супутніх прав голосування).

5. Реєстр компаній повинен зберігати усю основну інформацію, викладену у пункті 4 (a).
6. Компанія повинна вести облік основної інформації, викладеної у пункті 4 (b), в межах країни у своєму зареєстрованому офісі або в іншому місці, внесеному до реєстру компаній. Однак, якщо компанія або реєстр компаній має інформацію про бенефіціарну власність в межах країни, тоді в країні не обов'язково повинен бути реєстр акціонерів за умови, що компанія може швидко надати таку інформацію на запит.

## **V. ІНФОРМАЦІЯ ПРО БЕНЕФІЦІАРНУ ВЛАСНІСТЬ**

7. Країни повинні забезпечити, щоб: (a) інформація про бенефіціарну власність компанії могла одержуватися цією компанією та була наявна у спеціальному місці у цих країнах; або (b) існували механізми, які б дозволяли вчасно визначити бенефіціарну власність компанії компетентним органом.
8. З метою додержання вимог, викладених у пункті 7, країни повинні застосовувати один або більше з наступних механізмів:
  - (a) встановлення вимоги до компаній або реєстрів компаній одержувати та оновлювати інформацію про бенефіціарну власність компанії;
  - (b) встановлення вимоги до компаній вживати розумних заходів<sup>43</sup> для одержання та оновлення інформації про бенефіціарну власність компанії;
  - (c) використання існуючої інформації, включаючи: (i) інформацію, одержану фінансовими установами та/або ВНУП, згідно з

<sup>41</sup> Інформація може бути збережена самостійно компанією або третьою стороною під відповідальність компанії.

<sup>42</sup> Це стосується номінального власника усіх зареєстрованих акцій.

<sup>43</sup> Заходи, що вживаються, повинні бути пропорційними рівню ризику або складності структури власності компанії або природі контрольних акціонерів.



Рекомендаціями 10 та 22<sup>44</sup>; (ii) інформацію, якою володіють інші компетентні органи про юридичну та бенефіціарну власність компаній (наприклад, реєстри компаній, податкові органи, фінансові або інші регуляторні органи); (iii) інформацію, якою володіє компанія згідно з вимогами, викладеними у розділі А; та (iv) наявну інформацію про компанії, зареєстровані на фондовій біржі у випадку, якщо правила щодо розкриття інформації (встановлені фондовою біржею або нормативно-правовими актами чи законами) містять вимоги щодо забезпечення належної прозорості бенефіціарної власності.

9. Незалежно від того, який із вищезазначених механізмів використовується, країни повинні забезпечити, щоб компанії якомога тісніше співпрацювали з компетентними органами при визначенні бенефіціарного власника. Це повинно включати:
- (a) встановлення вимоги, щоб одна або більше фізичних осіб, що проживають у країні, були уповноважені компанією<sup>45</sup> та були відповідальними перед компетентними органами надавати усю основну інформацію та наявну інформацію про бенефіціарну власність, а також в подальшому надавати допомогу цим органам; та/або
  - (b) встановлення вимоги, щоб визначена нефінансова установа або професія у країні була уповноважена компанією та була відповідальною перед компетентними органами надавати усю основну інформацію та наявну інформацію про бенефіціарну власність, а також в подальшому надавати допомогу органам; та/або
  - (c) інші аналогічні заходи, спеціально визначені країною, що можуть ефективно посилити співробітництво.
10. Усі вищезазначені особи, органи та установи і власне сама компанія (або її адміністратори, ліквідатори або інші особи, залучені до ліквідації компанії), повинні вести облік інформації та пов'язаних даних принаймні п'ять років з дати ліквідації компанії або з дати іншого способу припинення існування компанії, або п'ять років з дати, з якої компанія перестала бути клієнтом професійного посередника або фінансової установи.

### **С. ВЧАСНИЙ ДОСТУП ДО АКТУАЛЬНОЇ ТА ЧІТКОЇ ІНФОРМАЦІЇ**

11. Країни повинні мати механізми, які б забезпечили, що основна інформація, включаючи інформацію, внесену до реєстру компаній, є

<sup>44</sup> Країни повинні бути спроможними вчасно визначати, чи має компанія рахунок у фінансовій установі в межах країни.

<sup>45</sup> Члени ради правління компанії або вище керівництво може не потребувати спеціального дозволу компанії.

чіткою та вчасно оновлюється. Країни повинні встановити вимогу, щоб будь-яка наявна інформація, зазначена у пункті 7, є чіткою, актуальною та постійно оновлюється. Крім того, інформація повинна оновлюватися протягом розумного періоду після виникнення будь-яких змін.

12. Компетентні органи, особливо правоохоронні органи, повинні мати усі необхідні повноваження, щоб бути спроможними одержувати вчасний доступ до основної інформації та інформації про бенефіціарну власність, якою володіють відповідні сторони.
13. Країни повинні встановити вимогу до реєстрів компаній сприяти у наданні вчасного доступу фінансових установ, ВНУП або компетентних органів інших країн до публічної інформації, якою вони володіють, та, як мінімум, до інформації, зазначеної у пункті 4 (а). Країни повинні розглянути можливість сприяння у наданні вчасного доступу фінансовим установам та ВНУП до інформації, зазначеної у пункті 4 (b).

#### **D. ПЕРЕШКОДИ ДЛЯ ПРОЗОРОСТІ**

14. Країни повинні вжити заходів для запобігання незаконному використанню акцій на пред'явника або сертифікатів акцій на пред'явника, наприклад шляхом застосування одного або більше з наступних механізмів: (a) їх заборона; (b) їх конвертування у зареєстровані акції або сертифікати акцій (наприклад шляхом дематеріалізації); (c) їх блокування шляхом встановлення вимоги, щоб їх держателем була лише регульована фінансова установа або професійний посередник; або (d) встановлення вимоги до акціонерів з контрольною часткою повідомляти компанію, а також вимоги до компанії зберігати дані про особу таких акціонерів.
15. Країни повинні вжити заходів для запобігання незаконному використанню номінальних акцій та номінальних директорів, наприклад, шляхом застосування одного або більше з наступних механізмів: (a) встановлення вимоги до номінальних акціонерів та директорів розкрити особу номінатора, який уповноважив їх діяти від свого імені, компанії або будь-якому відповідному реєстру, і ця інформація повинна бути внесена до відповідного реєстру; або (b) встановлення вимоги до номінальних акціонерів та директорів одержати ліцензію, щоб їх статус номінального акціонера був внесений до реєстрів компаній, а реєстри, у свою чергу, повинні зберігати інформацію про особу номінатора, який уповноважив номінальних акціонерів діяти від свого імені, а також надавати цю інформацію на запит компетентних органів.

#### **E. ІНШІ ЮРИДИЧНІ ОСОБИ**

16. Стосовно фондів, установ та товариств з обмеженою відповідальністю, країни повинні вжити аналогічних заходів та встановити аналогічні

вимоги, що встановлені для компаній, беручи до уваги їх різні форми та структури.

17. Стосовно інших видів юридичних осіб, країни повинні враховувати різні форми та структури тих інших юридичних осіб, а також рівень ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язаних з кожним видом юридичної особи, з метою досягнення відповідного рівня прозорості. Як мінімум, країни повинні забезпечити, щоб вівся облік аналогічних видів основної інформації, щоб вона була точною та актуальною, а також до неї надавався вчасний доступ компетентних органів. Країни повинні переглянути ризики відмивання коштів та фінансування тероризму, пов'язані з такими іншими юридичними особами, та, ґрунтуючись на рівні ризику, визначити для таких юридичних осіб заходи, що повинні бути вжиті для забезпечення вчасного доступу компетентних органів до належної, чіткої та актуальної інформації про бенефіціарну власність.

## **Г. ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА САНКЦІЇ**

18. Повинна бути чітко встановлена відповідальність за додержання вимог, встановлених у цій Пояснювальній записці, а також правова відповідальність та ефективні, пропорційні та переконливі санкції до будь-якої юридичної або фізичної особи, яка належним чином не додержується вимог.

## **Г. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО**

19. Країни повинні швидко, конструктивно та ефективно здійснювати міжнародне співробітництво щодо основної інформації та інформації про бенефіціарну власність на правових підставах, викладених у Рекомендаціях 37 та 40. Це включає (а) сприяння надання доступу іноземних компетентних органів до основної інформації, якою володіють реєстри компаній; (б) обмін інформацією щодо акціонерів; та (с) використання інших повноважень, згідно з національним законодавством, для одержання інформації про бенефіціарну власність від імені компетентних органів іноземних країн. Країни повинні здійснювати моніторинг якості допомоги, яку вони одержують від інших країн у відповідь на запит про надання основної інформації та інформації про бенефіціарну власність або запитів про надання допомоги у визначенні місця проживання (розташування) бенефіціарних власників, що проживають (функціонують) за кордоном.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 25 (ПРОЗОРІСТЬ ТА БЕНЕФІЦІАРНА ВЛАСНІСТЬ ПРАВОВИХ УГОД)

1. Країни повинні встановити вимогу до довірчих власників (довірених осіб) за будь-яким явним трастом, що регулюється відповідно до їх законодавства з метою одержання та збереження належної, чіткої та актуальної інформації про бенефіціарну власність стосовно трасту. Це повинно включати інформацію про особу засновника трасту, довіреної(их) особи (осіб), захисника (якщо такий є), бенефіціарів або клас бенефіціарів, а також будь-яку іншу фізичну особу, яка здійснює остаточний ефективний контроль над трастом. Країни повинні також встановити вимогу до довірчих власників (довірених осіб) трасту, що регулюється відповідно до їх законодавства, зберігати основну інформацію про інших регульованих агентів, а також надавачів послуг трасту, включаючи інвестиційних радників або менеджерів, бухгалтерів та радників з податкових питань.
2. Усі країни повинні вжити заходів, щоб забезпечити розкриття довірчими власниками (довіреними особами) свого статусу фінансовим установам та ВНУП у випадку встановлення ними в якості довіреної особи ділових відносин або проведення разової операції, що перевищує визначений поріг. Закони або інші нормативно-правові акти не повинні перешкоджати довірчим власникам (довіреним особам) надавати компетентним органам будь-яку інформацію, що стосується трасту<sup>46</sup>; надавати фінансовим установам та ВНУП, на запит, інформацію про бенефіціарну власність та активи трасту, які зберігаються та управляються згідно з умовами ділових відносин.
3. Країни заохочуються до забезпечення, щоб інші відповідні органи, фізичні та юридичні особи зберігали інформацію по усім трастам, з якими у них встановлені відносини. Потенційними джерелами інформації по трастам, довірчим власникам (довіреним особам) та активам трасту є:
  - (a) реєстри (наприклад, центральний реєстр трастів або активів трасту), або реєстр активів, таких як земельні ділянки, майно, транспортні засоби, акції або інші активи.
  - (b) інші компетентні органи, які володіють інформацією по трастам та довірчим власникам (довіреним особам) (наприклад, податкові органи, які збирають інформацію по активам та доходам, що мають відношення до трастів).
  - (c) інші агенти та надавачі послуг трасту, включаючи інвестиційних

<sup>46</sup> Національним компетентним органам або відповідним компетентним органам іноземної країни за відповідним запитом щодо міжнародного співробітництва.

радників або менеджерів, юристів або надавачів послуг трасту та компанії.

4. Компетентні органи, зокрема правоохоронні органи, повинні мати усі повноваження, необхідні для одержання вчасного доступу до інформації, якою володіють довірчі власники (довірені особи) та інші сторони, особливо інформації, якою володіють фінансові установи та ВНУП щодо: (а) бенефіціарної власності; (б) місця проживання довірчого власника (довіреної особи); та (с) будь-яких активів, якою володіє або управляє фінансова установа або ВНУП та пов'язаних з будь-якими довірчими власниками (довіреними особами), з якими вони мають ділові відносини або для яких вони проводять разову операцію.
5. Професійні довірчі власники (довірені особи) повинні бути зобов'язані вести облік інформації, зазначеної у пункті 1, принаймні п'ять років після закінчення терміну ділових відносин з трастом. Країни заохочуються до встановлення вимоги до непрофесійних довірчих власників (довірених осіб) та інших органів, фізичних та юридичних осіб, зазначених у пункті 3, вести облік інформації принаймні п'ять років.
6. Країни повинні встановити вимогу, щоб будь-яка інформація, якою володіють відповідно до пункту 1, повинна бути чіткою, актуальною та якомога частіше оновлювалася. Крім того, інформація повинна оновлюватися у розумний період після виникнення будь-яких змін.
7. Країни повинні розглянути заходи, які б сприяли доступу до будь-якої інформації щодо трастів, якою володіють інші органи, фізичні або юридичні особи, зазначені у пункті 3, фінансовим установам та ВНУП, що виконують вимоги, викладені у Рекомендації 10 та 22.
8. У контексті цієї Рекомендації, країни не зобов'язані забезпечувати правове визнання трастів. Країнам не потрібно включати вимоги пунктів 1, 2 та 6 до законодавства за умови, що існують відповідні ефективні зобов'язання для довірчих власників (довірених осіб) (наприклад, загальне або прецедентне право).

### **Інші правові угоди**

9. Стосовно інших видів правових угод, що мають аналогічну структуру або функції, країни повинні вжити заходів аналогічних заходам, що вимагаються для трастів, з метою досягнення аналогічного рівня прозорості. Як мінімум, країни повинні забезпечити, щоб вівся облік інформації, аналогічної вищезазначеній інформації щодо трастів, щоб вона була точною та актуальною, а також щоб до неї надавався вчасний доступ компетентним органам.

## Міжнародне співробітництво

10. Країни повинні швидко, конструктивно та ефективно здійснювати міжнародне співробітництво щодо інформації, включаючи інформацію про бенефіціарну власність, трасти та інші правові угоди на підставі, зазначеній у Рекомендаціях 37 та 40. Це повинно включати (а) сприяння у наданні доступу іноземним компетентним органам до будь-якої інформації, якою володіють реєстри або інші національні органи; (b) здійснення обміну наявною у національних органів інформацією щодо трастів та інших правових угод; та (c) використання повноважень компетентних органів, згідно з національним законодавством, з метою одержання інформації про бенефіціарну власність від імені іноземних компетентних органів.

## Правова відповідальність та санкції

11. Країни повинні забезпечити існування чіткої відповідальності за додержання вимог цієї Пояснювальної записки; а довірчі власники (довірені особи) повинні нести правову відповідальність за невиконання своїх обов'язків, встановлених з метою додержання зобов'язань у пунктах 1, 2, 6 та (за необхідності) 5; а також забезпечити застосування ефективних, пропорційних та переконливих санкцій, кримінальних, цивільно-правових або адміністративних, за їх недодержання<sup>47</sup>. Країни повинні забезпечити застосування ефективних, пропорційних та переконливих санкцій, кримінальних, цивільно-правових або адміністративних, за ненадання компетентним органам вчасного доступу до інформації щодо трасту, зазначеній у пунктах 1 та 5.

<sup>47</sup> Це не впливає на вимоги щодо застосування ефективних, пропорційних та переконливих санкцій за недодержання інших вимог Рекомендацій.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 26 (РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД ЗА ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ)

### Оснований на оцінці ризиків підхід до нагляду

1. Оснований на оцінці ризиків підхід до нагляду ґрунтується на: (а) загальній процедурі, згідно з якою наглядовий орган, відповідно до свого розуміння ризиків, спрямовує свої ресурси для здійснення нагляду в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму; та (б) спеціальній процедурі нагляду за установами, які застосовують оснований на оцінці ризиків підхід в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

2. Впровадження підходу, ґрунтованого на оцінці ризиків, до нагляду за системами та заходами контролю фінансових установ в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму дозволяє наглядовим органам спрямувати ресурси на ті ділянки, які становлять підвищений ризик. В результаті, наглядові органи можуть використовувати свої ресурси більш ефективно. Це означає, що наглядові органи: (а) повинні мати чітке розуміння ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, що існують в країні та (б) повинні мати внутрішній та зовнішній доступ до всієї відповідної інформації щодо спеціальних національних та міжнародних ризиків, пов'язаних з клієнтами, товарами та послугами установ, що підпадають під нагляд, включаючи рівень додержання вимог фінансовою установою або групою (або групами, якщо це стосується інституцій основних принципів). Частота та інтенсивність виїзного та невиїзного нагляду у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму фінансових установ/груп повинна ґрунтуватися на оцінці ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, політики, внутрішніх заходів контролю та процедур, пов'язаних з установою/групою та визначених відповідно до оцінки наглядовим органом профілю ризику фінансової установи/групи, а також на ризиках відмивання коштів та фінансування тероризму, що існують в країні.

3. Оцінка профілю ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму фінансової установи/групи, зокрема ризики недодержання вимог законодавства, повинна переглядатися як періодично, так і у випадку виникнення значних подій або змін в управлінні та операцій фінансової установи/групи, згідно з встановленими країною практиками здійснення поточного нагляду. Ця оцінка не повинна бути статичною: вона змінюватиметься залежно від розвитку обставин та виникнення загроз

4. Нагляд за фінансовими установами/групами в сфері протидії відмиванню коштів/фінансуванню тероризму, що передбачає застосування ґрунтованого на оцінці ризиків підходу, повинен враховувати обсяг свободи дій, що надається фінансовій установі/групі відповідно до ґрунтованого на оцінці ризиків підходу, та охоплювати відповідним чином

перегляд оцінки ризиків, що здійснюється в межах дозволених дій, а також адекватність та впровадження їх політики, внутрішніх заходів контролю та процедур.

5. Ці принципи повинні застосовуватися до усіх фінансових установ/груп. З метою забезпечення ефективного нагляду в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, наглядові органи повинні враховувати особливості фінансових установ/груп, особливо різноманітність та кількість фінансових установ, а також обсяг свободи дій, що вони мають відповідно до підходу, оснований на оцінці ризику.

### **Ресурси наглядових органів**

6. Країнам слід забезпечити свої компетентні органи, відповідальні за нагляд, належними фінансовими, людськими та технічними ресурсами. Ці наглядові органи повинні мати достатню оперативну незалежність та автономію для запобігання надмірного впливу та втручання. Країни повинні застосовувати процедури з метою забезпечення, того щоб персонал цих органів відповідав високим професійним стандартам, включаючи стандарти щодо конфіденційності, був порядним, а також володів необхідними вміннями та навичками.



## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 28

### (РЕГУЛЮВАННЯ та НАГЛЯД ЗА ВИЗНАЧЕНИМИ НЕ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ ТА ПРОФЕСІЯМИ)

1. Підхід, що ґрунтується на оцінці ризиків до здійснення нагляду означає: (а) загальний процес при якому наглядовий орган чи саморегулівний орган, відповідно до його розуміння ризиків, розподіляє свої ресурси в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму; та (b) окремий процес контролю чи моніторингу визначених не фінансових установ та професій, які застосовують підхід, що ґрунтується на оцінці ризиків в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.
2. Наглядові органи чи саморегулівні органи повинні визначати частоту та інтенсивність своїх наглядових чи моніторингових дій щодо визначених не фінансових установ та професій на основі їх розуміння ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, та врахування характеристик визначених не фінансових установ та професій, зокрема їх відмінності та кількості, з метою забезпечення здійснення ефективного нагляду чи моніторингу у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Це означає, що вони повинні чітко розуміти ризики відмивання коштів та фінансування тероризму: (а) наявні в країні; та (b) товари і послуги, пов'язані з типом визначених не фінансових установ та професій та їх клієнтів.
3. Наглядові органи чи саморегулівні органи, які здійснюють оцінку адекватності внутрішніх контролів, політик та процедур відносно визначених не фінансових установ та професій повинні належним чином враховувати характер ризику відмивання коштів та фінансування тероризму, який становлять визначені не фінансові установи та професії, та рівень обачності, який допускається підходом, що ґрунтується на оцінці ризиків.
4. Наглядові органи чи саморегулівні органи повинні мати адекватні повноваження на виконання своїх функцій (враховуючи повноваження на здійснення моніторингу та застосування санкцій), та адекватні фінансові, людські та технічні ресурси. Країни повинні вживати заходів з метою забезпечення того, щоб персонал цих органів відповідав високим професійним стандартам, враховуючи стандарти щодо конфіденційності, та повинні бути цілком чесні і мати відповідні навички.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 29 (ПІДРОЗДІЛИ ФІНАНСОВОЇ РОЗВІДКИ)

### А. ЗАГАЛЬНЕ

1. Ця Пояснювальна записка роз'яснює основні повноваження та функції підрозділу фінансової розвідки (ПФР) та додатково уточнює зобов'язання, викладені у стандарті. ПФР є частиною та відіграє центральну роль в операційній мережі країни з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, а також надає підтримку діяльності інших компетентних органів. Зважаючи на те, що існують різні види ПФР, Рекомендація 29 не визначає заздалегідь вибір країною певного виду ПФР і застосовується однаково до усіх видів.

### В. ФУНКЦІЇ

#### (а) Одержання

2. ПФР слугує центральним органом розкриття одержання інформації, надісланої підзвітними установами. Як мінімум, ця інформація повинна включати повідомлення про підозрілі операції, згідно з вимогами Рекомендації 20 та 23, а також іншу інформацію, що вимагається національним законодавством (таку як повідомлення про готівкові операції, повідомлення про грошові перекази або інше декларування/розкриття інформації, засноване на порогових значеннях).

#### (б) Аналіз

3. Аналіз ПФР повинен додати цінності інформації, що одержується та оброблюється ПФР. У той час, як уся інформація повинна бути розглянута, аналіз може зосереджуватися на кожному окремому повідомленні або на певному обсягу обраної інформації, залежно від виду та обсягу одержаних повідомлень, а також від очікуваної мети використання переданої інформації. ПФР повинні бути заохочені використовувати аналітичне програмне забезпечення з метою більш ефективної обробки інформації та надання допомоги у встановленні відповідних зв'язків. Однак, такі інструменти не можуть замінити внесок суджень людини у здійснення аналізу. ПФР повинні здійснювати наступні види аналізу:

- Операційний аналіз використовує наявну інформацію та інформацію, що одержується, для визначення конкретних цілей (наприклад, осіб, активів, кримінальних мереж та асоціацій), щоб відстежити певну діяльність або операції, а також встановити зв'язки між цими цілями та потенційними злочинними доходами і предикатними злочинами до відмивання коштів або фінансування тероризму.

- Стратегічний аналіз використовує наявну інформацію та інформацію, що одержується, включаючи дані, що можуть бути надані іншими компетентними органами, з метою визначення тенденцій та типологій відмивання коштів та фінансування тероризму. Ця інформація потім також використовується ПФР або іншими державними органами з метою встановлення пов'язаних загроз та уразливостей. Стратегічний аналіз також може допомогти визначити політику та завдання ПФР або навіть більш всеохоплюючі цілі для інших органів, задіяних у системі протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

### (с) Передача інформації

4. ПФР також повинен бути спроможним передавати, за власною ініціативою або на запит, інформацію та результати свого аналізу до відповідних компетентних органів. Для передачі повинні використовуватися спеціалізовані, безпечні та захищені канали.

- **Передача за власною ініціативою:** ПФР повинен бути спроможним передавати інформацію та результати свого аналізу компетентним органам у випадку наявності підстав підозрювати відмивання коштів, предикатні злочини або фінансування тероризму. Ґрунтуючись на аналізі ПФР, передача інформації повинна бути основана на принципі вибіркової та надавати можливість органам – реципієнтам зосередити увагу на певних випадках/інформації.

- **Передача на запит:** ПФР повинен бути спроможним виконувати запити щодо надання інформації компетентним органам відповідно до Рекомендації 31. Коли ПФР одержує такий запит від компетентного органу, рішення про проведення аналізу та/або передачі інформації запитуючій стороні повинно залишатися за ПФР.

## С. ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ

### (а) Одержання додаткової інформації від підзвітних установ

5. На додаток до інформації, яку підзвітні установи передають до ПФР (згідно з функцією одержання), ПФР повинен бути спроможним одержувати додаткову інформацію від підзвітних установ, потрібну для належного здійснення аналізу. Інформація, яку ПФР повинно бути дозволено одержувати, може включати інформацію, яку підзвітні установи зобов'язані зберігати згідно з відповідними Рекомендаціями FATF (Рекомендації 10, 11 та 22).

### (b) Доступ до інформації з інших джерел

6. З метою належного здійснення аналізу ПФР повинен мати якомога більший доступ до фінансової, адміністративної та правоохоронної інформації. Це повинно включати інформацію з відкритих або публічних джерел, а також відповідну інформацію, зібрану та/або збережену іншими органами або від їх імені, а також, за необхідності, комерційні дані.

#### **D. БЕЗПЕКА ТА КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ**

7. Одержана, оброблена, збережена або передана ПФР інформація повинна бути належним чином захищеною, передаватися та використовуватися згідно з погодженими процедурами, політикою та чинними законами і нормативно-правовими актами. Таким чином, ПФР зобов'язаний мати правила, що регулюють питання захисту та конфіденційності такої інформації, включаючи процедури її збереження, передачі та захисту, а також доступу до такої інформації. ПФР повинен забезпечити, щоб його працівники мали необхідний рівень допуску до таємних матеріалів та розуміння свої обов'язків щодо обробки та передачі чутливої та конфіденційної інформації. ПФР повинен забезпечити обмеження доступу до устаткування та інформації, включаючи до інформаційно-технологічних систем.

#### **D. ФУНКЦІОНАЛЬНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ**

8. ПФР повинен бути функціонально незалежним та автономним, що означає, що ПФР повинен мати повноваження та спроможність вільно здійснювати свої функції, включаючи автономне прийняття рішення щодо аналізу, надсилання запиту та/або передачі конкретної інформації. У всіх випадках, це означає, що ПФР повинен мати незалежне право направляти та передавати інформацію до компетентних органів.

9. ПФР може бути створений як частина існуючого органу. Якщо ПФР розміщується в межах існуючої структури іншого органу, основні функції ПФР повинні бути відокремлені від функцій іншого органу.

10. ПФР повинен бути забезпечений відповідними фінансовими, людськими та технічними ресурсами таким чином, щоб це забезпечувало його автономію та незалежність, а також надавало можливість ефективно виконувати свої функції. Країни повинні встановити процедури, які забезпечать, що працівники ПФР відповідатимуть високим професійним стандартам, включаючи стандарти щодо конфіденційності, а також матимуть високі моральні якості та відповідні навички і вміння.

11. ПФР повинен бути спроможним укладати угоди або незалежно співпрацювати з іншими національними компетентними органами або відповідними компетентними органами іноземних країн з метою обміну інформацією.

## **F. НЕНАЛЕЖНИЙ ВПЛИВ АБО ВТРУЧАННЯ**

12. ПФР повинен бути спроможним одержувати та використовувати ресурси, необхідні для здійснення ним своїх функцій, індивідуально або в загальному порядку, незалежно від будь-якого політичного, урядового або економічного впливу або втручання, що може зашкодити його функціональній незалежності.

## **G. Егмонтська група**

13. Країни повинні забезпечити, щоб ПФР враховував Заяву про наміри Егмонтської групи та Принципи здійснення обміну інформацією між підрозділами фінансової розвідки у випадках відмивання коштів та фінансування тероризму (ці документи представляють собою важливе керівництво щодо ролі та функцій ПФР, а також встановлюють механізми обміну інформацією між ПФР). ПФР повинен подати заявку на членство в Егмонтській групі.

## **H. НАДАННЯ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ГОТІВКОВІ ОПЕРАЦІЇ НА ВЕЛИКУ СУМУ**

14. Країни повинні розглянути доцільність та корисність системи, за якої фінансові установи та ВНУП надаватимуть повідомлення щодо усіх національних та міжнародних готівкових операцій, що перевищують встановлену суму.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 30 (ПОВНОВАЖЕННЯ ПРАВООХОРОННИХ ТА СЛІДЧИХ ОРГАНІВ)

1. Повинні бути визначені правоохоронні органи, відповідальні за забезпечення того, що здійснюється належне розслідування відмивання коштів, предикатних злочинів та фінансування тероризму, шляхом проведення фінансового розслідування. Країни також повинні визначити один або більше компетентних органів для встановлення, відстеження та ініціювання замороження та арешту майна, що підлягає, або може підлягати конфіскації.
2. Термін "фінансове розслідування" означає дослідження фінансових справ, пов'язаних зі злочинною діяльністю з метою:
  - встановлення обсягу злочинних мереж та/чи рівня злочинності;
  - встановлення та відстеження злочинних доходів, коштів терористів чи будь-яких інших активів, які підлягають, чи можуть підлягати конфіскації; та
  - представлення доказів, які можуть бути використані при кримінальному переслідуванні.
3. Термін "паралельне фінансове розслідування" відноситься до проведення фінансового розслідування разом з, або в контексті (традиційного) злочинного розслідування відмивання коштів, фінансування тероризму та/чи предикатного (их) злочину (ів). Слідчі правоохоронних органів, які здійснюють розслідування предикатних злочинів повинні мати повноваження на здійснення розслідування будь-яких злочинів, пов'язаних з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму під час паралельного розслідування, чи мати можливість передачі справи до іншого органу для продовження здійснення розслідування.
4. Країни повинні розглядати можливість вжиття заходів, у тому числі правових, на національному рівні, для надання можливості їх компетентним органам здійснювати розслідування справ щодо відмивання коштів та фінансування тероризму з метою відкладення чи зняття арешту з підозрюваної особи та/чи арешту коштів, з метою встановлення осіб, задіяних в такій діяльності або для збору доказів. Без вжиття таких заходів, застосування процедур, таких як: контрольовані поставки та приховані операції є неможливим.
5. Рекомендація 30 також застосовується до тих компетентних органів, які не є правоохоронними органами, безпосередньо, але, які є

- відповідальними за проведення фінансових розслідувань предикатних злочинів у тих випадках, коли ці компетентні органи виконують функції, які охоплює Рекомендація 30.
6. Правоохоронні органи, які здійснюють боротьбу з корупцією та мають повноваження в сфері правозастосування можуть бути визначені для здійснення розслідування злочинів відмивання коштів та фінансування тероризму, які походять від, або пов'язані з корупційними злочинами відповідно до Рекомендації 30, та повинні мати достатньо повноважень на встановлення, відстеження, та ініціювання дій щодо замороження та арешту активів.
  7. Правоохоронні органи та інші компетентні органи, зазначені вище, повинні братись до уваги у випадку, коли країни застосовують багатодисциплінарні групи при фінансових розслідуваннях.
  8. Правоохоронні органи та органи прокуратури повинні мати адекватні фінансові, людські та технічні ресурси. Країни повинні вживати заходів з метою забезпечення того, щоб персонал цих органів відповідав високим професійним стандартам, враховуючи стандарти щодо конфіденційності, та повинні бути цілком чесні і мати відповідні навички.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 32 (КУР'ЄРИ З ПЕРЕВЕЗЕННЯ ГОТІВКИ)

### А. ЦІЛІ

1. Рекомендація 32 була розроблена з метою забезпечення того, щоб терористи та інші злочинці не мали можливості фінансувати свою діяльність чи відмивати доходи, одержані від їх злочинної діяльності шляхом транскордонного перевезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника. Зокрема, Рекомендація спрямована на забезпечення того, щоб країни вживали заходів з метою: (a) виявлення фізичного транскордонного перевезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника; (b) зупинення чи затримання валюти чи оборотних інструментів на пред'явника щодо яких існує підозра, що вони пов'язані з фінансуванням тероризму чи відмиванням коштів; (c) зупинення чи затримання валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, які фіктивно задекларовані чи розкриті; (d) застосування відповідних санкцій за здійснення неправдивого декларування та неправдивого розкриття інформації; та (e) уможливлення здійснення конфіскації валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, які пов'язані з фінансуванням тероризму чи відмиванням коштів.

### В. ТИПИ СИСТЕМ, ЯКІ МОЖУТЬ БУТИ ІМПЛЕМЕНТОВАНІ З МЕТОЮ ВИРІШЕННЯ ПИТАНЬ ЩОДО КУР'ЄРІВ З ПЕРЕВЕЗЕННЯ ГОТІВКИ

2. Країни можуть виконувати свої обов'язки відповідно до Рекомендації 32 та Пояснювальної записки до неї шляхом імплементативної однієї з наступних типів систем. Однак, країнам не потрібно використовувати один і той же тип системи для ввезення та вивезення валюти чи оборотних інструментів на пред'явника.

#### Система декларування

3. Від усіх осіб, які здійснюють фізичне транскордонне перевезення валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, вартість яких перевищує попередньо встановлений максимальний поріг в 15,000 USD/EUR, вимагається подавати правдиву декларацію визначеним компетентним органам. Країни можуть обрати серед наступних трьох різних типів системи декларування: (i) систему письмового декларування для всіх подорожуючих; (ii) систему письмового декларування для тих подорожуючих, які перевозять валюту чи оборотні інструменти на пред'явника на суму, що перевищує встановлений поріг; та (iii) систему усного декларування. Опис цих трьох систем наведений нижче в їх чистій формі. Однак, це не є рідкістю для країн обирати змішану систему.  
(a) Система письмового декларування для всіх подорожуючих:



Система, згідно якою від усіх подорожуючих вимагається заповнювати форми письмової декларації перед в'їздом до країни. Система включатиме питання, які містяться в загальних чи митних формах декларації. Відповідно до практики, подорожуючим необхідно здійснити декларування незалежно від того перевозять вони валюту або оборотні інструменти на пред'явника, чи ні (наприклад, проставляючи "так" чи "ні" в формі декларації).

- (b) *Система письмового декларування для тих подорожуючих, які перевозять валюту чи оборотні інструменти на пред'явника на суму, що перевищує встановлений поріг:* Відповідно до цієї системи від всіх подорожуючих, які перевозять валюту чи оборотні інструменти на пред'явника, вартість яких перевищує попередньо встановлений максимальний поріг вимагається заповнити письмову форму декларації. Відповідно до практики, від подорожуючих не вимагається заповнювати будь-які форми, якщо вони не перевозять валюту чи оборотні інструменти на пред'явника, сума яких перевищує встановлений поріг.
- (c) *Система усного декларування для всіх подорожуючих:* Відповідно до цієї системи, від всіх подорожуючих вимагається здійснення усного декларування, якщо вони перевозять валюту чи оборотні інструменти на пред'явника, вартість яких перевищує встановлений поріг. Як правило, таке декларування здійснюється в пунктах пропуску через митний кордон шляхом вимоги від подорожуючих обирати між "червоним коридором" (декларування товарів) та "зеленим коридором" (декларування не вимагається). Обрання коридору, що здійснюється подорожуючим вважається усним декларуванням. Відповідно до практики, подорожуючі не здійснюють декларування в письмовій формі, але від них вимагається активно звітувати перед митними інспекторами.

### **Система розкриття інформації:**

3. Країни можуть обрати систему відповідно до якої від подорожуючих вимагається надавати відповідну інформацію на запит органів. У таких системах, для подорожуючих не існує вимоги щодо здійснення завчасної письмової чи усної декларації. Відповідно до практики, подорожуючим необхідно надавати правдиві відповіді на запит компетентних органів.

## С. ДОДАТКОВІ ЕЛЕМЕНТИ, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ОБОХ СИСТЕМ

5. Незалежно від того, яка система імплементується, країни повинні забезпечити, щоб їх система об'єднувала наступні елементи:
- (a) Система декларування/розкриття інформації повинна застосовуватись як до ввезення, так і до вивезення валюти чи оборотних інструментів на пред'явника.
  - (b) У випадку виявлення неправдивого декларування/розкриття інформації щодо валюти чи оборотних інструментів на пред'явника або не здійснення декларування/розкриття інформації щодо валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, визначені компетентні органи мають повноваження на здійснення запиту та отримання додаткової інформації від кур'єрів з перевезення готівки відносно джерела походження валюти чи оборотних інструментів на пред'явника та їх відповідного використання.
  - (c) Інформація, отримана у ході декларування/розкриття інформації повинна бути доступною для ПФР, чи через систему, відповідно до якої ПФР повідомляється про підозрілі випадки транскордонного перевезення, або під час здійснення декларування/розкриття інформації безпосередньо ПФР відповідним іншим шляхом.
  - (d) На національному рівні, країни повинні забезпечити існування достатньої координації між митними, міграційними та іншими пов'язаними органами щодо питань, які стосуються імплементації Рекомендації 32.
  - (e) В наступних двох випадках, компетентні органи повинні мати можливість зупинення чи затримання валюти чи оборотних інструментів на пред'явника на відповідний строк, з метою з'ясування того, чи можна знайти докази відмивання коштів та фінансування тероризму: (i) якщо є підозра у відмиванні коштів та фінансуванні тероризму; чи (ii) якщо наявне неправдиве декларування чи неправдиве розкриття інформації.
  - (f) Система декларування/розкриття інформації повинна якомога більше сприяти співробітництву та допомозі відповідно до Рекомендацій 36-40. Сприяти такому співробітництву, у випадках, коли: (i) здійснюється декларування чи розкриття інформації, яке перевищує максимальний поріг в 15,000 USD/EUR; чи (ii) коли існує неправдиве декларування або розкриття інформації; або (iii) коли існує підозра у відмиванні коштів чи фінансуванні тероризму, ця інформація повинна

зберігатись для використання компетентними органами. Щонайменше, ця інформація охоплюватиме: (i) суму валюти чи оборотних інструментів на пред'явника задекларованих чи розкритих або викритих іншим чином; та (ii) ідентифікаційні дані пред'явника(iв).

- (g) Країни повинні імплементувати Рекомендацію 32 за умови дотримання точних гарантій щодо належного використання інформації та без обмежень: (i) плата за товари та послуги між країнами; або (ii) свобода рухів капіталу будь-яким шляхом.

## **D. САНКЦІЇ**

6. Особи, які здійснюють неправдиве декларування чи неправдиве розкриття інформації повинні підлягати ефективним, пропорційним та переконливим санкціям, кримінальним, цивільним чи адміністративним. Особи, які здійснюють транскордонне перевезення валюти чи оборотних інструментів на пред'явника, пов'язане з фінансуванням тероризму, відмиванням коштів чи предикатними злочинами повинні також підлягати ефективним, пропорційним та переконливим санкціям, кримінальним, цивільним чи адміністративним, та заходам відповідно до Рекомендації 4, яка уможливить здійснення конфіскації такої валюти чи оборотних інструментів на пред'явника.
7. Органи, відповідальні за імплементування Рекомендації 32 повинні мати адекватні фінансові, людські та технічні ресурси. Країни повинні вживати заходів з метою забезпечення того, щоб персонал цих органів відповідав високим професійним стандартам, враховуючи стандарти щодо конфіденційності, та повинні бути цілком чесні і мати відповідні навички.

## **E. ЗОЛОТО, ДОРОГОЦІННІ МЕТАЛИ ТА ДОРОГОЦІННЕ КАМІННЯ**

8. Для цілей Рекомендації 32, золото, дорогоцінні метали та дорогоцінне каміння не включені до неї, незважаючи на їх високу ліквідність та використання в певних ситуаціях в якості засобів обміну чи перенесення вартості. Ці предмети можуть бути охоплені іншим чином відповідно до митного законодавства та нормативно-правових актів. Якщо країна виявляє незвичайне транскордонне переміщення золота, дорогоцінних металів чи дорогоцінного каміння, вона повинна розглядати можливість інформування, за необхідності, митну службу чи інші компетентні органи країн, з яких походять ці предмети та/або для яких вони призначені, та повинні співпрацювати з метою подальшого встановлення джерела,

призначення, та мети переміщення таких предметів, та вжиття подальшого вжиття відповідних заходів.

## Глосарій окремих термінів, які використовувались у цій Рекомендації

### **Неправдиве декларування**

Термін "неправдиве декларування" відноситься до неправильного представлення вартості валюти та оборотних інструментів на пред'явника, які перевозяться, чи неправильного представлення інших відповідних даних, які вимагаються для внесення в форму декларації чи іншим чином на запит органів. Це включає в себе ненадання декларації, яка вимагається.

### **Пов'язаний з фінансуванням тероризму чи відмиванням коштів**

Вживається для опису валюти та оборотних інструментів на пред'явника, які є: (i) доходами, які походять від, чи використовуються в, чи призначені або розміщені для фінансування тероризму, терористичних актів чи терористичних організацій; чи (ii) відмиті, доходи, одержані в результаті відмивання коштів чи здійснення предикатних злочинів, чи засоби, які застосовуються в чи призначені для використання при здійсненні таких злочинів.

### **Неправдиве розкриття інформації**

Термін "неправдиве розкриття інформації" відноситься до неправильного представлення вартості валюти та оборотних інструментів на пред'явника, які перевозяться, чи неправильного представлення інших відповідних даних, які запитуються в декларації чи іншим чином запитуються органами. Це включає в себе не розкриття інформації, яка вимагається.

**Фізичне  
транскордонне  
перевезення**

Термін "фізичне транскордонне перевезення" відноситься до будь-якого фізичного ввезення чи вивезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника з однієї країни до іншої. Термін включає наступні способи перевезення: (1) фізичне перевезення фізичною особою, чи супроводження багажу або засобу пересування; (2) перевезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника контейнерним вантажем чи (3) переказ валюти та оборотних інструментів на пред'явника фізичною чи юридичною особою.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 38

### (ВЗАЄМНА ПРАВОВА ДОПОМОГА: ЗАМОРОЖЕННЯ ТА КОНФІСКАЦІЯ)

1. Країни повинні розглянути питання щодо створення фонду конфіскованих активів, до якого буде вноситись все або частина конфіскованого майна для правоохоронних, оздоровчих, освітніх, чи інших відповідних цілей. Країнам необхідно вживати таких заходів для того, щоб вони мали можливість поділу серед чи між іншими країнами конфіскованого майна, зокрема, якщо конфіскація є прямим чи опосередкованим результатом скоординованих дій правоохоронних органів.
2. Відносно запитів про співробітництво, що здійснюються на основі конфіскації доходів, що ґрунтується на не засудженні, країнам не потрібно мати повноваження діяти на основі всіх таких запитів, але вони повинні мати можливість робити це, як мінімум, в тих випадках, коли злочинець є недоступним з причини смерті, переховування, відсутності, чи, якщо злочинець є невідомим.

## ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО РЕКОМЕНДАЦІЇ 40 (ІНШІ ФОРМИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА)

### А. ПРИНЦИПИ, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ВСІХ ФОРМ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

#### Обов'язки органів, які здійснюють запит

1. При здійсненні запитів щодо співробітництва, компетентні органи повинні докласти максимальних зусиль щодо надання повної фактичної та, за необхідності, правової інформації, в тому числі щодо зазначення потреби в нагальності, що надасть можливість вчасно та ефективно виконати запит, а також передбаченого використання запитуваної інформації. На запит запитуваного компетентного органу, компетентний орган-запитувач повинен здійснити зворотній зв'язок із запитуваним компетентним органом щодо використання та придатності одержаної інформації.

#### Неправомірно обмежувальні заходи

2. Країни не повинні забороняти чи встановлювати необґрунтовані чи неправомірно обмежувальні умови щодо забезпечення обміну інформацією чи надання допомоги. Зокрема, компетентні органи не повинні відмовляти у виконанні запиту щодо надання допомоги за умови, що:
  - (a) запит охоплює фінансові питання; та/чи
  - (b) законодавство вимагає від фінансових установ та визначених нефінансових установ та професій (за винятком, якщо відповідна інформація, що запитується зберігається за умов, де застосовується юридичний привілей чи адвокатська таємниця) зберігати таємницю чи конфіденційність; та/чи
  - (c) проводиться дізнання, розслідування чи розгляд справи в суді в країні, що запитується, за умови, що зазначена допомога не перешкоджатиме проведенню дізнання, розслідування чи розгляду справи в суді; та/чи
  - (d) тип та статус (цивільний, адміністративний, правоохоронний тощо) відповідного органу країни, що запитується відрізняється від типу та статусу відповідного органу іншої країни.

#### Захист обміну інформацією

3. Здійснювати обмін інформацією слід лише з метою надання чи одержання такої інформації. Будь-яке розповсюдження інформації іншим органам чи третім сторонам, чи будь-яке використання цієї інформації в адміністративних, слідчих, обвинувальних та судових цілях поза встановлених, повинно бути попередньо узгоджено з

відповідним органом, що запитується.

4. Компетентні органи повинні зберігати відповідну конфіденційність щодо запиту про співробітництво та обмін інформацією, з метою захисту цілісності розслідування чи дізнання,<sup>48</sup> відповідно до зобов'язань обох сторін щодо збереження таємниці та захисту даних. Щонайменше, компетентні органи повинні здійснювати захист обміну інформацією тим самим шляхом, яким вони здійснюють захист подібної інформації, одержаної з внутрішніх джерел. Країни повинні здійснювати контроль та захист з метою забезпечення того, що обмін інформацією між компетентними органами здійснюється виключно авторизованим шляхом. Обмін інформацією повинен здійснюватись захищеним шляхом, та через надійні канали чи механізми. Запитуючі компетентні органи можуть, за необхідності, відмовити в наданні інформації, якщо компетентний орган, що запитує не може здійснити ефективний захист інформації.

### **Повноваження на проведення дізнання**

5. Компетентні органи повинні мати змогу проводити дізнання від імені іноземного компетентного органу, та здійснювати обмін всією інформацією з іноземними компетентними органами, яка була б доступна для них, якби таке дізнання здійснювалось на національному рівні.

### **В. ПРИНЦИПИ, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ОКРЕМИХ ФОРМ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА**

6. Вищезазначені загальні принципи повинні застосовуватись до всіх форм обміну інформацією між компетентними та некомпетентними органами, які викладені в нижченаведених пунктах.

### **Обмін інформацією між ПФР**

7. Підрозділи фінансової розвідки повинні здійснювати обмін інформацією з іноземними ПФР, незалежно від їх статусу; адміністративного, правоохоронного, судового чи іншого. З цією метою, ПФР повинні мати відповідні правові бази для здійснення співробітництва щодо відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів та фінансування тероризму.
8. Під час здійснення запиту про співробітництво, ПФР повинні докласти максимальних зусиль щодо надання повної фактичної, та, за можливості, правової інформації, включаючи опис справи, яка аналізується та потенційний зв'язок із запитуваною стороною. На запит та, за можливості, ПФР повинні здійснювати зворотній зв'язок

<sup>48</sup> Інформація може бути розголошена, якщо таке розголошення є необхідним для здійснення запиту про співробітництво.



з іноземними компетентними органами щодо використання наданої інформації, а також щодо результатів аналізу, проведеного на основі отриманої інформації.

9. ПФР повинні мати повноваження на обмін:

(а) всією інформацією, яка повинна бути доступною чи, яку повинен отримати ПФР прямо чи опосередковано відповідно до Рекомендацій FATF, зокрема відповідно до Рекомендації 29; та

(б) будь-якою іншою інформацією, яку відповідно до їх повноважень вони можуть отримувати чи мати доступ до неї, прямо чи опосередковано, на національному рівні, за принципом взаємності.

### Обмін інформацією між фінансовими регуляторами<sup>49</sup>

10. Експерти з фінансового нагляду повинні співпрацювати з іноземними компетентними органами незалежно від їх типу та статусу цих органів. Ефективна співпраця між експертами з фінансового нагляду спрямовується на сприяння здійсненню ефективного нагляду за фінансовими установами у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Таким чином, експерти з фінансового нагляду повинні мати адекватні правові бази для забезпечення співпраці, відповідно до застосовних міжнародних стандартів у сфері нагляду, зокрема щодо обміну наглядовою інформацією, що стосується сфери протидії відмиванню коштів та фінансування тероризму.

11. Експерти з фінансового нагляду повинні мати можливість обміну з іноземними компетентними органами інформацією, доступною їм на національному рівні, враховуючи інформацію, яку містять фінансові установи, та шляхом, пропорційним їх відповідним потребам. Експерти з фінансового нагляду повинні мати можливість обміну наступними видами інформації, якщо вона стосується сфери протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, особливо з іншими відповідними експертами з нагляду, які мають спільну відповідальність за фінансові установи, які входять до однієї групи:

(а) регуляторна інформація, тобто інформація щодо національної регуляторної системи, та загальна інформація щодо фінансових секторів.

(б) пруденційна інформація, зокрема для експертів з нагляду, які встановлюють основні принципи співробітництва, тобто інформація щодо діяльності фінансових установ, бенефіціарної власності, управління, та

<sup>49</sup> Це стосується нагляду фінансових регуляторів, які є компетентними органами.

- (с) інформація у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, тобто внутрішні процедури та політики фінансових установ у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, інформація щодо належної перевірки клієнта, дані про клієнта, вибірка рахунків та інформація про операцію.
12. Експерти з фінансового нагляду повинні мати можливість проведення дізнання від імені іноземних компетентних органів, та, за можливості, уповноважувати чи сприяти можливості іноземних компетентних органів самостійно проводити дізнання в країні, з метою сприяння здійсненню ефективного групового нагляду.
13. Будь-яке розповсюдження обміненої інформації чи використання цієї інформації в цілях нагляду чи в інших цілях, повинно бути попередньо узгоджено з експертом з фінансового нагляду, що запитується, якщо експерт з фінансового нагляду, що запитує не має правового зобов'язання щодо розкриття чи звітування стосовно такої інформації. В таких випадках, експерт з фінансового нагляду, що здійснює запит щонайменше повинен відразу інформувати орган, який запитується про таке зобов'язання. Попереднє умовне узгодження включає будь-яке попереднє узгодження згідно Меморандуму про взаєморозуміння чи багатостороннього Меморандуму про взаєморозуміння, виданого органом, що встановлює основні принципи співробітництва, який застосовується до обміну інформацією згідно Меморандуму про взаєморозуміння чи багатостороннього Меморандуму про взаєморозуміння.

### **Обмін інформацією між правоохоронними органами**

14. Правоохоронні органи повинні мати можливість обміну з іноземними компетентними органами інформацією, доступною їм на національному рівні в розвідувальних чи слідчих цілях щодо відмивання коштів, пов'язаних предикатних злочинів чи фінансування тероризму, в тому числі встановлення та відстеження доходів та засобів, одержаних злочинним шляхом.
15. Правоохоронні органи повинні також мати можливість використовувати свої повноваження, в тому числі наявні слідчі техніки відповідно до їх національного законодавства, з метою проведення дізнання та одержання інформації від імені іноземних компетентних органів. Наявні режими та практики, які регулюють співробітництво в правоохоронній сфері, такі як угоди між Інтерполом, Європолом чи Євроюстом та окремими країнами повинні регулювати будь-які обмеження щодо застосування, накладені правоохоронним органом, який запитується.
16. Правоохоронні органи повинні мати можливість створення спільних

слідчих команд з метою здійснення спільних розслідувань, та, за необхідності, країни повинні укласти двосторонні та багатосторонні угоди для уможливлення проведення таких спільних розслідувань. Країнам рекомендується приєднуватись до та підтримувати існуючі правоохоронні мережі в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, та розвивати двостороннє співробітництво з іноземними правоохоронними органами, в тому числі розміщувати офіцерів зв'язку за кордоном, з метою сприяння вчасному та ефективному співробітництву.

### **Обмін інформацією між різнорідними органами**

17. Країни повинні дозволяти своїм компетентним органам здійснювати непрямий обмін інформацією безпосередньо з некомпетентними органами, застосовуючи вищезазначені принципи. Непрямий обмін інформацією стосується запитуваної інформації, що одержується від запитуваного органу через один чи більше національних чи іноземних органів перед тим як вона буде одержана органом, що запитується. Такий обмін інформацією та її використання може бути авторизовано одним або більше компетентними органами запитуваної країни. Компетентний орган, який запитує інформацію повинен постійно надавати роз'яснення, з якою метою та від імені кого здійснюється запит.
18. Країнам також рекомендується дозволяти здійснювати швидкий та конструктивний обмін інформацією безпосередньо між різнорідними органами.

## ПРАВОВІ ОСНОВИ ВИМОГ ДО ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ ТА ВИЗНАЧЕНИХ НЕ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ ТА ПРОФЕСІЙ

1. Усі вимоги до фінансових установ або визначених не фінансових установ та професій повинні бути визначені або (а) у законі (дивіться специфічні вимоги у Рекомендаціях 10, 11 та 20 щодо цього питання) або (б) для усіх інших випадків, можуть бути впроваджені законом чи іншими обов'язковими до виконання актами (країна має право вибору).
2. У Рекомендаціях 10, 11 та 20 термін «закон» означає будь-які законодавчі акти, що видаються або затверджуються Парламентом або іншим еквівалентним органом, передбаченим Конституцією, які покладають обов'язкові вимоги із санкціями за невиконання. Санкції за невиконання повинні бути ефективними, пропорційними та переконливими (дивіться Рекомендацію 35). Поняття закону також охоплює рішення судових органів, які встановлюють відповідні вимоги, що є обов'язковими до виконання та діють на усій території країни.
3. Термін «*обов'язкові до виконання акти*» відноситься до нормативно-правових актів, керівних положень, інструкцій або інших документів чи механізмів, які встановлюють правозастосовні вимоги у сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму із санкціями за невиконання зазначених вимог, і які видаються чи затверджуються компетентним органом. Санкції за невиконання повинні бути ефективними, пропорційними та переконливими (дивіться Рекомендацію 35).
4. При визначенні, чи документ або механізм містить вимоги, що можуть вважатися «*обов'язковими до виконання актами*», повинні братися до уваги наступні фактори:
  - (а) це повинен бути документ або механізм, який встановлює або закріплює вимоги стосовно питань, зазначених в Рекомендаціях FATF, та встановлює чітко зазначені вимоги, що розуміються як такі. Наприклад:
    - (і) якщо при визначенні особливих заходів використовуються

слова «повинен» або «зобов'язаний», їх слід вважати обов'язковими;

(ii) якщо вживається слово «слід», вони можуть вважатися обов'язковими, якщо і органи регулювання, і установи, що підпадають під регулювання, демонструють, що вжиття заходів прямо або опосередковано передбачено вимогами і вони впроваджуються; такі словосполучення, як «заохочуються», «рекомендовано» або «установам слід розглянути» у меншій мірі розглядаються як обов'язкові. У будь-якому випадку, де використовуються слова із слабшим смисловим навантаженням, можна припустити, що такі заходи не є обов'язковими (якщо країна не демонструє протилежне).

(b) Документ/механізм повинен бути виданий/затверджений компетентним органом.

(c) повинні існувати санкції за невиконання (санкції не обов'язково повинні бути зазначеними у документі, що встановлює вимоги, а можуть міститися в іншому документі за умови, що існує чіткий зв'язок між вимогою та наявними санкціями), які мають бути ефективними, пропорційними та переконливими. Це передбачає розгляд наступних питань:

(i) повинна бути відповідна низка ефективних, пропорційних та переконливих санкцій у випадку невиконання особами своїх обов'язків;

(ii) санкції повинні прямо або опосередковано застосовуватися за невиконання вимог у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Якщо невиконання вимог у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму прямо не передбачає застосування санкцій, то їх застосування за порушення ширших вимог, як-от відсутність відповідних систем та заходів контролю або їх неналежне функціонування, є достатнім за умови, що, як мінімум, за невиконання однієї або більше вимог у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму можуть бути застосовані (або застосовувалися) відповідним чином санкції без потреби у підтвердженні додаткового пруденційного або іншого порушення, що не стосується протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму; та

(iii) чи існують достатні докази того, що на практиці були застосовані ефективні, пропорційні та переконливі санкції.

5. У всіх випадках повинно бути очевидно, що фінансові установи та визначені не фінансові установи та професії розуміють, що за невиконання будуть застосовуватися санкції і якими можуть бути ці санкції.

## ГЛОСАРІЙ

Терміни	Визначення
<b>А</b>	
<b>Агент</b>	Для цілей, зазначених в Рекомендаціях 14 і 16, <i>агентом</i> є будь-яка фізична або юридична особа, яка надає послуги з переказу коштів або цінностей від імені організації, яка надає послуги з переказу коштів або цінностей, або за контрактом, або за розпорядженням організації, яка надає послуги з переказу коштів або цінностей.
<b>Акції на пред'явника</b>	<i>Акціями на пред'явника</i> вважаються оборотні інструменти, що посвідчують право власності в акціонерній компанії особи, яка володіє сертифікатом акції на пред'явника.
<b>Асоційовані неприбуткові організації</b>	Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 8.
<b>Б</b>	
<b>Банк – оболонка</b>	<i>Підставний банк</i> означає банк, який фізично не присутній у країні, де його зареєстровано або надано ліцензію, і який не є частиною регульованої фінансової групи, яка підпадає під ефективний консолідований нагляд. <i>Фізична присутність</i> означає розміщення в країні працівників, які становлять «мозковий центр» та керівництво банку. Перебування лише місцевих агентів або персоналу низького рівня не означає фізичної присутності.
<b>Бенефіціар</b>	В Рекомендаціях FATF значення терміну <i>бенефіціар</i> залежить від контексту. Відповідно: ■ Відповідно до трастового законодавства (законодавства довірчої власності) бенефіціар – це особа або особи, які спрямовані на одержання вигоди від будь-яких трастових утворень. Бенефіціаром може бути фізична або юридична особа або організація. Всі трасти (за виключенням благодійних або дозволені статутом неблагодійних трастів) повинні мати встановленого бенефіціара. В той час, коли трасти обов'язково повинні мати бенефіціара, який визначається в кінцевому результаті, трасти можуть мати невизначеного існуючого

бенефіціара, а тільки об'єкти правоздатності, доки будь-яка особа не стане уповноваженою як бенефіціар отримувати прибуток або капітал після завершення визначеного періоду – тобто акумуляційного періоду. Цей період зазвичай співпадає з трастовим періодом володіння, який зазвичай зазначається у договорі довірчого управління як трастовий період.

■ В контексті договору про страхування життя або іншого страхового полісу, пов'язаного з інвестиціями, бенефіціар - фізична або юридична особа, або правова угода, або категорія осіб, яким буде виплачено доходи від страхового полісу коли/якщо настав страховий випадок, який покривається полісом.

Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендацій 10 та 16.

## Бенефіціарний власник

*Бенефіціарним власником* вважається фізична особа (особи), яка в кінцевому результаті<sup>50</sup> володіє або контролює клієнта<sup>51</sup> та/або фізична особа, від імені якої проводиться операція. Бенефіціарними власниками також можуть бути особи, які здійснюють в кінцевому результаті ефективний контроль над юридичною особою або організацією.

## В

### Валюта

Під *валютою* розуміються банкноти та монети, що знаходяться в обігу як засіб обміну.

### Визначені нефінансові установи та професії

До визначених не фінансових установ та професій відносяться:

а) Казино<sup>52</sup>.

б) Агенти з нерухомості.

в) Торговці дорогоцінними металами.

г) Торговці дорогоцінним камінням.

д) Адвокати, нотаріуси, інші незалежні експерти з правових питань та бухгалтери. Цей список

<sup>50</sup> Посилання на “в кінцевому результаті володіє або контролює” та “в кінцевому результаті ефективний контроль” відноситься до ситуацій в яких власність/контроль здійснюється через ряд (ланцюжок) власників або іншими непрямими способами контролю.

<sup>51</sup> Це визначення також повинно застосовуватися до бенефіціарного власника бенефіціара при договорі про страхування життя або страхового полісу, пов'язаного з інвестиціями.

<sup>52</sup> В Стандартах FATF до *казино* відносять Інтернет-казино та казино на кораблях.



відноситься тільки до практикуючих спеціалістів, партнерів та найманих спеціалістів спеціалізованих фірм. Цей список професій не розповсюджується на „внутрішніх” спеціалістів, які є працівниками, що задіяні в інших сферах діяльності, а також не розповсюджується на спеціалістів, що працюють в державних установах, що можуть вже підпадати під сферу дії заходів, які спрямовані на боротьбу з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.

е) Під надавачами послуг з трастів та компаній розуміються всі особи та сфери діяльності, що не охоплені будь-де в цих Рекомендаціях, і які за своїм родом діяльності надають наступні послуги третім особам, які:

- діють в якості агента щодо створення юридичних осіб;

- діють в якості (або уповноважують іншу особу діяти в якості) директора чи секретаря компанії, партнера товариства, або на подібній посаді в інших юридичних особах;

- надають зареєстрований офіс; службову адресу або місце розміщення, адресу для листування або адресу управління для компанії, товариству або будь-якій іншій юридичній особі або організації;

- діють в якості (або уповноважують іншу особу діяти в якості) довіреної особи на управління довірчою власністю або здійснюють еквівалентну функцію для іншої форми юридичної угоди;

діють в якості (або уповноважують іншу особу діяти в якості) номінального акціонера для іншої особи.

#### **Визначена особа або установа**

Термін “визначена особа або установа” відноситься до:

(i) осіб, груп, підприємств, установ, визначених Комітетом Ради Безпеки, встановленого відповідно до Резолюції 1267 (1999) (Комітет 1267), як осіб, пов’язаних з Аль-Каїдою, чи установ та інших груп та підприємств, пов’язаних з Аль-Каїдою;

(ii) осіб, груп, підприємств, установ, визначених Комітетом Ради Безпеки, встановленого відповідно до

Резолюції 1988 (2011) (Комітет 1988), як осіб, пов'язаних з Талібаном, які несуть загрозу миру, стабільності та безпеці Афганістану, чи установи та інші групи та підприємства, пов'язані з Талібаном;

(iii) будь-якої фізичної або юридичної особи або установи, визначеної юрисдикціями або наднаціональною юрисдикцією відповідно до Резолюції Ради Безпеки 1373 (2001);

(iv) будь-якої фізичної або юридичної особи або установи, створеної Радою Безпеки для застосування цільових фінансових санкцій відповідно до Резолюції Ради Безпеки 1718 (2006) та наступних за нею Резолюцій у додатках до відповідних резолюцій, або Комітетом Ради Безпеки, встановленого відповідно до Резолюції 1718 (2006) (Комітет із застосування санкцій 1718) відповідно до Резолюції Ради Безпеки 1718 (2006); та

(v) будь-якої фізичної або юридичної особи або установи, визначеної для застосування цільових фінансових санкцій відповідно до Резолюції Ради Безпеки 1737 (2006) та наступних за нею Резолюцій у додатках до відповідних резолюцій, або Комітетом Ради Безпеки, встановленого відповідно до пункту 18 Резолюції 1737 (2006) (Комітет із застосування санкцій 1737) відповідно до Резолюції 1737 (2006) та наступних за неї резолюцій.

## Визначення

Термін "визначення" відноситься до ідентифікації особи чи установи, які підлягають цільовим фінансовим санкціям відповідно до:

■ Резолюція Ради Безпеки ООН 1267 (1999) та наступні за нею резолюції;

■ Резолюція Ради Безпеки 1373 (2001), включаючи визначення, що відповідні санкції будуть застосовані до особи або установи та повідомлення для громадськості про таке визначення;

■ Резолюція Ради Безпеки 1718 (2006) та наступні за нею резолюції;

■ Резолюція Ради Безпеки 1737 (2006) та наступні за нею резолюції; та

будь-які майбутні Резолюції Ради Безпеки, які

## Визначені категорії злочинів

накладають цільові фінансові санкції в контексті фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

До визначених категорій злочинів відносяться:

- участь в організованому злочинному угрупуванні та рекет;
- тероризм, включаючи фінансування тероризму;
- торгівля людьми та контрабанда мігрантів;
- сексуальна експлуатація, включаючи сексуальну експлуатацію дітей;
- незаконна торгівля наркотиками та психотропними речовинами;
- незаконна торгівля зброєю;
- незаконна торгівля краденими та іншими товарами;
- корупція та хабарництво;
- шахрайство;
- підробка валюти;
- підробка та піратство товарів;
- злочини в сфері охорони навколишнього середовища;
- вбивство, тяжкі тілесні ушкодження;
- викрадення, незаконне обмеження волі та взяття заручників;
- грабіж або крадіжка;
- контрабанда (зокрема щодо митних і акцизних зборів та податків);
- податкові злочини (пов'язані з прямими та непрямими податками);
- (злочинне) вимагання;
- підробка;
- піратство;
- інсайдерська торгівля та маніпулювання на ринку.

Вирішуючи питання щодо кола злочинів, що відносяться до предикатних згідно кожної з вищезазначених категорій, кожна країна відповідно до свого внутрішнього законодавства вирішує яким чином така держава буде визначати такі злочини та природу кожного окремого елемента таких злочинів, що роблять їх тяжкими злочинами.

<b>Відповідні органи</b>	Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 8.
<b>Внутрішні грошові перекази</b>	Будь-ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.
<b>Встановлений</b>	Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.
<b>Д</b>	
<b>Довірена особа</b>	Термін <i>траст</i> та <i>довірена особа</i> повинні розумітися як такі, що описуються та узгоджуються зі статтею 2 Гаазької конвенції про право, що застосовується до трастів та їх визнання <sup>53</sup> . Довірені особи можуть бути професійними (наприклад, залежно від юрисдикції, це юрист або трастова компанія), якщо їм платять за послуги довіреної особи, які вони виконують у ході своєї діяльності, або не професійними (наприклад, особа діє без винагороди від імені члена сім'ї).
<b>Довіритель</b>	<i>Довірителі</i> – це фізичні або юридичні особи, які передають право власності на свої активи до довірених осіб шляхом довіреності або схожої угоди.
<b>Доходи</b>	<i>Доходами</i> є будь-яке майно, яке походить або яке було одержане, безпосередньо або опосередковано, шляхом вчинення злочину.
<b>З</b>	
<b>Замороження</b>	В контексті конфіскації та тимчасових заходів (Рекомендації 4, 32, 38), термін замороження означає заборону на здійснення переказу,

<sup>53</sup> Стаття 2 Гаазької конвенції звучить наступним чином:

*Для цілей цієї Конвенції термін «траст» означає цивільно-правові відносини, встановлені за життя або по факту смерті засновника трасту (довірителя), який передає активи під управління довіреної особи (довірчого власника) на користь бенефіціара або для інших конкретних цілей.*

*Траст має наступні ознаки:*

*а) активи трасту становлять окремий фонд і не є частиною власного майна довірчого власника (довіреної особи);*

*б) право власності на активи трасту реєструється на ім'я довірчого власника (довіреної особи) або на ім'я іншої особи, яка діє від імені довірчого власника;*

*в) довірчий власник має права та обов'язки по відношенню до активів трасту, за яке він відповідає, необхідні для управління, користування або розпорядження активами на умовах трасту згідно з відповідними вимогами трастового законодавства.*

*Збереження засновником трасту (довірителем) за собою певних прав та обов'язків, а також суміщення в одній особі довірчого власника (довіреної особи) та бенефіціара не є підставою для визнання трасту недійсним.*

конвертування, розміщення чи рух будь-якого майна, устаткування чи інших засобів на основі, та на строк дії, ініційованої компетентним органом чи судом відповідно до механізму замороження, або до визначення конфіскації компетентним органом.

В цілях Рекомендацій 6 та 7 щодо застосування цільових фінансових санкцій, термін "замороження" означає заборону на здійснення переказу, конвертування, розміщення чи рух будь-яких коштів чи інших активів, які є власністю чи контролюються визначеними особами чи установами на основі, та на строк дії, ініційованої Радою Безпеки ООН чи відповідно до резолюцій Ради Безпеки, які застосовуються компетентним органом чи судом.

В усіх випадках, заморожене майно, устаткування, засоби, кошти чи інші активи залишаються майном фізичної чи юридичної особи (іб), які мають частку в них на момент замороження та можуть підлягати подальшому управлінню третіх сторін, або угодам, укладеним такою юридичною чи фізичною особою (ми) заздалегідь до ініціювання дії відповідно до механізму замороження, чи відповідно до інших положень національного законодавства. В частині здійснення замороження, країни можуть прийняти рішення щодо здійснення контролю над майном, устаткуванням, засобами, або коштами чи іншими активами, як засобами захисту від витоку. Будь ласка, зверніться до Примітки до Правових основ вимог до фінансових установ та визначених нефінансових установ та професій.

## **Закон**

### **Злочин відмивання коштів**

Посилання (окрім Рекомендації 3) на *злочин відмивання коштів* стосується не лише основного злочину або злочинів, але і допоміжних злочинів.

### **Злочин фінансування тероризму**

Посилання (окрім Рекомендації 4) на *злочин фінансування тероризму* стосуються не лише основного злочину або злочинів, але і допоміжних злочинів.

**I****Ідентифікаційні дані**

Термін “ідентифікаційні дані” відноситься до достовірних, незалежних первинних документів, даних чи інформації.

**Ініціатор**

Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.

**Іноземні партнери**

Іноземні партнери відносяться до міжнародних компетентних органів, які виконують подібні зобов'язання та на які покладені функції щодо співробітництва, яке запитується, навіть, якщо такі іноземні компетентні органи мають різний тип та статус (наприклад, залежно від країни, нагляд за певними фінансовими секторами у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму може здійснюватись наглядовим органом, який також має пруденційні наглядові зобов'язання чи відділом з проведення нагляду ПФР).

**K****Кваліфіковані грошові****перекази****Компетентні органи**

Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.

Визначення компетентні органи відноситься до всіх державних органів<sup>54</sup>, які визначені зобов'язаними боротися з відмиванням коштів та/або фінансуванням тероризму. Зокрема, до них належить Підрозділ фінансової розвідки (ПФР); органи, які наділені функціями розслідування та/або пред'явлення обвинувачення за злочином відмивання коштів, пов'язаними предикатними злочинами та злочином фінансування тероризму, та арешту/замороження та конфіскації кримінальних активів; органи, що отримують повідомлення про транскордонне перевезення валюти та оборотних інструментів на пред'явника; та органи, які мають обов'язки з регулювання та нагляду в сфері боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму або обов'язки щодо моніторингу з метою забезпечення виконання фінансовими установами та визначеними нефінансовими установами та професіями вимог в сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Саморегулівні органи не слід вважати компетентними органами.

<sup>54</sup> До них належать органи фінансового нагляду, створені як незалежні неурядові організації з законними повноваженнями.

<b>Конфіскація</b>	<p>Визначення <i>конфіскація</i>, що включає, де можливо, вилучення, означає остаточне позбавлення коштів та інших активів на підставі рішення уповноваженого органу або рішення суду. Конфіскація або вилучення відбувається в судовому або адміністративному порядку, який передає право власності визначених коштів або іншого активів державі. В такому випадку, особа (и) або юридична особа (и), що мали частку в зазначених коштах або іншому майні на момент конфіскації або вилучення, втрачає всі права на конфісковані або вилучені кошти або інші активи. Рішення щодо конфіскації або вилучення, як правило, пов'язані з обвинувальним вироком або рішенням суду коли конфіскована або вилучена власність визнається власністю, що була отримана внаслідок порушення закону або використовувалась з метою порушення закону.</p>
<b>Конфіскація без винесення обвинувального вироку</b>	<p><i>Конфіскація без винесення обвинувального вироку суду</i>, означає конфіскацію через судові процедури, пов'язані з кримінальним злочином, для яких не є обов'язковим обвинувальний вирок за вчинення злочину.</p>
<b>Кореспондентські банківські відносини</b>	<p><i>Кореспондентські банківські відносини</i> – це надання банківських послуг одним банком (банком-кореспондентом) іншому банку (банку-респонденту). Великі міжнародні банки зазвичай діють як кореспонденти для тисячі інших банків у всьому світі. Банку-респонденту може надаватись великий спектр послуг, включаючи управління грошима (наприклад, управління рахунками, що приносять процентні прибутки, виражені в різних валютах), міжнародні грошові перекази, чековий кліринг, наскрізні рахунки та послуги обміну іноземних валют.</p>
<b>Кошти</b>	<p>Термін "<i>кошти</i>" відноситься до активів будь-якого виду, речових чи неречових, матеріальних чи нематеріальних, рухомих чи нерухомих, незалежно від форми придбання, та правові документи чи інструменти в будь-якій формі, в тому числі електронній чи цифровій, що підтверджують право на, чи частку в таких активах.</p>

<b>Кошти або інші активи</b>	Термін “ <i>кошти або інші активи</i> ” означає будь-які активи, які охоплюють, та не обмежуються фінансовими активами, економічними ресурсами, майном будь-якого виду, матеріального чи нематеріального, рухомого чи нерухомого, незалежно від форми придбання, та правові документи чи інструменти в будь-якій формі, електронній чи цифровій, що підтверджують право на, чи частку в таких коштах чи інших активах, які охоплюють, та не обмежуються банківськими кредитами, дорожніми чеками, банківськими чеками, грошовими переказами, акціями, цінними паперами, облігаціями, траттами, акредитивами, та відсотковими ставками, дивідендами чи іншим доходом від або вартістю, що походить з або генерується такими коштами чи іншими активами.
<b>Країна</b>	В усіх випадках в рекомендаціях FATF до визначення <i>держава</i> або <i>держави</i> в рівній мірі застосовуються території або юрисдикції.
<b>Кримінальна діяльність</b>	Визначення <i>кримінальна діяльність</i> означає: (а) всі злочинні діяння, які є предикатними до злочину відмивання коштів в країні, або (б) щонайменше ті злочини, які є предикатними злочинами, як це зазначено в Рекомендації 3.
<b>М</b>	
<b>Майно</b>	<i>Майно</i> означає активи будь-якого виду, речові або неречові, рухомі або нерухомі, матеріальні або нематеріальні, а також правові документи чи інструменти, які засвідчують право на них або на відсотки у таких активах.
<b>Міжнародні організації</b>	Міжнародними організаціями є установи, створені на основі формальних політичних угод між їх країнами-членами, які мають статус міжнародних угод; їх існування визнається законодавством їх країн-членів; та вони не розглядаються як резидентні інституційні одиниці країн, в яких вони розташовані. Приклади міжнародних організацій включають ООН та афілійовані міжнародні організації, такі як: Міжнародна морська організація; регіональні міжнародні організації, такі як: Рада Європи, інституції Європейського Союзу, Організація з безпеки та



співробітництва в Європі та Організація Американських Штатів; воєнні міжнародні організації, такі як: Організація Північно-Атлантичного договору, та економічні організації, такі як: Всесвітня торгова організація чи Асоціація країн Південно-Східної Азії тощо.

## **Н**

### **Наглядові органи**

*Наглядові органи* означають визначені компетентні органи або недержавні органи, відповідальні за забезпечення додержання фінансовими установами («наглядові органи за фінансовими установами»<sup>55</sup>) та/або ВНУП вимог з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Недержавні органи (які можуть включати деякі види саморегульованих органів) повинні мати повноваження здійснювати нагляд та застосовувати санкції до фінансових установ або ВНУП відповідно до вимог з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. Такі недержавні органи повинні бути уповноважені законом здійснювати функції, покладені на них, та підпадати під нагляд компетентного органу стосовно цих функцій.

### **Накладання арешту**

Термін *накладання арешту* означає заборону здійснювати переказ, конвертування, розпорядження або переміщення майна на основі дій, ініційованих компетентним органом або судом в рамках механізму замороження. Однак, на відміну від заходів замороження, арешт здійснюється в рамках механізму, який дозволяє компетентному органу або суду здійснювати контроль над конкретним майном. Майно, на яке накладено арешт, залишається у власності фізичної або юридичної особи (осіб), які мають частку у певному майні на час арешту, хоча компетентний орган або суд часто здійснює дії щодо володіння, керування або управління арештованим майном.

### **Наскрізна обробка**

Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.

### **Наскрізні рахунки**

Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки

<sup>55</sup> Включаючи органи з нагляду за додержанням основних принципів, які здійснюють функції нагляду, пов'язані з впровадженням Рекомендацій FATF.

<b>Невідкладно</b>	<p>до Рекомендації 12.</p> <p>Слово <i>невідкладно</i> означає питання часу включення осіб, визначених Радою Безпеки ООН або його відповідними Комітетами (наприклад, Комітетом 1267, Комітетом 1988, Комітетом з питань застосування санкцій 1718 або Комітетом з питань застосування санкцій 1737). Для цілей Резолюції Ради Безпеки № 1373 (2001) слово <i>невідкладно</i> означає за наявності вагомих підстав або обґрунтованих причин для того, щоб підозрювати або мати переконання в тому, що особа є терористом або фінансує тероризм чи терористичну організацію. В обох випадках слово <i>невідкладно</i> має розглядатись в контексті необхідності попередження витоку і розсіювання коштів та інших активів, пов'язаних з терористами, терористичними організаціями, тими, хто фінансує тероризм, а також в контексті розповсюдження зброї масового знищення і потреби в глобальних, узгоджених діях для швидкого перешкодження та протидії витоку.</p>
<b>Неправдиве декларування</b>	Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 32.
<b>Неприбуткові організації</b>	Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 8.
<b>Неправдиве розкриття інформації</b>	Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 32.
<b>Нормативно-правові акти</b>	Будь-ласка, зверніться до Примітки до Правових основ вимог до фінансових установ та визначених нефінансових установ та професій.
<b>О</b>	
<b>Обґрунтовані заходи</b>	Термін <i>обґрунтовані заходи</i> означає відповідні заходи, які є пропорційними ризикам відмивання коштів або фінансування тероризму.
<b>В односторонньому порядку (ex parte)</b>	Розгляд справи без попереднього повідомлення та участі задіяної сторони.

<b>Оборотні інструменти на пред'явника</b>	<i>Оборотні інструменти на пред'явника</i> включають грошові інструменти на пред'явника зокрема: дорожні чеки; оборотні інструменти (зокрема чеки, векселі та платіжні доручення), видані на пред'явника, індосовані без обмежень, виписані на фіктивного одержувача, або в такій формі, що право власності переходить при передачі; неповні інструменти (зокрема чеки, векселі та платіжні доручення) підписані, але без зазначення ім'я одержувача.
<b>Основні принципи</b>	Під <i>основними принципами</i> розуміються Основні принципи ефективного банківського нагляду, видані Базельським комітетом банківського нагляду, Цілі та принципи регулювання ринку цінних паперів, розроблені Міжнародною організацією комісій з регулювання ринку цінних паперів та Принципи з нагляду за страховою діяльністю, видані Міжнародною асоціацією з нагляду за страховою діяльністю.
<b>П</b>	
<b>Пакетний переказ</b>	Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.
<b>Переконаний</b>	У випадку посилання на фінансову установу, <i>переконану</i> таким чином, щоб установа була спроможна обґрунтувати свою оцінку перед компетентними органами.
<b>Повинен</b>	З метою здійснення оцінки додержання вимог Рекомендацій FATF, слово <i>повинен</i> має таке ж значення, що і <i>зобов'язаний</i> .
<b>Пов'язаний з фінансуванням тероризму або відмиванням коштів</b>	Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 32.
<b>Політичні особи</b>	<i>Іноземними політичними особами</i> є особи, наділені значними державними функціями в іноземній країні, наприклад, Глави держав чи урядів, значні політичні діячі, урядові, судові і військові посадовці вищого рангу, чільні керівники державних корпорацій, важливі посадовці політичних партій. <i>Національними політичними особами</i> є особи, наділені значними державними функціями у власній країні, наприклад, Глави держав чи урядів, значні політичні діячі, урядові, судові і

військові посадовці вищого рангу, чільні керівники державних корпорацій, важливі посадовці політичних партій.

*Особами, які наділені або були наділені значними функціями міжнародною організацією, є члени вищого керівництва, наприклад, директори, заступники директорів, члени Ради або особи, які виконують еквівалентні функції.*

Визначення публічних осіб не має намір охоплювати осіб середнього або більш нижчого рангу у зазначених категоріях.

### Послуги з переказу коштів або цінностей

*Послуги з переказу коштів або цінностей є фінансові послуги, які передбачають прийняття готівки, чеків, інших грошових інструментів або інших засобів збереження цінностей та здійснення платежу відповідної суми у готівці або іншій формі бенефіціару засобами зв'язку, передачі повідомлень, переказу або через клірингову мережу, до якої належить установа, що надає послуги з переказу коштів або цінностей. Операції, що здійснюються за таких послуг, можуть включати нові платіжні методи. Іноді ці послуги мають зв'язки з певними географічними регіонами та описуються з використанням безлічі специфічних термінів, таких як *hawala, hundi, fei-chen*.*

### Покритий платіж

Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.

### Правові утворення

Термін “*правові утворення*” стосується явних трастів або інших подібних правових утворень. Приклади інших подібних утворень (в цілях протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму) включають *fiducie* (лат. довірче управління), *treuhand* (нім. управління майном за дорученням довірителя) та *fideicomiso* (іспан. довірче управління за спадком).

## Р

### Рахунки

Під час посилання на “рахунки” необхідно також розуміти й інші подібні ділові стосунки між фінансовими установами та їх клієнтами.

<b>Ризик</b>	Усі посилання на <i>ризик</i> стосуються ризику відмивання коштів та/або фінансування тероризму. Цей термін слід розглядати разом з текстом Пояснювальної записки до Рекомендації 1.
<b>С</b> <b>Саморегулівна організація</b>	Саморегулівна організація – це орган, який представляє певну професію (наприклад, адвокатів, нотаріусів, інших незалежних експертів з правових питань або бухгалтерів), утворений з членів – представників такої професії, і який бере участь у регулюванні осіб, які мають кваліфікацію, щоб почати займатися цією професією, і які є практикуючими спеціалістами, а також здійснює певні функції нагляду або моніторингу. Такі органи повинні забезпечувати виконання правил з метою забезпечення додержання високих етичних та моральних стандартів цими практикуючими представниками професій.
<b>Серійний платіж</b>	Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.
<b>Т</b> <b>Терорист</b>	Термін <i>терорист</i> означає будь-яку особу, яка (i) вчиняє, здійснює спробу вчинити терористичні акти будь-якими способами, прямо або опосередковано, протиправно та умисно; (ii) бере участь в якості співучасника у терористичних актах; (iii) організовує або керує вчиненням терористичних актів; або (iv) здійснює вклад у вчинення терористичних актів групою осіб, які діють зі спільною метою, якщо вклад здійснено умисно і з метою сприяння вчиненню терористичного акту, або з усвідомленням, що згадана група осіб має намір вчинити терористичний акт.
<b>Терористичний акт</b>	<i>Терористичний акт включає:</i> (а) діяння, що є злочином в рамках і як визначено в одному з наступних договорів: Конвенція про боротьбу з актами незаконного захоплення літаків (1970), (ii) Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації (1971), (iii) Конвенція про попередження і

покарання за злочини проти осіб, що знаходяться під захистом міжнародного права, включаючи дипломатичних агентів (1973), (iv) Міжнародна Конвенція про заборону захоплення заручників (1979), (v) Конвенція про фізичний захист ядерних матеріалів (1980), (vi) Протокол про боротьбу з незаконними актами насильства в аеропортах, що обслуговують міжнародну цивільну авіацію, який доповнює Конвенцію про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації (1988), (vii) Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морської навігації (2005), (viii) Протокол про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки нерухомих платформ, встановлених в континентальному шельфі (2005), (ix) Міжнародна конвенція про боротьбу з терористичним бомбуванням (1997) та (x) Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (1999).

(b) будь-яке інше діяння, покликане спричинити смерть або сильні тілесні ушкодження цивільним особам, чи будь-яким іншим особам, які не беруть активну участь у військових діях під час збройного конфлікту, коли таке діяння за своїм характером чи в певному середовищі має за мету залякати населення, або примусити Уряд чи міжнародну організацію вчинити, або відмовитися від вчинення певних дій.

### Терористична організація

Термін *терористична організація* - це група терористів, яка: (i) вчиняє, або прагне вчинити терористичний акт за допомогою будь-яких засобів, безпосередньо чи опосередковано, протиправно та умисно; (ii) бере участь як співучасник в терористичному акті; (iii) організовує чи іншим чином керує вчиненням терористичного акту; або (iv) здійснює вклад у вчинення терористичного акту групою осіб, які діють зі спільною метою, якщо вклад здійснено умисно і з метою сприяння вчиненню терористичного акту, або з усвідомленням, що згадана група осіб має намір вчинити терористичний акт.

### Точний

Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.

### Треті сторони

Для цілей Рекомендацій 6 та 7 термін *треті сторони* включає, не обмежуючись, фінансові установи та ВНУП. Будь ласка, також зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 17.

**Транскордонний грошовий переказ** Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.

## У

**Унікальний номер операції** Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.

## Ф

**Фінансова установа - відправник** Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.

**Фінансова установа - одержувач** Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.

**Фінансова установа-посередник** Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 16.

**Фізичне транскордонне перевезення** Будь ласка, зверніться до Пояснювальної записки до Рекомендації 32.

**Фінансова група** *Фінансова група* означає групу, до якої входить материнська компанія чи юридична особа іншого типу, що виконує функцію контролю та координації решти групи щодо здійснення групового нагляду відповідно до основних принципів, разом з відділеннями та/або філіями, які на груповому рівні підлягають політикам та процедурам у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

**Фінансові установи** *Фінансові установи* означають будь-яку фізичну чи юридичну особу, що здійснює один або декілька наступних видів діяльності або операцій на користь чи від імені клієнта:

1. Прийняття депозитів та інших коштів, що підлягають поверненню, від клієнтів<sup>56</sup>.
2. Видача кредитів<sup>57</sup>.
3. Фінансовий лізинг<sup>58</sup>.
4. Послуги з переказу коштів чи цінностей<sup>59</sup>.
5. Випуск та управління платіжними засобами

<sup>56</sup> Також охоплює приватну банківську діяльність.

<sup>57</sup> Включає *між іншим*: споживчий кредит; іпотечний кредит; факторинг, з чи без ресурсу; та фінансування комерційних операцій (включаючи конфіскацію).

<sup>58</sup> Не поширюється на угоди фінансового лізингу відносно споживчих продуктів.

<sup>59</sup> Не застосовується до фізичної чи юридичної особи, яка забезпечує фінансові установи лише повідомленням чи іншими системами підтримки передачі коштів. Див. Пояснювальну записку до Рекомендації 16.

- (наприклад, кредитні та платіжні картки, чеки, дорожні чеки, грошові перекази та банківські тратти, електронні кошти).
6. Фінансові гарантії та зобов'язання.
  7. Торгівля:
    - a) інструментами грошового ринку (чеки, векселі, депозитні сертифікати, деривативи тощо);
    - b) іноземною валютою;
    - c) валютними, відсотковими та індексними інструментами;
    - d) цінними паперами, що підлягають передачі;
    - e) товарними ф'ючерсами.
  8. Участь у випусках цінних паперів та наданні фінансових послуг, пов'язаних з цими випусками.
  9. Управління окремим та колективним портфелем цінних паперів.
  10. Збереження та управління грошима чи ліквідними цінними паперами від імені інших осіб.
  11. Інший вид інвестування, адміністрування та управління коштами від імені інших осіб.
  12. Андерайтинг та розміщення страхування життя та іншого страхування, пов'язаного з інвестуванням<sup>60</sup>.
  13. Обмін грошей та валюти.

## Фінансування тероризму

*Фінансування тероризму* - це фінансування терористичних актів, а також терористів та терористичних організацій.

## Фундаментальні принципи внутрішнього законодавства

Принципи, які відносяться до основних правових принципів, на яких базуються національні правові системи, та які запроваджують систему, в межах якої створюється внутрішнє законодавство та здійснюються повноваження. Ці фундаментальні принципи зазвичай містяться або виражаються в національній Конституції чи аналогічному документі, чи на основі рішень суду найвищого рівня, що має повноваження на створення обов'язкових тлумачень та визначень внутрішнього законодавства. Не зважаючи на те, що зазначені принципи будуть різнитись в кожній

<sup>60</sup> Стосується як страхових установ, так і страхових посередників (агенти та брокери).



країні, деякі приклади цих фундаментальних принципів включатимуть права здійснення судочинства, презумпції невинності, та право особи на ефективний захист судами.

## Ц

### Цільові фінансові санкції

Термін *цільові фінансові санкції* означає замороження активів та заборону надання коштів або інших активів, прямо або опосередковано, на користь визначених фізичних або юридичних осіб.

## Ю

### Юридичні особи

Термін *Юридичні особи* означає будь-які установи, які не є фізичними особами, що можуть встановити постійні клієнтські відносини з фінансовою установою або володіють майном. Вони включають компанії, корпорації, фонди, заклади, інститути, партнерства або асоціації та інші відповідні аналогічні установи.

## Я

### Явний траст

*Явний траст* відноситься до трасту, чітко створеного довірителем, зазвичай у формі документу, наприклад, письмового правочину чи трасту. Вони протилежні трастам, які створюються відповідно до законодавства і які не є результатом чіткого наміру або рішення довірителя щодо створення трасту або подібних правових угод (наприклад, конструктивний траст).

## ДОДАТОК: КЕРІВНІ ДОКУМЕНТИ FATF

Краща практика забезпечення зворотного зв'язку з підзвітними установами та іншими особами (червень 1998 року)

Керівництво для фінансових установ у сфері виявлення фінансування тероризму (квітень 2002 року)

Міжнародна краща практика: боротьба зі зловживанням неприбутковими організаціями (жовтень 2020 року)

Міжнародна краща практика: боротьба зі зловживанням альтернативними системами грошових переказів (червень 2003 року)

Впровадження фінансових положень Резолюцій Ради Безпеки ООН з протидії розповсюдженню зброї масового знищення (червень 2007 року)

Керівництво стосовно підходу, що ґрунтується на оцінці ризику (червень 2007 року – жовтень 2009 року)

Дев'ять документів, включаючи керівництво стосовно підходу, що ґрунтується на оцінці ризику, для:

- фінансового сектору;
- агентів з нерухомості;
- бухгалтерів;
- надавачів послуг трастам та компаніям;
- торговців дорогоцінними металами та дорогоцінним камінням;
- казино;
- експертів з правових питань;
- установ, що надають грошові послуги; та
- сектору страхування життя.

Впровадження фінансових заборон щодо провадження діяльності Резолюції Ради Безпеки ООН 1737 (жовтень 2007 року)

Формування спроможностей для здійснення взаємних оцінок та впровадження Стандартів FATF у країнах з низьким рівнем спроможностей (лютий 2008 року)

Краща практика з протидії відмиванню коштів, оснований на торгівлі (червень 2008 року)

Впровадження фінансових положень Резолюції Ради Безпеки ООН 1803 (жовтень 2008 року)

Міжнародна краща практика: заморожування терористичних активів (червень 2009 року)

Краща практика: Конфіскація (Рекомендації 3 та 38) (лютий 2010 року)

Міжнародна краща практика: виявлення та запобігання незаконному транскордонному перевезенню готівки та оборотних інструментів на пред'явника (лютий 2010 року)

Міжнародна краща практика: управління фінансовою політикою виконання програм забезпечення добровільної сплати податків, спрямованих на боротьбу з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму (жовтень 2010 року)

Керівництво FATF щодо заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму і охоплення фінансовими послугами (червень 2011 року).